

Personlig økonomi handler om å ha oversikt. I Storebrand kan du samle alle produktene og tjenestene du trenger. Bank også, selvfølgelig.

Cecilie Andersen
Storebrand

Opplysninger om selskapet

ADRESSE:

Storebrand Bank ASA
Professor Kohts vei 9
Postboks 474
1327 Lysaker

Telefon: 22 31 50 50
Kundesenter: 915 08 880
Hjemmeside: www.storebrand.no
E-post adresse: bank@storebrand.no

INVESTOR RELATIONS KONTAKTPERSONER:

Bernt H. Uppstad. Administrerende direktør. E-mail: bernt.uppstad@storebrand.no. Tlf. + 47 9016 8821.
Kjetil R. Krøkje. Leder Investor Relations. E-mail: kjetil.r.krokje@storebrand.no. Tlf. + 47 9341 2155.

Innhold

Innhold	Side	Innhold	Side
ÅRSBERETNING		REGNSKAP OG NOTER	15
Opplysninger selskapet	2	STOREBRAND BANK KONSERN	
Nøkkeltall	3	Resultatregnskap	16
Årsberetning	4	Totalresultat	16
		Balanse	17
		Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital	19
		Kontantstrømoppstilling	20
		Noter	21
		STOREBRAND BANK ASA	
		Resultatregnskap	69
		Totalresultat	69
		Balanse	70
		Oppstilling over endring i egenkapital	72
		Kontantstrømoppstilling	73
		Noter	74
		Erklæring fra styret og administrerende direktør	122
		Revisjonsberetning	123

Dette dokumentet inneholder alternative resultatmål (APM) som definert av European Securities and Market Authority (ESMA).
En oversikt over APM brukt i finansiell rapportering er tilgjengelig på storebrand.com/ir.

Nøkkeltall Storebrand Bank Konsern

NOK mill.	2017	2016
Resultatregnskapet: (i % av gj.snittlig forv.kapital)		
Netto renteinntekter	1,14 %	1,11 %
Andre inntekter ²⁾	0,40 %	0,39 %
Hovedtall fra balansen:		
Forvaltningskapital	31 982,2	32 373,0
Gjennomsnittlig forvaltningskapital ¹⁾	32 709,2	33 720,3
Brutto utlån til kunder	27 326,4	27 333,5
Innskudd fra kunder	14 628,0	15 238,4
Kundeinnskudd i % av brutto utlån	53,5 %	55,7 %
Egenkapital	2 352,9	2 546,3
Andre nøkkeltall:		
Tapskostnad i % av gjennomsnittlig brutto utlån ⁴⁾	0,03 %	0,06 %
Misligholdte engasjementer i % av brutto utlån	1,0 %	0,7 %
Kostnader i % av driftsinntekter ³⁾	59,6 %	55,3 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt ⁶⁾	6,2 %	6,4 %
Ren kjernekapitaldekning	14,8 %	14,0 %
LCR ⁵⁾	154,0 %	183,0 %

Definisjoner:

- 1) Gjennomsnittlig forvaltningskapital er beregnet ut fra månedlig forvaltningskapital.
- 2) Andre inntekter inkluderer netto provisjonsinntekter.
- 3) Totale driftskostnader i prosent av totale inntekter.
- 4) Tapskostnad for bankkonsernet inkluderer resultatlinjene periodens nedskrivninger på utlån, garantier mv. og tap investeringseiendommer, overtatte eiendeler.
- 5) Liquidity coverage requirement.
- 6) Resultat etter skatt for videreført virksomhet i % av gjennomsnittlig egenkapital.

Årsberetning 2017

(Tall i parentes er sammenlignbare tall for 2016)

HOVEDTREKK

Storebrand Bank ASA er et heleid datterselskap av Storebrand ASA. Bankens virksomhet drives som en integrert del av Storebrand konsernets virksomhet. Storebrand Bank ASA er en forretningsbank med konsesjoner etter verdipapirhandelloven. Banken har hovedkontor på Lysaker i Bærum kommune.

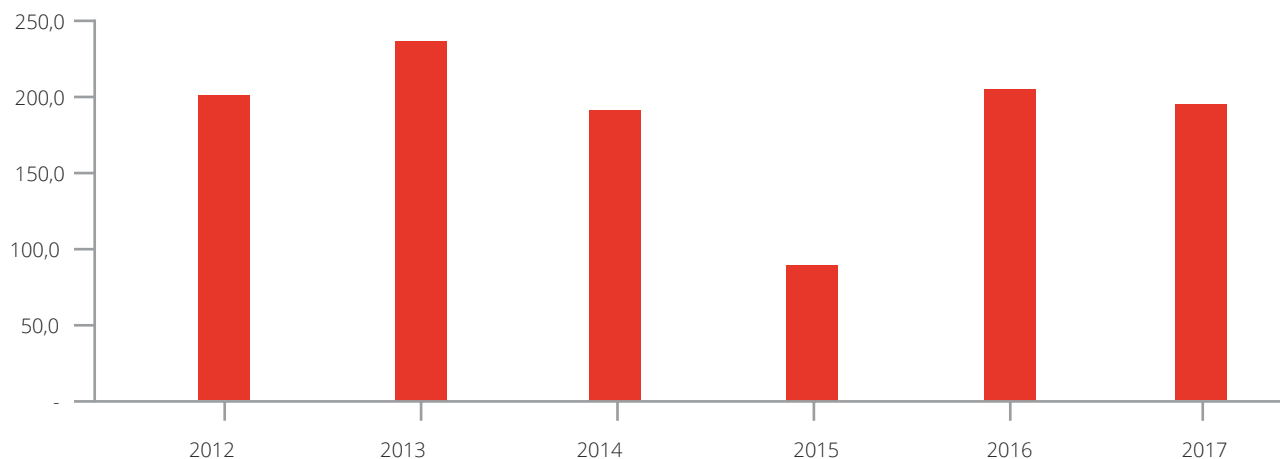
Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som tilbyr tradisjonelle bankprodukter til det norske personmarkedet. Banken er posisjonert som tilbyder av gunstige boliglån, kombinert med konto- og kortprodukter som gir kundene en enkel og effektiv bankhverdag på nett eller mobil. Banken ønsker gjennom sine produkter å fremme bærekraftige valg hos sine kunder. Banken søker aktivt å rekruttere nye personkunder til Storebrand, og har opplevd kraftig vekst de siste årene.

Storebrand Bank ASA har besluttet å avvikle bedriftsmarkedet i banken. Avviklingen av virksomheten skjer kontrollert over tid.

Storebrand Bank ASA har et heleid datterselskap, Storebrand Boligkreditt AS, som er et finansieringsforetak med konsesjon fra Finanstilsynet til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF).

RESULTATUTVIKLING

UTVIKLING I RESULTAT FØR SKATT

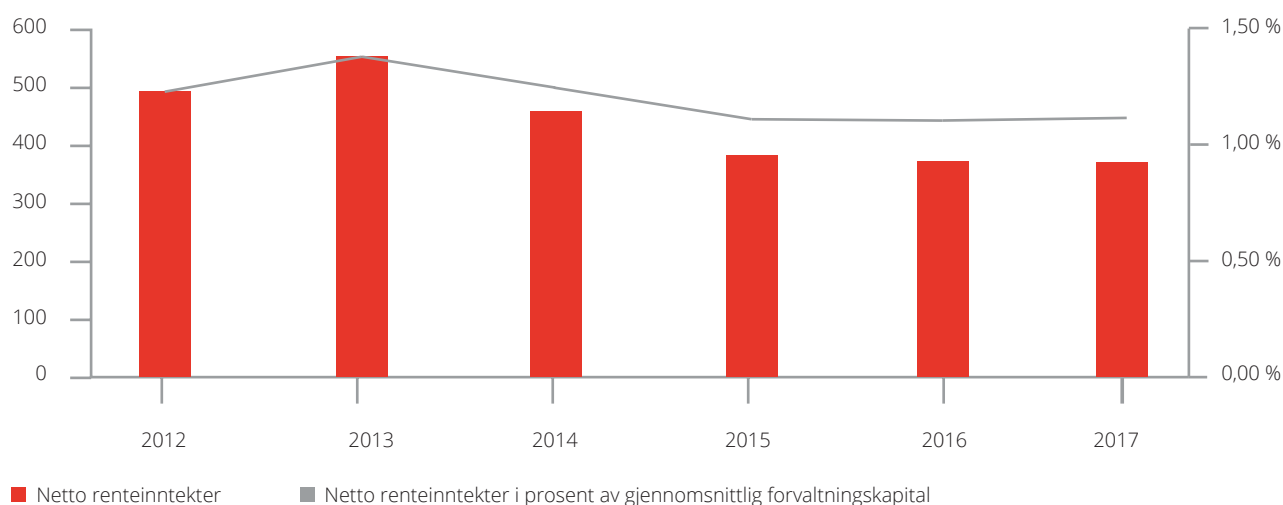

■ Resultat før skatt

Resultat før skatt ble for bankkonsernet 194 millioner kroner for 2017 mot 203 millioner kroner i 2016 for videreført virksomhet. Netto renteinntekter i 2017 er på tilnærmet samme nivå som i 2016 med en økning på 1 million kroner mot fjoråret. Resultatet påvirkes negativt av økning i driftskostnader på 15 millioner kroner i 2017 sammenlignet med 2016. Økningen skyldes hovedsakelig økte kostnader knyttet til pensjon og IT. Bankkonsernet oppnådde et resultat etter skatt på 146 millioner kroner i 2017 mot 158 millioner kroner i 2016.

NETTO RENTEINNEKTER

NETTO RENTEINNEKTER OG NETTO RENTEINNEKTER I PROSENT AV GJENNOMSNI TT LIG FORVALTNINGSKAPITAL

Netto renteinntekter for bankkonsernet beløp seg til 374 millioner kroner i 2017 mot 373 millioner kroner året før. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 1,14 prosent i 2017, en økning på 0,03 prosentpoeng fra 2016. Rentemarginen er forbedret som følge av økte marginer på boliglån. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital knyttet til personmarkedet i bankkonsernet utgjør 1,20 prosent (1,12 prosent) for året.

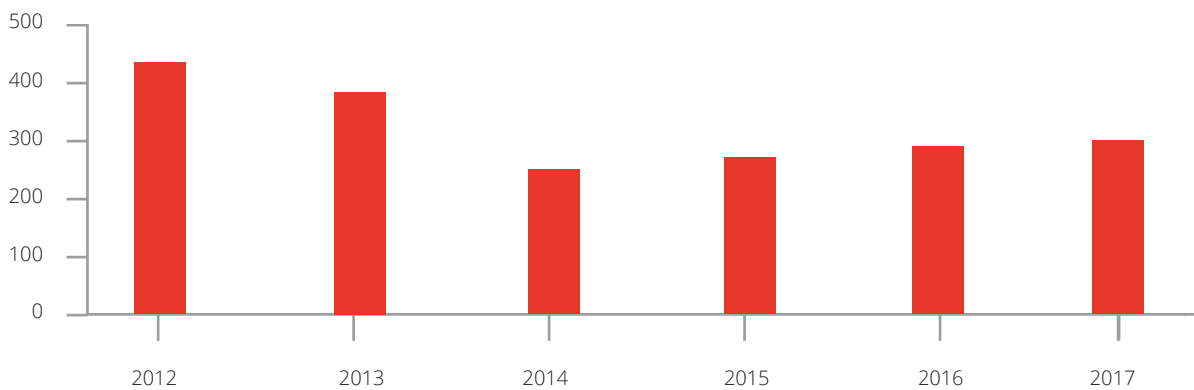
ANDRE INNEKTER

Bankkonsernets netto provisjonsinntekter utgjør 76 millioner kroner, mot 48 millioner kroner i 2016. Inntektene påvirkes i hovedsak positivt av forvaltningshonorar fra forvaltning av utlån på vegne av Storebrand Livsforsikring AS.

Andre driftsinntekter utgjør 54 millioner kroner i 2017 mot 83 millioner kroner i 2016. Reduksjonen i 2017 skyldes i hovedsak inntektsført tildeling fra medlemskapet i Visa Norge FLI på 25 millioner kroner i 2. kvartal 2016 i forbindelse med salg av Visa Europe, samt nedgang i realiserte og urealiserte gevinster knyttet til finansielle instrumenter til virkelig verdi. Andre inntekter i 2017 påvirkes av endring i urealisert gevinst på fastrentelån med 7 millioner kroner, samt endring i urealisert gevinst på likviditetsporteføljen med 16 millioner kroner og realiserte gevinster i likviditetsporteføljen med 6 millioner kroner. Realiserte og urealiserte gevinster knyttet til derivater og valuta utgjør 31 millioner kroner i 2017. Verdiendringen på medlemsandelen i VISA Norge FLI medtas over totalresultatet og viser en positiv endring på 8 millioner kroner i år. I 2016 ble andre inntekter påvirket positivt med 25 millioner kroner av inntektsført tildeling fra medlemskapet i Visa Norge FLI, endring i urealisert gevinst på likviditetsporteføljen med 18 millioner kroner og realiserte gevinster med 9 millioner kroner, samt gevinster knyttet til derivater og valuta på 72 millioner kroner og endring i urealisert tap på fastrentelån med 25 millioner kroner i 2016.

DRIFTSKOSTNADER

DRIFTSKOSTNADER I PROSENT AV GJENNOMSNIITTLIG FORVALTNINGSKAPITAL

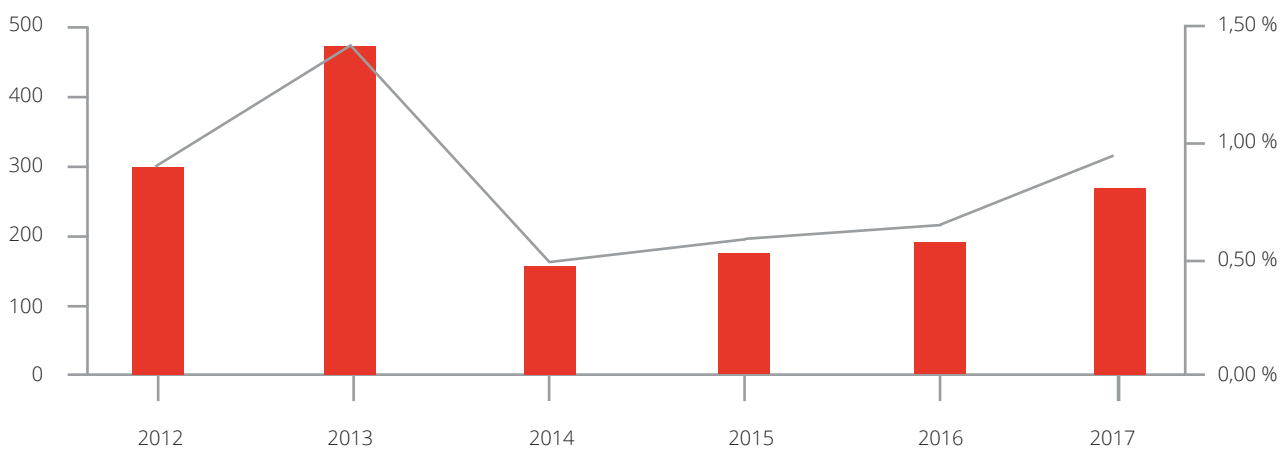

■ Driftskostnader

Driftskostnadene i bankkonsernet utgjør totalt 300 millioner kroner (285 millioner). Økningen skyldes i hovedsak økte pensjonskostnader og økte kostnader til IT. Kostnadsprosenten ble 60 prosent i 2017 (56 prosent).

TAP OG MISLIGHOLD

UTVIKLING I BRUTTO MISLIGHOLDTE ENGASJEMENTER MED OG UTEN VERDIFALL OG I PROSENT AV GJENNOMSNIITTLIG BRUTTO UTLÅN

■ Brutto misligholdte engasjementer med og uten verdifall

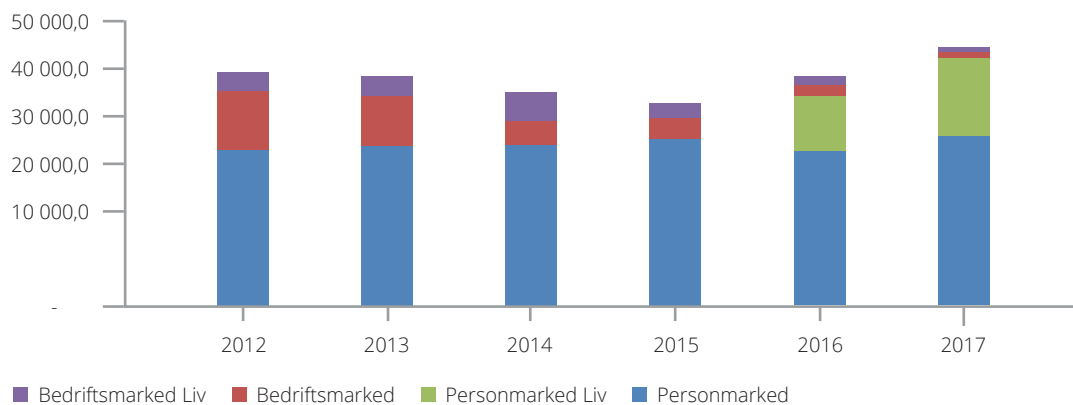
■ Brutto misligholdte engasjementer i prosent av brutto utlån

Samlede utlånstap utgjør 9 millioner kroner for bankkonsernet mot 17 millioner kroner i 2016.

Mislighold uten verdifall har økt i 2017 og utgjør 150 millioner kroner (107 millioner). Misligholdsvolum med verdifall er økt i 2017 til 114 millioner kroner (88 millioner). Samlet misligholdsvolum utgjør 1,0 prosent av brutto utlån (0,7 prosent).

BALANSE

UTVIKLING I BRUTTO UTLÅN FORDELT PÅ PERSONMARKED OG BEDRIFTSMARKED

Ved utgangen av 2017 hadde bankkonsernet en forvaltningskapital på 32,0 milliarder kroner. Brutto utlån til kunder var 27,3 milliarder kroner ved utgangen av året. Dette er på samme nivå som ved utgangen av 2016. I 2016 inngikk banken avtale med Storebrand Livsforsikring AS om salg av utlån til personmarkedet. Porteføljen av utlån til personmarkedet i Storebrand Livsforsikring AS har økt med 5,5 milliarder kroner i 2017 og utgjør 15,2 milliarder kroner per 31.12.2017.

Utlånsporteføljen i personmarked inkludert lån forvaltet på vegne av Storebrand Livsforsikring AS utgjør 42,1 milliarder kroner ved utgangen av året. Personmarkedslån i bankkonsernet utgjør 26,9 milliarder kroner. Personmarkedsporteføljen i bankkonsernet er økt med 1,2 milliarder kroner i 2017 og bedriftsmarkedsporteføljen er redusert i henhold til plan og utgjør 0,4 milliarder kroner ved utgangen av året.

Bankkonsernets personmarkedsportefølje utgjør 99 prosent av samlede utlån, og består hovedsakelig av boliglån med lav risiko. Gjennomsnittlig veid belåningsgrad i bankkonsernet for personmarkedsporteføljen er 57 prosent for boligengasjementer, mot 56 prosent ved utgangen av 2016. Belåningsgraden beregnes ut ifra trukket beløp ved kreditter. Bedriftsmarkedsutlån utgjør 1 prosent av porteføljen.

Bankkonsernet har en balansert finansieringsstruktur og baserer sine innlån på kundeinnskudd, utstedelse av verdipapirer og obligasjoner med fortrinnsrett, samt innlån i det norske og internasjonale kapitalmarkedet. Banken har etablert gode likviditetsbuffer, og legger stor vekt på å ha en balansert fundingstruktur med forfall på ulike løpetider og utstedelser i ulike markeder. Volumet av innskudd fra kunder var 14,6 milliarder kroner (15,2 milliarder) ved utgangen av året, noe som tilsvarer en innskuddsdekning på 54 prosent (56 prosent).

Bankkonsernet har utstedt 0,9 milliard kroner i seniorobligasjoner og 3,0 milliarder kroner i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i løpet av 2017. Samlede forfall og nedbetalinger av obligasjonsgjeld var 3,5 milliarder kroner i 2017.

VIRKSOMHETSOMRÅDER

PERSONMARKED

Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som leverer tradisjonelle bankprodukter til det norske personmarkedet. Tilbudet består blant annet av lån til bolig, brukskonto og kort, samt mobilbank og nettbank. Storebrand Bank ASA tilbyr dessuten et bredt spekter av alternativer for banksparing. Storebrand er også partner med Dreams som mot slutten av 2017 lanserte en innovativ spareapp som gjør sparing enkelt og morsomt.

Storebrand ønsker å gå i front for å spare miljøet, og tilbyr produkter som skal hjelpe kunden med å ta bærekraftige valg i hverdagen. Bankens kunder tilbys blant annet bærekraftig boliglån og kredittkort. Boliglånet har svært gunstige betingelser, og tilrettelegger for at kunden kan gjøre smarte energigrep i boligen. Kredittkortet gir kunden en av markedets beste reiseforsikringer, og har flere fordeler dersom kunden velger å reise bærekraftig.

Ansatte med tjenestepensjon i Storebrand er en del av konsernets fordelsprogram som også inkluderer gunstige bankprodukter. Banken har dessuten en samarbeidsavtale med hovedorganisasjonen UNIO, som gir medlemmene tilbud om boliglån til en av markedets beste lånebetingelser.

Bankkonsernet hadde ved utgangen av 2017 ca. 83 000 aktive personmarkeds kunder med et utlånsvolum på 26,9 milliarder kroner og innskuddsvolum på 14,4 milliarder kroner. Utlån forvaltet av bankkonsernet har hatt høy utlånsvekst i 2017.

BEDRIFTSMARKED

Storebrand Bank ASA besluttet i 2013 å avvikle bedriftsmarkedet i banken. Det er en strategisk vurdering av fremtidig retning for konsernet, og bedriftsmarkedet i banken er ikke prioritert kjernevirksomhet.

Avviklingen av virksomheten skjer kontrollert over tid og medfører at banken ikke går inn i nye prosjekter, gir nye lån eller på annen måte tar inn nye kunder innenfor bedriftsmarkedet.

KONSERNFORHOLD OG DATTERSELSKAPER

Datterselskapet Storebrand Boligkreditt AS har konsesjon til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett med pant i privatboliger. Selskapet har en balanse på 14,9 milliarder kroner ved utgangen av 2017 og fungerer i all hovedsak som et verktøy tilknyttet funding. Det er utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett for 11,4 milliarder kroner. Porteføljen har 0,2 prosent mislighold ved utgangen av 2017. Det etablerte låneprogrammet har en Aaa-rating fra ratingbyrået S&P Global Rating Services.

RISIKOSTYRING

En banks kjernevirksomhet er knyttet til verdiskapning gjennom eksponering mot akseptabel risiko. Bankkonsernet har et bevisst forhold til risikoene i virksomheten og arbeider kontinuerlig med å videreutvikle sine systemer og prosesser for risikostyring. Risikoprofilen vurderes som lav.

Risiko i bankkonsernet følges opp i henhold til styrevedtatte retningslinjer for risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter årlig risikoappetitt og risikorammer. Det utarbeides separate risikopolicyer for de enkelte risikoene, med risikoindikatorer og risikorammer. Utvikling av disse parametrene følges gjennom risikorapporter til styret.

Kredittrisiko og likviditetsrisiko er de vesentligste risikoene for bankkonsernet. Banken er også eksponert for markedsrisiko, operasjonell risiko inkl. IT-risiko, og compliancerisiko.

KREDITTRISIKO

Bankkonsernet har netto utlån til kunder på 27,3 milliarder kroner i tillegg til garantier og ubenyttede kredittrammer på 3,5 milliarder kroner per 31.12.2017.

Utlån til bedriftsmarkedsegmentet avikles og porteføljen er under nedbygging. Utlånsvolum inkludert ubenyttede kredittrammer og garantier på egen balanse er redusert fra 1,6 milliarder kroner til 466 millioner kroner. Porteføljen består tilnærmet utelukkende av lån til nærings-eiendom og pantsikrede engasjementer hvor løpende kontantstrømmer dekker engasjementets rentekostnader. Risikonivået vurderes som moderat.

Utlånsvolum inkludert ubenyttede kredittrammer og garantier til personmarkedet utgjør 30,3 milliarder kroner. Kredittkvaliteten i personmarkedsporteføljen vurderes som god med lav til moderat risiko som er i tråd med risikoappetitten. Tilnærmet hele porteføljen er sikret med pant i fast eiendom. Porteføljens høye sikkerhetsdekning tilsier begrenset tapsrisiko. Innvilgelse av nye lån skjer i tråd med forskriften om krav til nye utlån med pant i bolig.

Gjennomsnittlig veid belåningsgrad i bankkonsernet for personmarkedsporteføljen er 56 prosent for boligengasjementer. Blant boligengasjementene er 88 prosent innenfor 80 prosent belåningsgrad og 99,5 prosent er innenfor 100 prosent belåningsgrad. I bankkonsernet er 47 prosent av boligengasjementene er innenfor 60 prosent belåningsgrad. Belåningsgraden i porteføljen har økt i løpet av året som følge av reduksjon i boligprisene. Storebrand Bank ASA overvåker belåningsgraden løpende, og oppdaterer markedsverdiene kvartalsvis, sist gang ved utgangen av november.

Personmarkedsporteføljen har historisk hatt lave tap og andelen utlån til personmarked i prosent av bankkonsernets totale utlån utgjør 98 prosent ved utgangen av 2017.

Boligkreditt (rammelån med pant i boligeiendom) utgjør 20 prosent av samlet eksponering i personmarkedsporteføljen. Utnyttelsesgraden er gjennomsnittlig 64 prosent. Det er strengere utlånskriterier for boligkreditter, banken følger opp kunder med høy utnyttelsesgrad og kunder som ikke løpende betaler renter og avdrag.

Bankkonsernets garantiportefølje beløp seg ved årets utgang til 20 millioner kroner. De fleste garantier er stilt for kunder i forbindelse med eiendomsutvikling.

Bankkonsernet hadde ved årsskiftet deponert verdipapirer til virkelig verdi på 885 millioner kroner som sikkerhet for trekkadgang til dagslån og F-lån i Norges Bank. Videre er det deponert verdipapirer til virkelig verdi på 300 millioner kroner til andre kredittinstitusjoner.

LIKVIDITETSRISIKO

Storebrand Bank konsernet har solide likviditetsbuffer. Liquidity coverage requirement (LCR) måler størrelsen på foretakets likvide aktiva, i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid, i en gitt stressituasjon i penge- og kapitalmarkedene. Minstekrav til LCR er 100 prosent ved årsslutt 2017. Banken måler og rapporterer LCR månedlig og er og har vært innenfor interne og eksterne krav. Ved utgangen av året utgjør bankkonsernets LCR 154 prosent.

Innskuddsdekningen i Storebrand Bank konsernet er 54 prosent ved utgangen av året. For markedsfinansieringen legges det stor vekt på å ha en balansert finansieringsstruktur med hensyn til forfallstidspunkt, instrumenter og utstedelser i ulike markeder. Storebrand Bank konsernet måler og vurderer blant annet Finanstilsynets likviditetsindikator 1 og NSFR i vurderingen av bankens finansiering. Det forventes at NSFR-kravet blir 100 prosent.

MARKEDSRISIKO

Renterisiko og spreadrisiko i likviditetsporteføljen utgjør de mest vesentlige markedsrisikoene. Samlet er markedsrisikoen lav. Det er svært lave rammer for valutarisiko og det er ingen aktiv investeringsstrategi for aksjer.

OPERASJONELL RISIKO

For å håndtere operasjonell risiko fokuserer bankkonsernet på å etablere gode arbeids- og kontrollrutiner, og arbeider samtidig systematisk med å skape gode holdninger blant bankkonsernets ansatte. De viktigste tiltakene for å redusere operasjonell risiko er systematiske risikogjennomganger i alle deler av bankkonsernet minimum halvårlig, samt ved igangsettelse av prosjekter og dersom spesielle hendelser inntreffer. Siste risikogjennomgang ble gjennomført høsten 2017.

Bankens IT-systemer er sentrale for bl.a. produktetablering, kredittinnvilgelse, porteføljeoppfølging og regnskapsføring. Feil og driftsavbrudd kan få konsekvenser for driften og påvirke kunders tillit. I ytterste konsekvens kan avvikssituasjoner føre til sanksjoner fra tilsynsmyndigheter. Operasjonell drift av IT-systemene er i betydelig grad utkontraktert. Bankens systemplattform bygger på innkjøpte standardsystemer som driftes og følges opp gjennom tjenesteavtaler. Det er etablert en tverrgående styringsmodell med tett leverandøroppfølging og internkontrollaktiviteter for å redusere risikoen knyttet til IT-systemenes utvikling, forvaltning, drift og informasjonssikkerhet.

COMPLIANCERISIKO

Risikoen for at man pådrar seg offentlige sanksjoner eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk, er definert som bankkonsernets compliancerisiko. Storebrand Bank ASA er spesielt oppmerksom på risiko i forbindelse med etterlevelse og implementering av endringer i gjeldende lovverk rundt kundebeskyttelse, kapitaldekning, likviditetsstyring og anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder.

TVISTESAKER

Storebrand Bank ASA har i 2017 politianmeldt 6 saker. 3 av disse gjelder dokumentforfalskning, de øvrige gjelder ID-tyveri og svindel.

Banken har totalt i 2017 mottatt 13 kundeklager, mot 4 i 2016. Klagenes kategoriseres i all hovedsak rundt informasjon. Av de mottatte klagenes er 5 behandlet i Finansklagenemnda. Klager har ikke fått medhold i noen av sakene. Sju av klagenes gjelder investering i Storebrand Privat Investor ASA (SPI). Klagenes er i hovedsak begrunnet manglende informasjon om risikoen ved å investere, samt aksjens dårlige likviditet og manglende avkastning. Banken har ikke imøtekommet klagenes eller inngått forlik.

Banken har i desember 2017 mottatt varsel om mulig søksmål fra Klagehjelp AS på vegne av et antall investorer som tegnet aksjer i emisjoner i Storebrand Privat Investor ASA (SPI) i perioden 2005-2007. Banken vurderer at det ikke er grunnlag for å påstå at det foreligger feil og/eller mangler ved kunderådgivningen og/eller produktet, herunder produktinformasjonen, som gir grunnlag for krav om kompensasjon fra bankens side. Det er derfor ikke foretatt avsetninger i regnskapet per 31. desember 2017.

KAPITALSTYRING

KAPITALDEKNING

Bankkonsernet har ved utgangen av 2017 en netto ansvarlig kapital på 2,3 milliarder kroner (2,4 milliarder). Kapitaldekningen utgjør 18,9 prosent og ren kjernekapitaldekning utgjør 14,8 prosent, mot henholdsvis 17,7 prosent og 14,0 prosent ved utgangen av 2016. Bankkonsernet har tilpasset seg nye kapitalkrav og har som mål å overholde de til enhver tid gjeldende krav til bufferkapital. Selskapet har tilfredsstillende soliditet og likviditet basert på virksomheten. Både bankkonsernet, morbanken og boligkredittforetaket oppfyller gjeldende lovkrav.

Som følge av at Bedriftsmarked er under utvikling, vil ikke banken gå inn i nye prosjekter, gi nye lån eller på annen måte ta inn nye kunder innenfor bedriftsmarkedet.

PERSONAL, ORGANISASJON, STYRENDE ORGANER OG MILJØ

BÆREKRAFT – EN FREMTID Å GLEDE SEG TIL

Storebrand konsernet har arbeidet systematisk og målrettet med bærekraft i nærmere 20 år. Bærekraftsarbeidet hadde sitt utspring i kapitalforvaltningen, der bærekraft i dag er en del av grunnpilaren i Storebrands investeringsstrategi.

I løpet av 2016 etablerte vi vår drivkraft. Drivkraften vår handler om hva Storebrand står for. Vi skaper trygghet i dag og en fremtid du kan glede deg til. Formålet vårt beskriver hva vi jobber for, hver dag: en trygg og bærekraftig fremtid med økonomisk frihet til å oppleve det du vil. Vi skal sikre at våre kunder får en fremtid å glede seg til. Dette skal vi gjøre ved å tenke langsiktig, vise at dette med bærekraft er veien til fremgang og hele tiden sette kundens behov først.

Storebrand baserer sitt arbeid med bærekraft og bærekraftige investeringer i globale standarder for miljø- og menneskerettigheter. Vi støtter også FNs konvensjoner og retningslinjer, og har signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UNPRI) og FNs prinsipper for bærekraftig forsikring (PSI).

Bærekraft er integrert i alt vi gjør og er fundamentert i 10 klare retningslinjer for konsernet. Konsernet har publisert miljørapporter siden 1995 og bærekrafts rapporter siden 1999, og er i dag en integrert del av årsrapporten til Storebrand ASA. Rapporteringen følger GRI 4's retningslinjer for rapportering.

ETIKK OG TILLIT

Storebrand lever av tillit. Selskapet stiller krav om at konsernets medarbeidere skal ha en høy etisk standard. Storebrand har også etiske regler som er et viktig verktøy i hverdagen, og hvert år følges de opp med opplæring og målinger. Ledergrupper på alle nivå i konsernet diskuterer etiske dilemmaer og går gjennom regelverket minst en gang i året. Konsernets regler vedrørende antikorrupsjon, varsling og arbeid mot interne misligheter inngår i det etiske regelverket og gjelder alle ansatte og konsulenter som arbeider for Storebrand.

MILJØ

Selskapet arbeider målrettet for å redusere forretningsdriftens belastning på miljøet, både gjennom egen drift, investeringer, innkjøp og eiendomsforvaltning. De utslippene vi likevel har, gjennom reiser og energibruk, kompenseres gjennom kjøp av verifiserte klimavoter. Storebrand konsernet stiller strenge miljøkrav til leverandører og selskapene det investeres i. Selskapets hovedkontor er et lavutslippsbygg hvor det er tatt i bruk fornybare energikilder som solenergi og fjernvarme. Bygget er i tillegg sertifisert til Miljøfyrtårn.

PERSONAL OG ORGANISASJON

Ved utgangen av året var det 105 årsverk i bankkonsernet og Storebrand Bank ASA, mot 110 ved årets begynnelse. Det er 49 prosent menn og 51 prosent kvinner. Gjennomsnittsalderen er 43 år og gjennomsnittlig ansiennitet er 11 år.

MANGFOLD

Storebrand arbeider målrettet for å styrke utviklingen og ha en jevn fordeling mellom kvinner og menn på alle områder og nivåer i selskapet. Ved utgangen av 2017 var 66 prosent av styremedlemmene i selskapet kvinner. Ved utgangen av året var det 38 prosent kvinner med lederansvar i selskapet.

I likhet med samfunnet for øvrig har selskapet utviklet seg i retning av økt kulturelt mangfold. Selskapet tilstreber likebehandling og like muligheter i alle interne og eksterne rekrutterings- og utviklingsprosesser. Hovedkontoret er et universelt utformet bygg.

KOMPETANSE

Høy kompetanse er en av Storebrands viktigste suksessfaktorer, og danner basis for fornyet vekst. I Storebrand er kompetanse ensbetydende med evnen hver enkelt ansatt har til å utføre og håndtere visse oppgaver og situasjoner. Denne evnen bygges opp av både kunnskap og erfaring, ferdigheter, motivasjon og personlighet.

I Storebrand skal alle ansatte ha mulighet til å utvikle seg i takt med selskapets behov. Selskapet har i 2017 hatt fokus på at den aller største og viktigste delen av kompetanseutviklingen skjer gjennom tilrettelegging for utvikling i det daglige arbeidet. Kompetanseutvikling skal skje ved at ansatte får utfordrende arbeidsoppgaver i sin stilling, og at de får mulighet til å utvikle seg for nye krav og oppgaver.

ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

Storebrand har jobbet systematisk med å forebygge sykefraværet over flere år og har satt helse og trivsel høyt på agendaen. Selskapet hadde et sykefravær i 2017 på 4,1 prosent, som er en reduksjon på 0,2 prosentpoeng fra året før. Selskapet har vært en inkluderende arbeidslivsbedrift siden 2002, og ledere har gjennom årene opparbeidet gode rutiner knyttet til oppfølging av ansatte ved sykdom. Alle ledere må ta obligatoriske HMS-kurs der oppfølging av sykdom er en del av læringsløpet. For å redusere sykefraværet har Storebrand en egen helseklinikk. Ansatte kan trene i spinning-rom, styrkerom og egen idrettshall i arbeidstiden, der bedriftsidrettslaget har det administrative ansvaret for aktiviteter i hallen.

Det har ikke vært meldte personskader, materielle skader eller ulykker i selskapet i 2017.

REDEGJØRELSE FOR FORETAKSSTYRING

Bankkonsernets systemer for internkontroll og risikostyring tilknyttet regnskapsprosessen følger Storebrand konsernets retningslinjer. Retningslinjene besluttet i styret årlig. I tillegg kjøper bankkonsernet, gjennom inngåtte tjenesteavtaler, tjenester tilknyttet regnskapsføring og finansiell rapportering fra Storebrand Livsforsikring AS.

Ledelsen og styret i Storebrand ASA vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse. Storebrand ASA etablerte prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i 1998. Storebrand avlegger i samsvar med regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse (som senest ble revidert 30. oktober 2014) en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse. For en nærmere redegjørelse om Storebrands eierstyring og selskapsledelse samt om foretaksstyring etter regnskapsloven § 3-3b, vises til egen artikkel i årsrapporten til Storebrand konsern for 2016.

Bankkonsernet offentliggjør fire kvartalsregnskaper i tillegg til ordinært årsregnskap. Regnskapene skal tilfredsstillende krav i lover og forskrifter og skal avlegges i henhold til vedtatte regnskapsprinsipper samt følge tidsfrister fastsatt av styret i Storebrand ASA. Bankens regnskap utarbeides av avdelingen Konsernregnskap i Storebrand Livsforsikring AS som sorterer under Storebrand konsernets CFO. Sentrale ledere i Konsernregnskap har fast årlig kompensasjon som ikke er påvirket av konsernets regnskapsmessige resultater. Det er etablert en rekke risikovurderings- og kontrolltiltak i forbindelse med regnskapsavleggelsene. Det avholdes interne møter, samt møter hvor eksterne revisor deltar, for å identifisere risikoforhold og tiltak knyttet til vesentlige regnskapsposter eller andre forhold. Det avholdes også tilsvarende kvartalsvise møter med ulike fagmiljøer i konsernet som blant annet er sentrale i forbindelse med vurdering og verdsettelse av utlån, finansielle instrumenter og andre vurderingsposter. I disse møtene er det særlig fokus på eventuelle markedsendringer, spesifikke forhold knyttet til misligholdsutvikling, enkeltlån og enkeltinvesteringer, transaksjoner samt operasjonelle forhold mv. Vurderinger knyttet til vesentlige regnskapsposter samt eventuelle prinsippendringer mv, beskrives i et eget dokument (Vurderingspostnotat). Eksterne revisor deltar i styremøter ved behandling av kvartalsregnskap og årsregnskap, og i møter i revisjonsutvalg i Storebrand ASA. Det utarbeides månedlige og kvartalsvise driftsrapporter hvor resultater per forretningsområde og produktområde analyseres og vurderes mot fastsatte budsjetter. Driftsrapporteringen avstemmes mot øvrig regnskapsrapportering. For øvrig foretas det løpende avstemming av fagsystemer mv mot regnskapssystemet.

Styrets arbeidsform reguleres i egen styreinstruks. Styret i Storebrand ASA har i tillegg etablert et overordnet "Styringsdokument styring og kontroll i Storebrand konsernet" samt en instruks for datterselskapsstyrer. Disse dokumentene beskriver hvordan retningslinjer, planer og strategier vedtatt av konsernstyret forventes å bli fulgt samt hvordan risikostyring og kontroll skal gjennomføres i konsernet. Styret i Storebrand ASA har tre rådgivende underutvalg, felles for Storebrand konsernet: Kompensasjonsutvalget, Revisjonsutvalget og Risikoutvalget.

Banken har ingen vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis.

ENDRINGER I STYRESAMMENSETNING

Heidi Skaaret ble valgt inn som nestleder i styret i juni 2017 og erstattet Geir Holmgren, som da trådte ut av styret. I ekstraordinær generalforsamling i desember ble Heidi Skaaret valgt som styreleder og Jostein Dalland valgt som nestleder. Samtidig trådte Odd Arild Grefstad ut av styret.

REDEGJØRELSE FOR SAMFUNNSANSVAR

Det vises til nærmere redegjørelse i Storebrand konsernets årsberetning vedrørende bærekraft, inkludert i årsrapporten 2017 for Storebrand konsern.

FORTSATT DRIFT

Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet er avlagt under denne forutsetningen.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Storebrand Bank konsern er som ledd i ordinær virksomhet løpende involvert i rettsaker og tvistesaker. Styret er ikke kjent med at det har inntruffet hendelser etter balansedagen som har vesentlig betydning for det avlagte årsregnskap og konsernregnskap.

STOREBRAND BANK ASA

Årsresultat for morbanken, Storebrand Bank ASA utgjør 144 millioner kroner (174 millioner) for 2017. Netto renteinntekter for Storebrand Bank ASA ble 221 millioner kroner (255 millioner) for 2017. Det er netto kostnadsført 7 millioner kroner (kostnadsført 17 millioner) i nedskrivninger på utlån for året.

Morbanken hadde ved utgangen av året sum eiendeler på 20,8 milliarder kroner. Brutto utlån i morbanken utgjorde 12,8 milliarder kroner (14,0 milliarder). Morbankens egenkapital ved utgangen av året utgjorde 2,0 milliarder kroner (2,1 milliarder). Netto ansvarlig kapital utgjorde ved utgangen av året etter avgitt konsernbidrag 2,2 milliarder kroner (2,3 milliarder). Selskapets kapitaldekning utgjør 23,6 prosent (21,4 prosent) og ren kjernekapitaldekning utgjør 18,3 prosent (16,8 prosent).

Bankkonsernets virksomhet med unntak for virksomheten i Storebrand Boligkreditt AS drives av morbanken. I Storebrand Boligkreditt AS ligger deler av Bankkonsernets virksomhetsområde personmarked. Storebrand Bank ASAs bedriftsmarkedsportefølje er under avvikling, og økt andel personmarkedslån reduserer netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital for morbanken. Øvrig resultat- og balanseutvikling for morbanken dekkes av beskrivelse for bankkonsernet ovenfor.

OVERSKUDDSDISPONERING

Storebrand Bank ASA (morbanken) oppnådde for 2017 et årsresultat på 144,3 millioner kroner.

Styret foreslår at det utdeles 254,0 millioner kroner i konsernbidrag, hvorav konsernbidrag med skatteeffekt utgjør 151,9 millioner kroner (113,9 millioner kroner etter skatt) til Storebrand ASA. Styret vurderer bankkonsernets og Storebrand Bank ASAs kapitalforhold som god i forhold til risikoprofil og foreslår overfor bankens generalforsamling følgende disponering av årets resultat:

(NOK mill.)

Avgitt konsernbidrag etter skatt	-254,0
Overført fra annen egenkapitalen	109,7
Totalt disponert	-144,3

Storebrand Bank ASA gir konsernbidrag til datterselskaper med 5,9 millioner uten skatteeffekt.

STRATEGI OG UTSIKTER FOR 2018

Storebrand Bank konsern vil i 2018 videreføre arbeidet med å bedre lønnsomheten i virksomheten kombinert med vekst innenfor strategiske segmenter i personmarkedet. Utviklingen i boligmarkedet i ulike deler av landet vil følges tett. Banken vil prioritere å opprettholde en moderat til lav risikoprofil med god balanse- og fundings sammensetning.

Innenfor personmarkedet vil banken jobbe videre med å utvikle attraktive produkter og digitale tjenester som understøtter Storebrands fokus på bærekraft. Styrkning av konkurransekraften gjennom effektivisering er en prioritert oppgave, og banken skal fortsette med å redusere kostnader og øke automatiseringsgraden i kunde- og arbeidsprosesser.

Som følge av at Bedriftsmarked er under avvikling, vil ikke banken gå inn i nye prosjekter, gi nye lån eller på annen måte ta inn nye kunder innenfor bedriftsmarkedet.

God styring av bankens kreditt- og likviditetsrisiko, og kontroll av den operasjonelle risikoen i sentrale arbeidsprosesser vil stå sentralt også i 2018. Banken vil fortsette den tette oppfølgingen av misligholds- og tapsutviklingen. Utvikling i norske og internasjonale kapitalmarkeder, rentenivå, arbeidsledighet og eiendomsmarkedet, spesielt i Oslo, vurderes som de vesentligste risikofaktorer som kan påvirke resultatet til Storebrand Bank konsern i 2018.

Lysaker, 6. februar 2018
Styret i Storebrand Bank ASA

Heidi Skaaret (sign.)
Styrets leder

Jostein Dalland (sign.)
Styrets nestleder

Inger Roll-Matthiesen (sign.)
Styremedlem

Leif Helmich Pedersen (sign.)
Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)
Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)
Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)
Administrerende direktør

Regnskap og noter

Innhold	Side	Side
STOREBRAND BANK KONSERN		
Resultatregnskap	16	
Totalresultat	16	
Balanse	17	
Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital	19	
Kontantstrømoppstilling	20	
Note 1: Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper	21	
Note 2: Effekter ved overgang til IFRS 9	28	
Note 3: Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger	31	
Note 4: Risikostyring	32	
Note 5: Kredittrisiko	33	
Note 6: Likvidetsrisiko	42	
Note 7: Markedsrisiko	44	
Note 8: Operasjonell risiko	45	
Note 9: Verdsettelse av finansielle instrumenter	46	
Note 10: Segment	49	
Note 11: Netto inntekter fra finansielle instrumenter	50	
Note 12: Provisjoner	52	
Note 13: Godtgjørelse til ekstern revisor	52	
Note 14: Driftskostnader	53	
Note 15: Pensjoner	53	
Note 16: Tap på utlån og garantier	56	
Note 17: Skatt	56	
Note 18: Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser	58	
Note 19: Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet	58	
Note 20: Obligasjoner til amortisert kost - utlån og fordringer	59	
Note 21: Gjenkjøpsavtaler (repoavtaler)	59	
Note 22: Finansielle derivater	59	
Note 23: Valutaeksponering	60	
Note 24: Utlån og garantier	61	
Note 25: Nedskrivninger av utlån og garantier	61	
Note 26: Immaterielle eiendeler	61	
Note 27: Varige driftsmidler	62	
Note 28: Innskudd fra kunder	62	
Note 29: Sikringsbokføring	63	
Note 30: Avsetninger	63	
Note 31: Annen gjeld	64	
Note 32: Forpliktelser utenom balansen og betingede forpliktelser	64	
Note 33: Sikkerhetsstillelser	64	
Note 34: Kapitaldekning	65	
Note 35: Endringer i konsernets sammensetning	67	
Note 36: Nærstående parter	68	
STOREBRAND BANK ASA		
Resultatregnskap		69
Totalresultat		69
Balanse		70
Oppstilling over endring i egenkapital		72
Kontantstrømoppstilling		73
Note 1: Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper		74
Note 2: Effekter ved overgang til IFRS 9		80
Note 3: Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger		83
Note 4: Risikostyring		84
Note 5: Kredittrisiko		85
Note 6: Likvidetsrisiko		93
Note 7: Markedsrisiko		95
Note 8: Operasjonell risiko		96
Note 9: Verdsettelse av finansielle instrumenter		97
Note 10: Segment		100
Note 11: Netto inntekter fra finansielle instrumenter		100
Note 12: Provisjoner		102
Note 13: Andre inntekter		102
Note 14: Godtgjørelse til ekstern revisor		102
Note 15: Driftskostnader		103
Note 16: Pensjoner		103
Note 17: Tap på utlån og garantier		106
Note 18: Skatt		106
Note 19: Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser		109
Note 20: Investering i datterselskaper		109
Note 21: Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet		109
Note 22: Obligasjoner til amortisert kost - utlån og fordringer		110
Note 23: Gjenkjøpsavtaler (repoavtaler)		110
Note 24: Finansielle derivater		110
Note 25: Valutaeksponering		111
Note 26: Utlån og garantier		112
Note 27: Nedskrivninger av utlån og garantier		112
Note 28: Immaterielle eiendeler		113
Note 29: Varige driftsmidler		113
Note 30: Andre eiendeler		114
Note 31: Innskudd fra kunder		114
Note 32: Sikringsbokføring		115
Note 33: Avsetninger		115
Note 34: Annen gjeld		116
Note 35: Forpliktelser utenom balansen og betingede forpliktelser		116
Note 36: Sikkerhetsstillelser		116
Note 37: Kapitaldekning		117
Note 38: Godtgjørelse til ledende ansatte og tillitsvalgte		118
Note 39: Nærstående parter		120

Storebrand Bank konsern

Resultatregnskap

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	Note	2017	2016
Renteinntekter		729,3	765,9
Rentekostnader		-355,3	-393,3
Netto renteinntekter	11	374,0	372,7
Provisjonsinntekter		91,0	63,6
Provisjonskostnader		-15,0	-15,2
Netto provisjonsinntekter	12	76,0	48,5
Netto gevinster fra finansielle instrumenter til virkelig verdi	11	53,7	86,9
Andre inntekter		0,0	-3,5
Sum andre driftsinntekter		53,7	83,4
Lønn og andre personalkostnader	14, 15	-105,8	-96,8
Generelle administrasjonskostnader	14	-59,8	-48,5
Andre driftskostnader	13, 14, 26, 27	-134,6	-139,4
Sum driftskostnader		-300,2	-284,7
Driftsresultat før tap		203,5	219,8
Periodens nedskrivninger på utlån, garantier mv.	16	-9,4	-17,2
Resultat av ordinær drift		194,1	202,7
Skatt	17	-48,1	-45,0
Resultat etter skatt solgt/avviklet virksomhet		-0,3	0,5
Årsresultat		145,8	158,1
Årsresultat kan henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		135,1	147,2
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		10,6	11,0
Årsresultat		145,8	158,1

Oppstilling over totalresultat

(NOK mill.)	Note	2017	2016
Årsresultat		145,8	158,1
Øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet			
Endring estimatavik pensjoner	15	0,4	-6,6
Skatt på øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	17	-0,1	1,7
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet		0,3	-5,0
Øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet			
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter tilgjengelig for salg		7,6	-2,8
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet		7,6	-2,8
Totalresultat		153,7	150,4
Totalresultat kan henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		143,0	139,4
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		10,6	11,0
Årsresultat		153,7	150,4

Storebrand Bank konsern

Balanse

31. desember

EIENDELER

(NOK mill.)	Note	2017	2016
Kontanter og fordringer på sentralbanker	5	472,2	464,5
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5, 9, 18	313,5	272,0
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet:			
Aksjer og andeler	9	40,8	15,5
Obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	5,9, 19, 21	3 213,5	3 431,9
Derivater	5, 6, 9, 22	179,8	254,1
Obligasjoner til amortisert kost	5, 9, 20	380,4	530,6
Andre kortsiktige eiendeler	18	37,3	30,5
Brutto utlån, amortisert kost	5, 9, 18, 24	26 746,3	25 375,0
Brutto utlån, FVO	5, 9, 18, 24	580,0	1 958,5
Nedskrivninger utlån	5, 9, 18, 25	-69,3	-65,7
Netto utlån til kunder	5, 9, 18, 24	27 257,0	27 267,8
Varige driftsmidler	27	0,1	1,0
Immaterielle eiendeler og goodwill	26	71,4	80,1
Utsatt skattefordel	17	16,1	24,0
Eiendeler solgt/avviklet virksomhet		0,0	0,8
Sum eiendeler		31 982,2	32 373,0

Storebrand Bank konsern

Balanse

31. desember

GJELD OG EGENKAPITAL

(NOK mill.)	Note	2017	2016
Gjeld til kredittinstitusjoner	6, 9, 18	155,0	407,2
Innskudd fra og gjeld til kunder	6, 18, 28	14 628,0	15 238,4
Annen finansiell gjeld:			
Derivater	6, 9, 18, 22	138,6	208,3
Utstedte sertifikater og obligasjoner	6, 9, 18	14 304,2	13 521,0
Annen gjeld	6, 18, 31	109,9	153,7
Gjeld solgt/avviklet virksomhet		0,0	0,0
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	30	6,0	7,3
Pensjonsforpliktelse	15	11,6	13,6
Ansvarlig lånekapital	6, 9, 18	276,1	277,2
Sum gjeld		29 629,3	29 826,6
Innskutt egenkapital		1 590,9	1 590,9
Opptjent egenkapital		536,0	729,4
Hybridkapital		226,0	226,0
Sum egenkapital	34	2 352,9	2 546,3
Sum gjeld og egenkapital		31 982,2	32 373,0

Lysaker, 6. februar 2018
Styret i Storebrand Bank ASA

Heidi Skaaret (sign.)
Styrets leder

Jostein Dalland (sign.)
Styrets nestleder

Leif Helmich Pedersen (sign.)
Styremedlem

Inger Roll-Matthiesen (sign.)
Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)
Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)
Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)
Administrerende direktør

Storebrand Bank konsern

Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital

(NOK mill.)	Innskutt egenkapital				Opptjent egenkapital			Total egenkapital
	Aksje-kapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	sum innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Hybrid-kapital	
Egenkapital 31.12.2015	960,6	156,0	400,3	1 516,8	661,3	661,3	226,0	2 404,2
Periodens resultat					147,2	147,2	11,0	158,1
Endring i estimatavik pensjoner (se note 15)					-5,0	-5,0		-5,0
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	-5,0	0,0	-5,0
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter holdt for omsetning					-2,8	-2,8		-2,8
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet					-2,8	-2,8		-2,8
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	139,4	139,4	11,0	150,4
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybridkapital					2,7	2,7		2,7
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer							-11,0	-11,0
Mottatt konsernbidrag			74,1	74,1				74,1
Utbetalt konsernbidrag					-74,1	-74,1		-74,1
Egenkapital 31.12.2016	960,6	156,0	474,3	1 590,9	729,4	729,4	226,0	2 546,3
Periodens resultat					135,1	135,1	10,6	145,8
Endring i estimatavik pensjoner (se note 15)					0,3	0,3		0,3
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter holdt for omsetning					7,6	7,6		7,6
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet					7,6	7,6		7,6
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	143,0	143,0	10,6	153,7
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybridkapital					2,7	2,7		2,7
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer							-10,7	-10,7
Utbetalt konsernbidrag					-339,0	-339,0		-339,0
Andre endringer					-0,1	-0,1		-0,1
Egenkapital 31.12.2017	960,6	156,0	474,3	1 590,9	536,0	536,0	226,0	2 352,9

Egenkapitalen endrer seg med resultatet i den enkelte periode, egenkapitaltransaksjoner med eierne og poster som innregnes direkte mot totalresultatet. Aksjekapital, overkurs og annen egenkapital vurderes og styres samlet. Overkurs og annen egenkapital kan anvendes i samsvar med allmennaksjelovens bestemmelser.

Storebrand Bank ASA legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital i bankkonsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten, hvor vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingselskapenes krav. Hvis det er behov for ny egenkapital må denne innhentes av holdingselskapet Storebrand ASA.

Storebrand Bank ASA er et delkonsern som har lovmessige krav til ansvarlig kapital etter kapitaldekningsreglene. Ansvarlig kapital omfatter både egenkapital og ansvarlige lånekapital. For Storebrand Bank ASA er det disse lovkravene som har størst betydning for styring av kapitalen.

Storebrand Bank konsern

Kontantstrømoppstilling

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	Note	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder		839,8	835,5
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder		-117,7	-135,5
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder		-6,7	1 986,8
Netto inn-/utbetalinger av kundeinnskudd bank		-610,4	-2 586,3
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer		833,5	1 205,9
Utbetalinger til drift		-414,6	-331,6
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter			-0,2
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		523,8	974,5
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	26, 27	-3,9	-15,7
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-3,9	-15,7
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Utbetalinger ved nedbetaling av lån		-3 474,0	-3 902,5
Innbetaling ved opptak av lån		3 897,9	3 698,6
Utbetaling av renter lån		-252,7	-272,1
Innbetaling av ansvarlig lånekapital		150,0	
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital		-150,0	
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital		-10,1	-10,8
Utbetaling av renter på hybridkapital		-11,0	-11,0
Netto inn-/utbetalinger av gjeld til kredittinstitusjoner		-251,7	-8,6
Innbetaling av mottatt konsernbidrag			74,1
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte		-369,2	-101,5
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-470,8	-533,8
Netto kontantstrøm i perioden		49,1	425,1
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start		736,6	311,5
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodeslutt		785,6	736,6
Kontanter og fordringer på sentralbanker		472,2	464,5
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		313,5	272,0
Sum beholdning av kontanter og kontantekvivalenter i balansen		785,6	736,6

Kontantstrømoppstillingen viser konsernets kontantstrømmer for operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter i henhold til den direkte metoden. Kontantstrømmene viser en overordnet endring av betalingsmidler gjennom året.

OPERASJONELLE AKTIVITETER

I et finanskonsern vil en betydelig del av aktivitetene klassifiseres som operasjonelle.

INVESTERINGSAKTIVITETER

Omfatter kontantstrømmer for eierinteresser i konsernselskaper og varige driftsmidler.

FINANSIERINGSAKTIVITETER

I finansieringsaktiviteter inngår kontantstrømmer for egenkapital, ansvarlig lån og andre innlån som er en del av finansiering av konsernets virksomhet. Utbetalinger av renter på innlån og utbetaling av konsernbidrag er en finansieringsaktivitet.

KONTANTER/KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter/kontantekvivalenter er definert som fordringer på sentralbanker og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

Noter

Storebrand Bank konsern

Note 1 - Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper

1. SELSKAPSINFORMASJON

Storebrand Bank ASA er et norsk allmennaksjeselskap med obligasjoner notert på Oslo Børs. Konsernregnskapet for 2017 ble godkjent av styret 6. februar 2018.

Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som tilbyr tradisjonelle bankprodukter til det norske markedet. Bankens hovedmålgruppe er personer som har sin tjenestepensjon i Storebrand. Disse kundene er for øvrig omfattet av konsernets fordelsprogram, Storebrand Fordel. Bankens tilbud er integrert i konsernets fordelsprogram. Storebrand Bank ASA består av forretningsområdene bedriftsmarked, personmarked og treasury. Storebrand Bank ASA har hovedkontor i Professor Kohts vei 9, Lysaker.

2. GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Regnskapsprinsippene som benyttes i konsernregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Konsernregnskapet for Storebrand Bank ASA er avgitt i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS), som er godkjent av EU, og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter.

BRUK AV ESTIMAT I UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater. Se nærmere omtale om dette i note 3.

3. OPPSUMMERING AV SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER FOR VESENTLIGE BALANSEPOSTER

Eiendelssiden i bankkonsernets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter. Hoveddelen av de finansielle instrumenter inngår i kategorien Utlån og fordringer, vurderes til amortisert kost. I balansen inngår også aktiverte immaterielle eiendeler. Gjeldssiden består hovedsakelig av finansielle instrumenter (forpliktelser). Med unntak for derivater som vurderes til virkelig verdi, vurderes hoveddelen av de finansielle forpliktelser til amortisert kost.

Regnskapsprinsippene er utdypet nedenfor.

4. ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Det er ikke implementert nye regnskapsstandarder i 2017 som har hatt vesentlig effekt for selskapsregnskapet.

NYE STANDARDER OG ENDRINGER I STANDARDER SOM IKKE ER GJORT GJELDENDE

IFRS9

IFRS 9 Finansielle instrumenter skal erstatte dagens IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering og måling, nedskrivning, fraregning og sikringsbokføring. IFRS 9 er gjeldende fra 1. januar 2018 og er godkjent av EU. Tidlig anvendelse er tillatt, men Storebrand Bank ASA har ikke tidlig implementert standarden.

Overgangsregler

IFRS 9 skal anvendes retrospektivt, med unntak for sikringsbokføring. Retrospektiv anvendelse innebærer at Storebrand Bank konsernet skal lage åpningsbalansen 1. januar 2018 som om de alltid har anvendt de nye prinsippene. Storebrand Bank ASA planlegger ikke å endre sammenligningstallene for 2017 i årsregnskapet 2018 knyttet til IFRS 9.

Storebrand Bank konsernet har valgt å innføre sikringsbokføring etter IFRS 9. Dette innebærer at sikringsbokføring skal gjennomføres etter prinsippene i IFRS 9 prospektivt fra dato for overgang til IFRS 9.

Effektene av nye prinsipper i åpningsbalansen for 2018 føres mot egenkapitalen.

Klassifisering og måling

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader (OCI) og amortisert kost. For finansielle eiendeler skilles det mellom gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter, hvor gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av hovedstol og rente (SPPI) på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal måles til amortisert kost. Instrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av hovedstol og rente på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal hovedstol og rente, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktsfestede kontantstrømmer.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Alle derivater skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer skal som hovedregel føres i det ordinære resultatet, men et egenkapitalinstrument, som ikke er holdt for handelsformål og som ikke er et betinget vederlag etter en virksomhetsoverdragelse, kan utpekes som målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI.

Finansielle forpliktelser

For finansielle forpliktelser er reglene i hovedsak de samme som i dagens IAS 39. En endring fra IAS 39 er at for finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet skal endringer i verdien som skyldes selskapets egen kredittrisiko innregnes i OCI, og ikke i det ordinære resultatet som i dag, med mindre innregning i OCI skaper eller forsterker et regnskapsmessig misforhold.

Sikringsbokføring

IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring. Kravet om en sikringseffektivitet på 80–125 prosent er fjernet og erstattet med mer kvalitative krav, herunder at det skal være en økonomisk sammenheng mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt, og at kredittrisiko ikke skal dominere verdiendringene til sikringsinstrumentet. Sikringsdokumentasjon kreves fortsatt.

Nedskrivninger utlån

Etter dagens regler skal nedskrivninger for tap bare finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 vil gjelde for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som forventes mottatt, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

I tillegg til den generelle modellen er det egne prinsipper for utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er påløpt kredittap ved førstegangs balanseføring. For disse skal det beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kredittap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. For disse eiendelene er det derved ikke behov for å overvåke hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko etter førstegangs balanseføring da forventet tap over hele levetiden uansett skal hensyntas. For kundefordringer uten vesentlige finansieringskomponenter skal en forenklet modell benyttes, der det avsettes for forventet tap over hele levetiden fra førstegangs balanseføring. Banken har valgt som regnskapsprinsipp å benytte den forenklete modellen også for kundefordringer med vesentlige finansieringskomponenter og leiefordringer.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført. Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellig fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres.

Effekt av innføring av IFRS 9

Det vises til note 2 for effekter ved overgang til IFRS 9.

IFRS 15

Ny standard for regnskapsføring av driftsinntekter fra kontrakter med kunder er gjeldende fra 1. januar 2018. IFRS 15 innfører en fem stegs modell for innregning av inntekter fra kontrakter med kunder. Etter IFRS 15 innregnes inntekter tilsvarende et beløp som reflekterer vederlaget et foretak forventer å ha rett på i bytte mot varer eller tjenester til en kunde. Standarden gjelder for alle kontrakter som inngås fra og med 1. januar 2018, samt for eksisterende kontrakter som ikke er fullført på dette tidspunkt. Formålet med standarden er å fjerne inkonsistens og svakheter i gjeldene inntektsføringsstandarder, samt forbedre sammenlignbarheten i inntektsføring mellom virksomheter, bransjer og geografiske regioner.

Den nye inntektsstandard vil erstatte alle gjeldende inntektsføringskrav i henhold til IFRS.

Inntektsføring i Storebrand Bank konsern reguleres hovedsakelig av IAS 39/ IFRS 9. Inntekter som føres under Andre inntekter er vurdert opp mot IFRS 15. Implementering av IFRS 15 vil ikke medføre vesentlige effekter for konsernregnskapet til Storebrand Bank ASA.

IFRS 16

IFRS 16 Leiekontrakter erstatter dagens IAS 17 og er gjeldende fra 1. januar 2019. IFRS 16 fastsetter prinsipper for innregning, måling, presentasjon og offentliggjøring av leieavtaler. Ny leasing standard vil ikke medføre store endringer for utleier, men vil derimot endre regnskapsføring for leietaker betydelig. IFRS 16 krever at leietakere i utgangspunktet skal regnskapsføre alle leieavtaler i balansen etter en forenklet modell som ligner på regnskapsføring av finansielle leieavtaler i henhold til IAS 17. Nåverdi av samlede leiebetalinger skal balanseføres som gjeld og en eiendel som reflekterer bruksretten av eiendelen i leieperioden. Balanseført eiendel amortiseres over leieperioden og avskrivningskostnaden resultatføres løpende som driftskostnad. Rentekostnad på leieforpliktelsen resultatføres som finanskostnad.

Storebrand arbeider med å forberede implementering av IFRS 16, herunder kartlegging av hvilke effekter implementering av IFRS 16 vil ha for konsernregnskapet til Storebrand Bank ASA.

5. KONSOLIDERING

Konsernregnskapet inkluderer Storebrand Bank ASA og selskaper hvor Storebrand Bank ASA har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier, enten direkte eller indirekte, mer enn 50 prosent av aksjene i selskapet samt at konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital.

Storebrand Boligkreditt AS og Ring Eiendomsmegling AS er datterselskaper som eies direkte av Storebrand Bank ASA. Bjørndalen Panorama AS og MPV 7 Holding AS ble awiklet i 2017.

ELIMINERING AV INTERNE TRANSAKSJONER

Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter og utbytte og lignende mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet. Dette inkluderer også Storebrand Bank ASAs investeringer i obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Storebrand Boligkreditt AS.

6. VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNING

Ved overtakelse av virksomhet anvendes overtakelsesmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi. Direkte overtakelsesutgifter kostnadsføres når de oppstår, med unntak av utgifter knyttet til opptak av gjeld og egenkapital (emisjon).

Ved investeringer blir det vurdert om kjøpet omfatter kjøp av virksomhet i henhold til IFRS3. Når slike kjøp ikke omfatter kjøp av virksomhet anvendes ikke overtakelsesmetoden slik den følger av IFRS3 Foretaksintegrasjon, slik at det blant annet avsettes ikke for utsatt skatt slik som i en foretaksintegrasjon.

7. INNTEKTSFØRING

RENTEINNETEKTER BANKVIRKSOMHET

Renteinntekter knyttet til utlån og obligasjoner innregnes i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode.

INNETEKTER FRA FINANSIELLE EIENDELER

Inntekter fra finansielle eiendeler er beskrevet i avsnitt 9.

ANDRE INNETEKTER

Honorar innregnes når inntekten kan måles pålitelig og er opptjent, faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres og suksesshonorarer inntektsføres når suksesskriteriet er oppfylt.

8. IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflyte konsernet. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler.

9. FINANSIELLE INSTRUMENTER

9-1. GENERELLE PRINSIPPER OG DEFINISJONER

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand Bank ASA blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle eiendeler er regnskapsført på transaksjonsdagen og finansielle forpliktelser er regnskapsført på oppgjørsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke er til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt — det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles lån og fordringer samt finansielle forpliktelser som ikke er tilordnet til virkelig verdi over resultatet, til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning (for eksempel førtidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner). Beregningen omfatter alle honorarer og rentepunkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, transaksjonsutgifter og alle andre merbetalinger eller rabatter.

Definisjon av virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen.

Dersom markedet for et finansielt instrument ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av anerkjente verdsettingsmetoder. Verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrøms-

beregning og opsjonsprisinde modeller. Dersom det er en verdsettelsesmetode som er i vanlig bruk av deltakerne i markedet for å prissette instrumentet og denne metoden har vist seg å gi pålitelige estimater av priser oppnådd i faktiske markedstransaksjoner, benyttes denne metoden.

Ved beregning av virkelig verdi av utlån legges gjeldende markedsrente på tilsvarende utlån til grunn. Det tas hensyn til endring i kredittrisiko.

VERDIFALL PÅ OG TAPSUTSATTE FINANSIELLE EIENDELER

For finansielle eiendeler som er innregnet til amortisert kost, vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, måles tapet som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene (eksklusiv framtidige kredittap som ikke har påløpt), diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente (effektiv rente beregnet ved førstegangsinnregning). Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Tap som forventes som følge av framtidige hendelser, uansett graden av sannsynlighet, blir ikke innregnet.

9-2. KLASSIFIKASJON OG MÅLING AV FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier:

- Finansielle eiendeler holdt for omsetning
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjonen
- Finansielle eiendeler utlån og fordringer

Holdt for omsetning

En finansiell eiendel er klassifisert som holdt for omsetning når den:

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å selge den eller kjøpe den tilbake på kort sikt, er en del av en portefølje av identifiserte finansielle instrumenter som blir styrt sammen, og som det er godtgjort at det foreligger et nylig faktisk mønster for kortsiktig realisering av overskudd for, eller
- er et derivat, med unntak for et derivat som er øremerket og effektivt sikringsinstrument.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Finansielle eiendeler holdt for omsetning måles til virkelig verdi på balansetidspunktet. Endringer i virkelig verdi føres over resultatregnskapet.

Til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjon

En betydelig andel av Storebrands Bank konsernets finansielle instrumenter er klassifisert til kategorien virkelig verdi over resultatet på grunn av:

- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser, eller at
- de finansielle eiendeler inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

Regnskapsføringen er tilsvarende som for gruppen holdt for omsetning (instrumentene vurderes til virkelig verdi og verdiendringer føres i resultatoppstillingen).

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke blir notert i et aktivt marked, unntatt de som foretaket har til hensikt å selge umiddelbart eller på kort sikt, som skal klassifiseres som holdt for omsetning, og de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet.

Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Utlån og fordringer som er øremerket som sikringsobjekter, er underlagt måling i henhold til kravene til sikringsbokføring.

9-3. DERIVATER

Definisjon av et derivat

Et derivat er et finansielt instrument eller en annen kontrakt som omfattes av IAS 39, og som har alle de tre følgende kjennetegnene:

- Derivatets verdi endres som reaksjon på endringer i en nærmere angitt rentesats, pris på finansielle instrumenter, råvarepris, valutakurs, en indeks for priser eller satser, kredittverdighet eller kredittindeks, eller en annen variabel (ofte kalt «underliggende»)
- det krever ingen innledende nettoinvestering eller en innledende nettoinvestering som er mindre enn det som ville kreves for andre typer kontrakter som forventes å ha en tilsvarende reaksjon på endringer i markedsfaktorer
- det skal gjøres opp på et framtidig tidspunkt

Regnskapsføring av derivater som ikke er et sikringsinstrument.

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring regnskapsføres i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

9-4. SIKRINGSBOKFØRING

Virkelig verdi sikring

Storebrand Bank ASA benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

9-5. FINANSIELLE FORPLIKTELSE

Etter førstegangsinnregning måles alle finansielle forpliktelser til amortisert kost ved en effektiv rentemetode, eller til virkelig verdi ved bruk av virkelig verdi opsjonen.

10. PENSJONSFORPLIKTELSE EGNE ANSATTE

I Storebrand Bank ASA er pensjonsordning fra 1. januar 2015 endret fra ytelsesordning til innskuddspensjon. Ordningen innregnes etter IAS 19. Effekten av denne endringen ble innregnet i regnskapet pr. 31.12.2014. Storebrand er med i den norske AFP-ordningen (avtalefestet pensjon). Den norske AFP-ordningen er vurdert å være en ytelsesordning, men det foreligger ikke tilstrekkelig kvantitativ informasjon til å kunne estimere pålitelige regnskapsmessige forpliktelser og kostnader. I sammenheng med nye regler for uførepensjon i tjenstepensjonsloven endret Storebrand uførepensjonsordningen for egne ansatte i Norge i 2016.

10-1. YTELSESDORDNING

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuariemessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i oppstillingen over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer i den perioden de oppstår. Storebrand Bank ASA har både forsikret og uforsikret pensjonsordning. Den forsikrede ordningen er tegnet i Storebrand Livsforsikring AS. Når ansatte avslutter arbeidsforholdet før pensjonsalder eller går ut av ordningen, vil det utstedes ordinære fripoliser.

10-2. INNSKUDDSDORDNING

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at selskapet betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

11. VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Konsernets varige driftsmidler og immaterielle eiendeler består av maskiner, inventar og IT-systemer.

Maskiner, inventar og IT-systemer vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Avskrivningsperiode og – metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og – metode vurderes da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

12. SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt, og er basert på regnskapsstandarden IAS 12 Resultatskatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i konsernets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skatteøkende midlertidige forskjeller.

FINANSSKATT

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2017 ble det vedtatt en finansskatt med to elementer:

- Finansskatt på lønn. Denne settes til 5 prosent og vil følge reglene for arbeidsgiveravgift
- Skattesatsen på alminnelig inntekt for foretak omfattet av finansskatten videreføres på 2016-nivå (25 prosent), mens den for øvrig settes ned til 23 prosent fra 1. januar 2018

I Storebrand Bank konsernet inngår både selskaper som omfattes og som ikke omfattes av finansskatten. Ved balanseføring av utsatt skatt/skattefordel i konsernregnskapet benyttes derfor selskapsskattesatsen gjeldende for det enkelt selskap (23 eller 25 prosent).

13. AVSATT KONERNBIDRAG OG UTBYTTE

I henhold til IAS10 som omhandler hendelser etter balansedagen, skal foreslått utbytte/konsernbidrag klassifiseres som egenkapital inntil det er vedtatt av generalforsamlingen.

14. LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Storebrand Bank konsernet har ingen finansielle leieavtaler.

15. KONTANTSTRØMSOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist. Kontantstrømoppstillingen spesifiseres på operasjonelle, investerings- og finansierings aktiviteter.

Note 2 - Effekter ved overgang til IFRS 9

ENDRING I KLASSIFISERING FINANSIELLE INSTRUMENTER

NOK mill.	Note	Balanseført			Balanseført verdi etter IFRS 9 1. januar 2018
		Klassifisering etter IAS 39	Klassifisering etter IFRS 9	verdi etter IAS 39 31. desember 2017	
Kontanter og fordringer på sentralbanker		AC	AC	472	472
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		AC	AC	313	313
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner - omvendt repo		FVP&L (FVO)	AC	0	0
Utlån til og fordringer på kunder- flytende rente		AC	FVOCI	26 677	26 669
Utlån til og fordringer på kunder- fast rente		FVP&L (FVO)	FVP&L (FVO)	580	580
Aksjer og andeler- trading		FVOCI (TFS)	FVP&L	14	14
Aksjer og andeler- ikke trading		FVP&L (FVO)	FVP&L	27	27
Sertifikater og obligasjoner		FVP&L (FVO)	FVP&L (FVO)	3 214	3 214
Sertifikater og obligasjoner		AC	AC	380	380
Gjeld til kredittinstitusjoner		AC	AC	155	155
Gjeld til kredittinstitusjoner- repo		FVP&L (FVO)	AC	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder		AC	AC	14 628	14 628
Utstedte sertifikater og obligasjoner		AC	AC	14 304	14 304
Finansielle derivater		FVP&L/Sikrings- bokføring	FVP&L/Sikrings- bokføring	41	41
Ansvarlig lånekapital/ Hybridkapital		AC	AC	502	502

EFFEKTER VED OVERGANG TIL IFRS 9

(NOK mill.)	UB verdi etter IAS 39 31. desember 2017	Endring som følge av re- klassifisering	Endring som følge av ny måling	IB verdi etter IFRS 9 1. januar 2018
Utlån og fordringer og instrumenter holdt til forfall under IAS 39 som skal måles til amortisert kost under IFRS 9	670	0	4	673
Gjeldsinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg under IAS 39 som skal måles til amortisert kost under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til amortisert kost under IFRS 9	670	0	4	673
Utlån og fordringer og instrumenter holdt til forfall under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over OCI under IFRS 9	26 388	-24	12	26 376
Gjeldsinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over OCI under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til virkelig verdi over OCI under IFRS 9	26 388	-24	12	26 376
Utlån og fordringer og instrumenter til virkelig verdi over resultat IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over resultat under IFRS 9	3 794			3 794
Gjeldsinstrumenter klassifisert til virkelig verdi over resultat under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over resultat under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til virkelig verdi over resultat under IFRS 9	3 794	0	0	3 794
Sum	30 851	-24	15	30 843
Finansielle garantikontrakter	20		-4	15
Lånetilsagn	2 007			2 007
Sum finansielle garantier og lånetilsagn	2 027	0	-4	2 023

Nedenfor følger en beskrivelse av ny tapsmodell ved overgang til IFRS 9. Se også note 1 for øvrig informasjon om IFRS 9.

BESKRIVELSE AV NY TAPSMODELL VED OVERGANG TIL IFRS 9

Generelt om modellen

Nedskrivninger etter IFRS 9 baseres på forventet kredittap, "Expected Credit Loss" (ECL). For å estimere det forventede kredittapet er det utviklet modeller for misligholdssannsynlighet (PD), tapsgrad gitt mislighold (LGD) og eksponering gitt mislighold (EAD). Modellene er avledet av tilsvarende modeller som benyttes for interne vurderinger for kapitalbehov. Modellene i IFRS 9-formål baseres på ståsted i makroøkonomien og forventninger fremover, og modellene for PD, LGD og EAD er dermed såkalte "Point In Time" (PIT) modeller. Det er forskjellig fra "Through The Cycle" (TTC) modellene som benyttes for kapitalbehovsformål. Risikoparametrene til IFRS 9 kalibreres også slik at de i enda større grad vurderer fremtiden. Siden fremtiden er usikker, benyttes ulike fremtidsscenarioer for å beregne PD-er, LGD-er og EAD-er på engasjementene. De ulike fremtidsscenarioene har ulike vektore som fastsettes ut fra ståsted i den økonomiske syklusen og forventninger til fremtiden. Det endelige forventede kredittapet per engasjement vil være et veiet gjennomsnitt av forventet kredittap i de ulike scenarioene. Samlet forventet kredittap for porteføljen er summen av de veide kredittapene per engasjement.

I PD-modellen er finansielle forhold en vesentlig forklaringsvariabel sammen med adferdsdata på kunden. Modellen er statistisk utviklet basert på logistisk regresjon. I LGD-modellen er belåningsgrad en vesentlig faktor. For EAD er lånestørrelsen for nedbetalingslån og rammestørrelsen for rammekreditter mest vesentlig. Modellene gjennomgår årlig validering.

Fremtidsvurderinger påvirker spesielt PD- og LGD-estimatene.

I beregning av forventet kredittap benytter Storebrand Bank fremtidsscenarioer. Når fremtidsscenarioer vurderes, legger Storebrand Bank konsernet til grunn fremtidsscenarioer presentert av Norges Bank i Finansiell stabilitet og vurderinger fra SSB. Scenarioene bygger på gjeldende makroøkonomiske situasjon, fremtidsforventninger til makroøkonomien og på makroøkonomiens innvirkning på kredittrisikoen i bankens engasjementer. Forventningene påvirker misligholdssannsynligheten, eksponeringen og tapsgraden.

For PD er blant annet arbeidsledighet, lønnsvekst og rentenivå av vesentlig betydning. Høyere arbeidsledighet og rentenivå gir svakere betjeningsevne i porteføljen, og lavere lønnsvekst medfører også svakere betjeningsevne og dermed dårligere PD. Makrovariabler vil kunne virke i ulike retninger på risikoparametrene, og påvirkningen vil kunne være vesentlig forskjellig for de enkelte kundene i porteføljen. Gjennomsnittlig PD vil øke i nedgangsperioder.

I nedgangsperioder vil isolert sett medføre svakere boligprisutvikling. Dette vil påvirke belåningsgrad og dermed også LGD. For flere engasjementer er tapsgraden svært liten gitt eksisterende markedspriser. Økning i LGD som følge av boligprisfall er større enn reduksjon i LGD ved boligprisstigning. Ikke-lineariteter i ECL blir hensyntatt ved å estimere ECL i ulike scenarioer.

Bedriftsmarkedsgjasjementer vil bli individuelt vurdert fordi porteføljen er under avvikling. Misligholdte og/eller nedskrevne engasjementer vurderes individuelt i trinn 3, mens friske engasjementer p.t. kun er i trinn 1. En eventuell underdekning av sikkerhet (fast eiendom) hvor markedsverdien er forsiktig vurdert ("fire sale") er sentral, sammen med finansielle vurderinger av betjeningsevnen og adferdsdata.

Stresstester og sensitivitetstester benyttes i vurderingen knyttet til ulike inputvariablers påvirkning og sensitivitet på forventet kredittap. Det gjøres også alternative vurderinger på makrovariablers påvirkning av inputvariablene i modellene og dermed forventet kredittap. Trinnmigrering vurderes også ved å vurdere endring i forventet kredittap ved overgang fra ettårs PD til livstids PD for deler av trinn 1-porteføljen. Sensitivitetsanalyser er gjennomført i ICAAP og gjennomføres regelmessig.

ECL i IFRS 9 forventes å være mer volatil enn nedskrivninger i IAS 39. Nedskrivningene vil følge syklusen i makroøkonomien enda nærmere enn i IAS 39. Porteføljens ECL vurderes å være sensitiv til endringer i observert mislighold og forventet løpetid på de finansielle aktivaene. Det er også modellusikkerhet knyttet til de enkelte estimatene. Usikkerheten knyttes blant annet til anslag på størrelse og utvikling av ulike makrovariabler i fremtiden i de enkelte makroscenarioene samt innvirkningen de ulike fremtidsutsiktene har på enkeltparametere.

Misligholdsdefinisjonen

Storebrand Bank konsernet vurderer mislighold på konto-/fasilitetsnivå for personmarkeds kunder. For bedriftsmarkeds kunder vurderes mislighold på kundenivå. I personmarked vurderes en fasilitet/konto å være i mislighold dersom avdrag og/eller renter på lån har forfalt med mer enn 90 dager eller rammekreditter er overtrukket i mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig. 2000 kroner er vurdert som vesentlig beløp. I bedriftsmarked vurderes hele kundeengasjementet som misligholdt dersom en fasilitet/konto er i mislighold. Et engasjement vurderes også som misligholdt dersom det er foretatt individuelle nedskrivninger på engasjementet.

Misligholdsdefinisjonen er endret for personmarked ved overgangen til IFRS 9. Misligholdsdefinisjonen er i henhold til interne kreditt- risikovurderinger, kredittrisikomodeler og rapportering. Kredittrisikomodelene er utviklet på fasilitets-/kontonivå i personmarkedet.

Beregning av nedskrivning

Trinninndeling og trinnskifte

Trinn 1

Utgangspunktet for samtlige finansielle eiendeler er trinn 1. I trinn 1 er alle finansielle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittisiko enn ved førstegangsinnregning. Finansielle eiendeler med lav kredittisiko vil uansett være i trinn 1. I trinn 1 beregnes forventet kredittap over 12 måneder.

Trinn 2

Trinn to består av finansielle eiendeler hvor det er en vesentlig økning av kredittisiko siden førstegangsinnregning, men som ikke er misligholdte eller hvor det er objektive bevis for tap. For finansielle eiendeler i trinn 2 beregnes forventet kredittap over forventet løpetid. Forventet løpetid avvikes fra kontraktsfestet løpetid og er estimert i utgangspunkt i historisk observert løpetid. I trinn to er det definert en ytterlig gruppe – svak trinn to, som består av finansielle eiendeler med 12 måneders PD over 5%. For svak trinn eiendeler beregnes forventet kredittap over kontraktsfestet løpetid.

Trinn 3

Trinn 3 består av engasjementer med vesentlig økning i kredittisiko og hvor eiendelen er misligholdt og/eller hvor det er objektive bevis på tap. Engasjementer i trinn 3 i IFRS 9 består av engasjementer som defineres som misligholdte (over 90 dager) og/eller nedskrevde etter IAS 39.

Vesentlig økning i kredittisiko

Vesentlig økning i kredittisiko vurderes basert på misligholdssannsynligheten til engasjementet på måletidspunktet i forhold til førstegangsinnregning. Vurderingen gjøres både basert på endringer i misligholdssannsynlighet over forventet levetid og endringer i misligholdssannsynlighet neste 12 måneder. Vurderingene gjøres i forhold til absolutte endringer og relative endringer.

Engasjementer som har forfalt med 30 dag er eller mer, vurderes uansett som vesentlig forverret. Tilsvarende gjelder engasjementer hvor det er gitt betalingslettelse ("forbearance").

Forventet løpetid

Det er estimert forventet løpetid for ulike engasjementer. Forventet løpetid er vesentlig fordi for engasjementer med vesentlig forverring av kredittisiko, inkludert misligholdte engasjementer, altså engasjementer i trinn 2 og trinn 3, skal forventet kredittap beregnes over engasjementenes forventede løpetid. Misligholdssannsynligheten øker over tidshorizonten det måles over, og det forventede kredittapet over forventet løpetid er derfor høyere enn forventet kredittap over ett år.

Forventet løpetid beregnes for ulike produkter. For nedbetalingslån er forventet løpetid estimert til om lag 5 år, og 6 år for rammekreditter. For kredittkort er forventet løpetid estimert til 9 år og 9 år for kontokreditter. For engasjementer i svak trinn to er forventet løpetid kontraktsfestet løpetid. Kontraktsfestet løpetid er også forventet løpetid for toplån (låneandel utover LTV på 70 %), byggekreditt og mellomfinansiering. Forventet løpetid revurderes og valideres regelmessig.

Oppdeling i porteføljer

Personmarkedsporteføljen deles inn i

- i) Boliglån og boligkreditter
- ii) Kredittkort
- iii) Andre kreditter

Bedriftsmarkedsporteføljen deles ikke ytterligere inn og vurderingen gjøres manuelt (uavhengig av trinn).

Note 3 - Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernsregnskapet må ledelsen foreta estimater, skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger av usikre størrelser. Estimater og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen.

De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Bankkonsernets mest vesentlige estimater og vurderinger som kan gi vesentlig justering av innregnede verdier, er omtalt nedenfor:

NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN

For utlån som er vurdert til amortisert kost vurderes det om det på balansedagen finnes objektive indikasjoner på at et utlån eller en gruppe av utlån har falt i verdi. Det må anvendes bruk av skjønn ved vurdering av om det foreligger et verdifall og verdifallets størrelse. Usikkerheten blir større når det er uro i finansmarkedene. Vurderingene omfatter kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko. Endringer i forutsetninger for disse faktorene vil påvirke om det vurderes å foreligge indikasjoner på et verdifall. Det vil dermed være usikkerhet knyttet til størrelsene på innregnede individuelle nedskrivning og gruppenedskrivninger.

Individuelle nedskrivninger

Ved estimering av nedskrivning på enkeltkunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling samt tilhørende sikkerhetstillelser. For engasjementer i bedriftsmarkedet vurderes også markedssituasjonen for kunden og sikkerhetene/panteobjektene, markedsforholdene innenfor aktuell bransje og generelle markedsforhold av betydning for engasjementet. Videre vurderes mulighetene for restrukturering, refinansiering og rekapitalisering. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm og tilbakebetalingsevne. Neddiskonteringsperioden estimeres individuelt eller baseres på erfaringsdata om perioden frem til en løsning på de forhold som har forårsaket at engasjementet er utsatt for verdifall.

Gruppenedskrivninger

Ved hvert balansetidspunkt estimeres verdifall for engasjementer som ikke er fanget opp av individuelle vurderinger. Banken differensierer mellom bedriftsmarkeds- og personkunder og det er gjort ytterligere gruppering for å sikre mest mulig like risikoegenskaper i de ulike gruppene. Gruppenedskrivninger utføres når objektive kriterier for nedskrivninger har intruffet. Disse kriteriene er i) endring i risikoklasse og ii) endring i makroøkonomiske forhold.

- i. Ved betydelig endring i risikoklassifiseringen i negativ retning er det nødvendig å gjøre en gruppenedskrivning basert på porteføljens sannsynlige fremtidige kontantstrøm. Vurderingen gjøres på kontonivå, og kundens klassifisering i dag vurderes mot klassifiseringen ved innvilgelse av det enkelte engasjement. Det er negative endringer i klassifisering fra etableringstidspunkt av engasjementene til dagens klassifisering som avgjør om et engasjement er i en gruppe det skal tas nedskrivninger for eller ikke. Nedskrivningene baserer seg på nedskrivningssatser som er fastsatt etter bankens beste skjønn og under forutsetningene om at det er en tidsmessig forsinkelse fra tapshendelsen inntreffer til at den blir oppdaget.
- ii. Gruppenedskrivninger grunnet makrofaktorer foretas i lys av objektive makroøkonomiske hendelser. Eksempler på slike hendelser kan være økning i arbeidsledighet, økt rentenivå, dårlige konjunkturprognoser, fallende boligpriser med mer. Gruppenedskrivninger beregnes ved å multiplisere samlet engasjementsbeløp innenfor en gruppe av engasjementer som antas å være påvirket av slike makroøkonomiske hendelser med en nedskrivningssats for makroforhold.

OBLIGASJONER TIL AMORTISERT KOST

Se beskrivelse ovenfor vedrørende utlån til amortisert kost. De samme vurderinger må gjøres for verdivurderingen av obligasjoner til amortisert kost.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder fastrenteutlån og andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier.

Det vises for øvrig til note 9 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid testes årlig for nedskrivningsbehov. Ved verdifastsettelsen i testen er det nødvendig å estimere de kontantstrømmer som oppstår i den relevante kontantstrømgenererende enhet, samt benytte en relevant rente ved diskonteringen. Varige driftsmidler og øvrige immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter.

BETINGEDE FORPLIKTELSER

Selskapene i Storebrand Bank konsernet kan bli part i rettsvister. Betingede forpliktelser vurderes i hvert enkelt tilfelle og vil baseres på juridiske vurderinger.

Note 4 - Risikostyring

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i bankens virksomhet og organisasjon. Grunnlaget for risikostyringen legges i styrets årlige behandling av strategi- og planprosessen med fastsettelse av overordnede risikorammer for virksomheten. Ansvar for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand konsernet.

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGEN

Storebrand konsernets organisering av risikostyringsansvar følger en modell basert på 3 forsvarslinjer. Modellen skal ivareta risikostyringsansvar både på selskaps- og konsernnivå.

Styret i Storebrand Bank ASA har det overordnede ansvaret for å begrense og følge opp virksomhetens risikoer. Styret fastsetter årlig risikoappetitt og risikostrategi, rammer og retningslinjer for virksomhetens risikotakning, mottar rapporter over faktisk risikonivå og gjør en framoverskuende vurdering av risikobildet.

Ledere på alle nivåer i virksomheten har ansvar for risikohåndteringen innen eget ansvarsområde. God risikohåndtering forutsetter arbeid med mål, strategier og handlingsplaner, identifisering og vurdering av risikoer og hendelser, dokumentasjon av prosesser og rutiner, prioritering og gjennomføring av forbedringstiltak, samt kommunikasjon, informasjon og rapportering.

Alle ansatte skal være kjent med at bevissthet omkring risikoer og risikohåndtering er viktige elementer i konsernets kultur.

Ledere i banken og i konsernområder som leverer tjenester for banken i tillegg til administrerende direktør i Storebrand Boligkreditt AS skal hvert år avgi en lederbekreftelse som dokumenterer hvordan enhetens risikohåndtering har fungert i perioden.

UAVHENGIGE KONTROLLFUNKSJONER

Storebrand Bank ASA har uavhengige kontrollfunksjoner for virksomhetens risikohåndtering (Chief Risk Officer, CRO) og for regeletterlevelse (Chief Compliance Officer, CCO). CRO og CCO er direkte underlagt administrerende direktør og begge har direkte rapportering til bankens styre. Funksjonelt har de uavhengige kontrollfunksjonene tilhørighet til CRO Konsern, som er underlagt konsernsjefen og har rapportering til styret i Storebrand ASA.

Internrevisjonen er direkte underlagt styret og skal gi styret en bekreftelse på hensiktsmessigheten og effektiviteten i virksomhetens risikohåndtering, herunder hvordan forsvarslinjene fungerer.

Note 5 - Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap knyttet til at kunder eller motparter ikke oppfyller sine forpliktelser. Risikoen omfatter tap på utlån og tap knyttet til bankinnskudd eller manglende kontraktsoppfyllelse fra motparter i gjenforsikringsavtaler eller finansielle derivater.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien gir uttrykk for hvor mye kredittrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Risikoviljen er tilpasset bankens risikoappetitt og målsetninger om risikoprofil, soliditet og vekst. Kredittpolicyer beskriver overordnede prinsipper for kredittgivning. Bankkonsernets rutiner for kredittbehandling er fastsatt i kreditthåndbøker for Bedriftsmarked og Personmarked. Kreditthåndbøkene retter seg i første rekke mot kundeansvarlige og andre som deltar i saksbehandlingsprosessen. Kreditthåndbøkene inneholder felles retningslinjer (eller regler) for kredittvirksomheten i bankkonsernet, og skal sikre en enhetlig og konsistent behandling av kreditter.

I kreditthåndbøkene og i vedtatte rutiner gis spesifikke kriterier for oppfølging av mislighold, låneforutsetninger/covenants på lån, tapsvurdering og årlig engasjementsgjennomgang. Videre sikrer modeller for risikoklassifisering enhetlig porteføljerisikovurdering og rapportering av utvikling i risiko. Det er etablert spesialistfunksjoner for depot, låneetablering og administrasjon av kundeporteføljen. Kredittinnvilgelsen skjer iht. en styrevedtatt fullmaktsstruktur.

Treasury har kredittrisiko for sine motparter i likviditetsporteføljen. Tillatte motparter og porteføljesammensetning er beskrevet i motpartsrisikopolisy for bankkonsernet.

Motpartsrisiko i forbindelse med handel av finansielle derivater med kunder som motparter, inngår under kredittrisiko og styres etter egen policy ut fra rating og forvaltningsstørrelse. Kunderderivathandlene sikres ved å gjøre motforretninger i derivater. Tillatte finansielle derivater i banken er angitt i renterisikopolisy.

RISIKOKONTROLL

Den viktigste kontrollen av kredittrisiko gjennomføres og administreres av kredittsjef som har et løpende ansvar for at etablerte rutiner og retningslinjer i kredittområdene er i samsvar med vedtatt risikoprofil og eksterne retningslinjer, og at de følges i det daglige arbeidet. Kredittsjef skal også bidra til å sikre kredittkompetansen i organisasjonen.

Eksponering i forbindelse med handel med finansielle derivater for kunder følges av Back Office. Kursutviklingen følges opp mot engasjement, klarert linje og bruddklausuler. Middle Office gjennomfører fortløpende stikkprøvekontroller på dette.

Handler Treasury gjennomfører med motparter, kontrolleres av Middle Office iht. egne rutiner og arbeidsbeskrivelser.

Chief Risk Officer (CRO) rapporterer løpende om utvikling i kredittrisiko til styret.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ KLASSER AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Maksimal kreditteksponering er summen av brutto utlån, garantier, trukne beløp på rammekreditter, samt ikke trukne beløp på rammekreditter. Netto reduksjon i maksimal kreditteksponering fra utgangen av 2016 er i all vesentlighet knyttet til reduksjon i likviditetsporteføljen og engasjementer mot kunder.

(NOK mill.)	Maksimal kredittesponering	
	2017	2016
Likviditetsporteføljen	3 594,4	3 964,6
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	785,6	736,6
Sum engasjementer kunder inkl. lånetilsagn *)	32 827,3	34 429,7
Renteswapper	179,8	254,1
Sum	37 387,1	39 385,0
*) Herav netto utlån og fordringer på kunder vurdert til virkelig verdi:	580,0	1 958,5

De oppgitte beløp for de ulike finansielle instrumenter utgjør balanseført verdi, med unntak av netto utlån til og fordringer på kunder som også inkluderer ubenyttede trekkfasiliteter og garantier (se "Kredittesponering på utlån" nedenfor).

KREDITTRISIKO FOR LIKVIDITETSPORTEFØLJEN

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig
Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	Ikke ratet	Sum 2017	Sum 2016
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi		
Stat og statsgaranterte obligasjoner	510,7	253,5				764,2	524,2
Selskapsobligasjoner		50,5				50,5	
Verdipapiriserte obligasjoner	2 398,9					2 398,9	2 907,7
Sum	2 909,6	303,9				3 213,5	3 431,9

Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

Verdiendringer:

	2017	2016
Sum verdiendringer balanse	14,6	1,3
Resultatførte verdiendringer i perioden	14,9	1,2
	16,1	18,0

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER VURDERT TIL AMORTISERT KOST KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig
Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	Ikke ratet	Sum 2017	Sum 2016
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi		
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	280,6					280,6	200,9
Verdipapiriserte obligasjoner	100,3					100,3	331,8
Sum	380,9					380,9	532,7

Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

KREDITTRISIKO FOR UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER OG SENTRALBANKEN

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	Ikke ratet	Sum 2017	Sum 2016
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Norge	472,2					472,2	464,5
Sum fordringer på sentralbanken	472,2					472,2	464,5
Norge		243,6	20,2			263,8	141,2
Danmark			49,7			49,7	130,8
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0,0	243,6	69,9			313,5	272,0
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	472,2	243,6	69,9			785,6	736,6

KREDITTEKSPONERING UTLÅN

BEDRIFTSMARKED

Brutto utlån i Bedriftsmarked utgjør knapt 350 millioner kroner. Videre er det om lag 20 millioner kroner i garantier. I tillegg forvaltes utlån på drøyt 175 millioner kroner som er syndikert til Storebrand Livsforsikring AS.

Som følge av en konsernprioritering på kapitalbruk i Storebrand og en strategisk vurdering av fremtidig retning for konsernet, er bedriftsmarkedssegmentet i banken ikke lenger prioritert som kjernevirksomhet og er under avvikling.

Storebrand Bank konsern benytter internmodell for risikoklassifisering av bankens bedriftsmarkedsengasjementer.

I vurdering av kvaliteten på sikkerheten for lånene benyttes tallkarakterer fra 1 til 5 hvor 1 er best.

Basert på Bedriftsmarked ekspertmodellen er omtrent 93 % av utlånene til IGE. Resterende utlån er lån til diverse formål eller lån utenfor modellens gyldighetsområde. Bedriftsmarkeds portefølje er sikret i det vesentlig med pant i næringseiendom.

Bedriftsmarkeds porteføljen består av en konserndebitor (med en debitor) med eksponering over 200 millioner kroner, en konserndebitor (med en debitor) med eksponering mellom 50 og 100 millioner kroner og 10 konserndebitorer (med 10 debitorer samlet sett) med eksponering opp til 50 millioner kroner (6 av 10 debitorer har eksponering under 5 millioner kroner). Konserndebitor er definert etter definisjon i forskrift om store engasjementer.

Bankens eksponering er sikret i all hovedsak med pant i Bærum og Bergen. Pantene vurderes til estimert omsetningsverdi i tillegg til egne vurderinger basert på yieldvurdering.

Per utgangen av 2017 er omtrent 78 % av innvilget beløp knyttet til engasjementer i risikoklasse A til D, mens omtrent 6 % er i risikoklasser E til J. Resten er engasjementer med identifisert verdifall. Engasjementene skal klassifiseres ved engasjementsendringer men minst årlig. Klassifiseringene skal således gi et bilde av den til enhver tid gjeldende risikoeksponering i porteføljen. Banken måler bedriftsmarkedsporteføljens fordeling i risikoklasser kvartalsvis.

Av lån som ikke er i mislighold (med og uten verdifall) eller i restanse, er om lag 93 % av utlånene innenfor en belåningsgrad på 70 %. Øvrige friske utlån har i det vesentlige belåningsgrad under 100 %.

Der er ingen engasjementer/kunder i mislighold uten verdifall per utgangen av 2017.

For lån i mislighold med verdifall, hensyntar foretatte nedskrivninger at sikkerheter ikke dekker utestående engasjement samt andre kostnader forbundet med misligholdet. Bokførte nedskrivninger er vurdert som tilstrekkelige.

Ved mislighold vil banken selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig. I dagens portefølje er det ingen overtatte eiendeler.

PERSONMARKED

Privatkunder vurderes etter evne og vilje til å betale lånet. I tillegg til betjeningsevne sjekkes kundene ift. policyregler, og kundene scores i en scoringmodell. Privatporteføljen er i all hovedsak sikret med pant i bolig og fritidseiendom.

Storebrand Bank konsern har utviklet interne modeller for klassifisering av boligengasjementer. Modellene estimerer et engasjements misligholdssannsynlighet (PD, Probability of Default), tapsgrad (LGD, Loss Given Default) og eksponering ved misligholdstidsunkt (EAD, Exposure At Default). Estimering av PD baserer seg på en logistisk regresjonsmodell der betalingsanmerkninger, purringer, overtrekk og opplysninger om formue er sentrale forklaringsvariabler i prediksjon av mislighold. I estimering av LGD er belåningsgraden den mest sentrale forklaringsvariablen. Boligengasjementer klassifiseres iht. bankens masterskala bestående av 11 risikoklasser fra A til K, der A indikerer lavest misligholdssannsynlighet og K inneholder misligholdte engasjementer. Klassifiseringen av boligengasjementer oppdateres automatisk månedelig. Per utgangen av 2017 er om lag 61 % av EAD knyttet til boligengasjementer i risikoklasse A, mens under 3 % av EAD er i risikoklasser G til J. Minst årlig gjennomføres det en validering av modellene, der modellenes treffsikkerhet sammenholdes med faktisk utfall.

Ved inngåelse av låneengasjement innhenter Storebrand Bank konsern informasjon av betydning for boligens verdi. Hvert kvartal innhenter banken oppdatert, uavhengig verdivurdering av boliger fra Eiendomsverdi AS. For boliger Eiendomsverdi AS ikke har oppdatert verdivurdering av (eksempelvis enkelte borettslagsleiligheter, aksjeleiligheter og enkelte fritidsboliger) vil sist oppdaterte markedsverdi benyttes videre. I den grad Eiendomsverdi AS ikke med høy sikkerhet kan fastslå markedsverdien på en bolig benyttes en "hair-cut", slik at risikoen for å oppgi en for høy antatt markedsverdi er redusert. Dersom Eiendomsverdi AS aldri har hatt informasjon om boligens markedsverdi, vil verdi registrert ved kontraktsinngåelse (depotverdi) bli benyttet. Slike engasjementer utgjør i underkant av 1 % av total eksponering for porteføljen.

I Personmarkedet er det hovedsaklig lån med pant i boligeiendom. Det er 26,6 milliarder kroner i utlån til boligengasjementer med ytterligere 2,2 milliarder kroner i ubenyttede trekkrettigheter. Totalt engasjement i boligengasjement er dermed om lag 28,8 milliarder kroner.

Gjennomsnittlig veid belåningsgrad er 57,5 % for boligengasjementene. Om lag 88 % av engasjementene er innenfor 80 % belåningsgrad og om lag 99,5 % er innenfor 100 % belåningsgrad. Om lag 47 % av boligengasjementene er innenfor 60 % belåningsgrad.

Porteføljen anses å inneha lav til moderat kredittrisiko, i tråd med bankens risikoappetitt.

Sikkerheten for misligholdte lån uten verdifall hos privatkunder er i det vesentlige god. Gjennomsnittlig belåningsgrad for disse lånene er 65 %. Boliglån/boligkreditt som inngår i misligholdsvolumet utgjør 126 millioner kroner. Om lag 113 millioner av disse er innenfor 80 % belåningsgrad og 122 millioner er innenfor 100 % belåningsgrad. Sikkerheten er også god for forfalte boliglån/boligkreditt mellom 1 og 90 dager. I Privatmarkedet selges pantesikkerhetene. De overtas ikke av banken.

I kredittkortporteføljen er det trukket om lag 230 millioner kroner, og det er om lag 1 milliard kroner i utrukne rammer. For kontokreditter er det trukket om lag 61 millioner kroner og ubenyttede rammer er om lag 266 millioner kroner.

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2017			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter		2,1		2,1
Omsetning og drift av fast eiendom	29,3	17,4		46,7
Tjenesteytende næringer	319,7		0,4	320,1
Lønnstakere o.a.	26 872,4	0,3	3 451,6	30 324,3
Andre	104,9		22,0	126,9
Sum	27 326,4	19,7	3 474,0	30 820,1
Individuelle nedskrivninger	-42,8			-42,8
Gruppenedskrivninger	-26,5			-26,5
Sum utlån til og fordringer på kunder	27 257,0	19,7	3 474,0	30 750,8

(NOK mill.)	2016			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	22,4	2,1		24,5
Omsetning og drift av fast eiendom	974,0	21,4		995,3
Tjenesteytende næringer	596,9		3,6	600,5
Lønnstakere o.a.	25 644,4	0,1	3 522,0	29 166,4
Andre	95,9		22,9	118,7
Sum	27 333,5	23,6	3 548,5	30 905,6
Individuelle nedskrivninger	-27,5			-27,5
Gruppenedskrivninger	-38,2			-38,2
Sum utlån til og fordringer på kunder	27 267,8	23,6	3 548,5	30 839,9

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditt.

Inndelingen i kundegrupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

GJENNOMSNISSLIG VOLUM ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2017			Sum gjennomsnittlige engasjementer
	Gj. snitt utlån til og fordringer på kunder	Gj. snitt volum garantier	Gj. snitt volum ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	11,2	2,1		13,3
Omsetning og drift av fast eiendom	501,7	19,4		521,0
Tjenesteytende næringer	458,3		2,0	460,3
Lønnstakere o.a.	26 258,4	0,2	3 486,8	29 745,4
Andre	100,4		22,4	122,8
Sum	27 329,9	21,7	3 511,3	30 862,8

(NOK mill.)	2016			Sum gjennomsnittlige engasjementer
	Gj. snitt utlån til og fordringer på kunder	Gj. snitt volum garantier	Gj. snitt volum ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	26,0	2,1		28,1
Omsetning og drift av fast eiendom	1 312,4	33,8		1 346,3
Tjenesteytende næringer	646,7		2,6	649,3
Lønnstakere o.a.	26 226,3	0,5	3 612,1	29 838,8
Andre	130,8		23,7	154,5
Sum	28 342,1	36,4	3 638,4	32 016,9

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ GEOGRAFISK OMRÅDE

(NOK mill.)	2017				Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer					
Østlandet	20 587,3	19,7	2 642,9	23 249,9	101,0	104,4	205,3	40,3	165,1
Vestlandet	4 398,7		582,1	4 980,8	43,5	9,3	52,8	1,8	51,0
Sørlandet	513,5		62,9	576,4	0,5		0,5		0,5
Midt-Norge	888,4		93,0	981,4	3,7	0,5	4,2	0,5	3,8
Nord-Norge	839,2		71,2	910,3	1,1	0,2	1,3	0,2	1,1
Utlandet	99,3		21,9	121,3	0,6		0,6		0,6
Sum	27 326,4	19,7	3 474,0	30 820,1	150,4	114,4	264,8	42,8	222,0

(NOK mill.)	2016				Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer					
Østlandet	20 494,5	23,6	2 719,7	23 237,8	66,5	82,7	149,2	25,5	123,6
Vestlandet	4 556,9		579,5	5 136,5	37,2	2,2	39,4	1,2	38,2
Sørlandet	505,6		63,5	569,1	1,7	0,0	1,7	0,0	1,7
Midt-Norge	824,4		92,6	917,0	0,6	2,4	3,0	0,5	2,6
Nord-Norge	793,1		67,2	860,3	0,8	0,3	1,1	0,3	0,8
Utlandet	159,0		25,8	184,8	0,7		0,7		0,7
Sum	27 333,5	23,6	3 548,5	30 905,6	107,4	87,6	195,0	27,5	167,5

SAMLET ENGASJEMENTSBELØP FORDELT ETTER GJENSTÅENDE AVTALT LØPETID

(NOK mill.)	2017			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Inntil 1 mnd	55,2	0,5	24,3	80,0
1 - 3 mnd	90,8	2,3	55,0	148,0
3 mnd - 1 år	654,5	15,8	283,7	954,0
1 - 5 år	1 850,4	1,2	838,1	2 689,7
over 5 år	24 675,4		2 272,9	26 948,4
Sum	27 326,4	19,7	3 474,0	30 820,1

(NOK mill.)	2016			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Inntil 1 mnd	2,9			2,9
1 - 3 mnd	395,9	1,6	21,9	419,4
3 mnd - 1 år	668,4	2,4	135,8	806,7
1 - 5 år	2 496,4	19,5	1 063,5	3 579,4
over 5 år	23 769,9		2 327,3	26 097,2
Sum	27 333,5	23,6	3 548,5	30 905,6

ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE ENGASJEMENTER UTEN NEDSKRIVNING

(NOK mill.)	2017			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Forfalt 1 - 30 dager	379,4		3,4	382,8
Forfalt 31 - 60 dager	100,9		1,0	101,9
Forfalt 61 - 90 dager	50,3		0,0	50,4
Forfalt over 90 dager	150,4		2,3	152,7
Sum	681,0	0,0	6,8	687,8
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:				
Østlandet	101,0		2,3	103,2
Vestlandet	43,5			43,6
Sørlandet	0,5			0,5
Midt-Norge	3,7			3,7
Nord-Norge	1,1			1,1
Utlandet	0,6			0,6
Sum	150,4	0,0	2,3	152,7

(NOK mill.)	2016			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Forfalt 1 - 30 dager	346,0	2,4	2,6	351,0
Forfalt 31 - 60 dager	78,2		0,3	78,5
Forfalt 61- 90 dager	54,5		0,1	54,5
Forfalt over 90 dager	107,4		2,6	110,0
Sum	586,1	2,4	5,6	594,0
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:				
Østlandet	66,5		2,6	69,1
Vestlandet	37,2			37,2
Sørlandet	1,7			1,7
Midt-Norge	0,6			0,6
Nord-Norge	0,8			0,8
Utlandet	0,7			0,7
Sum	107,4	0,0	2,6	110,0

Kun misligholdte engasjementer blir fordelt pr. geografisk område i denne oversikten. For forfalte engasjementer så benyttes det samme definisjon som i Kapitalkravsforskriften, men hvor antall dager i definisjonen tilsvarer aldersfordelingen.

Engasjementer vurderes som misligholdt

- når en kreditt er overtrukket mer enn 90 dager og overtrekk er minst 2000 kroner
- når et nedbetalingslån har restanse mer enn 90 dager og restanse er minst 2000 kroner
- når et kredittkort har restanse mer enn 90 dager.

Når en av de tre tilfellene beskrevet over inntreffer, skal engasjementet og resten av kundens engasjementer vurderes som misligholdt.

KREDITTRISIKO OPPELT ETTER KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2017							Sum resultatførte verdiendringer i perioden
	Misligholdte engasjementer med verdifall	Misligholdte engasjementer uten verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer	Sum verdiendringer		
Utvikling av byggeprosjekter				-				
Omsetning og drift av fast eiendom	29,3		29,3	19,6	9,7		9,3	
Tjenesteytende næringer	42,3		42,3	8,9	33,4		8,9	
Lønnstakere o.a.	40,9	149,7	190,6	13,0	177,6		-2,8	
Andre	1,8	0,7	2,5	1,2	1,3		-0,1	
Sum	114,4	150,4	264,8	42,8	222,0		15,3	

(NOK mill.)	2016							Sum resultatførte verdiendringer i perioden
	Misligholdte engasjementer med verdifall	Misligholdte engasjementer uten verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer	Sum verdiendringer		
Utvikling av byggeprosjekter				-				
Omsetning og drift av fast eiendom	46,8		46,8	10,3	36,5		-23,2	
Tjenesteytende næringer				-				
Lønnstakere o.a.	38,8	106,7	145,5	15,8	129,7		-7,8	
Andre	2,0	0,7	2,7	1,4	1,3		0,6	
Sum	87,6	107,4	195,0	27,5	167,5		-30,4	

OVERTATTE PANTSATTE EIENDELER

Ved mislighold vil Storebrand Bank ASA selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig.

FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

(NOK mill.)	Utlån		Likviditetsportefølje	
	2017	2016	2017	2016
Balanseført verdi maksimal eksponering for kredittrisiko	580,0	1 958,5	3 213,5	3 431,9
Balanseført verdi av tilknyttede kredittderivater som reduserer kredittrisikoen (nettingsavtaler)				
Sikkerhetsstillelser				
Netto kredittrisiko	580,0	1 958,5	3 213,5	3 431,9
Årets endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko	4,4	16,1	18,4	17,7
Akkumulert endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko				
Årets endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				
Akkumulert endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				

Fastrente utlån til kunder måles til virkelig verdi basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver hentet fra Reuters og kredittspreader for tilsvarende nye lån per utgangen av desember.

Finansielle eiendeler øremerkes til virkelig verdi over resultatet (FVO) ved førstegangsinnregning i de tilfeller en annen måling ville medført inkonsistens i resultatregnskapet. På de papirer der det finnes objektive markedspriser benyttes disse. For de resterende papirene benyttes verdsettelsesteknikker hvor det benyttes rentekurver fra Reuters og kredittspreader fra eksterne leverandører.

FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

(NOK mill.)	2017	2016
Årets endring i virkelig verdi på forpliktelser som skyldes endringer i kredittrisiko		0,5
Differanse mellom forpliktelsesens balanseførte verdi og det kontraktmessige beløpet ved forfall		
Akkumulert endring i virkelig verdi på forpliktelser som skyldes endringer i kredittrisiko		
Differanse mellom forpliktelsesens balanseførte verdi og det kontraktmessige beløpet ved forfall		

KREDITTRISIKO FOR DERIVATER

Formålet med bruk av finansielle derivater er å avdekke og redusere valuta- og renterisiko. Motpartsrisiko i forbindelse med handelen av finansielle derivater inngår under kredittrisiko. Bankens risikostراتيجier og policyer setter rammer for hvor mye kredittrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Storebrand Bank ASA sikrer alle kundederivathandlene ved å gjøre motforretninger i derivater for å minimere valuta- og renteeksponeringen. Tabellen viser brutto eksponering, banken har kun sikkerhet for kredittrisikoen mot ikke-finansielle foretak. Nettoeksponering for 2017 er 41,2 millioner kroner, se note 22.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	Ikke ratet	Sum 2017	Sum 2016
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Norge		9,8	88,5	81,5		179,8	254,1
Sum		9,8	88,5	81,5		179,8	254,1
Verdiendringer:							
Sum verdiendringer balanse		9,8	88,5	81,5		179,8	254,1
Resultatførte verdiendringer i perioden		-10,8	-37,3	-26,2		-74,4	-168,9

AKSJEOPSJONER, RENTESWAPPER, VALUTARENTESWAPPER OG TERMINKONTRAKTER

Derivater inngås for sikringsformål. Derivatforretninger er inngått med motparter som er ratet til "investment grade".

Note 6 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien setter overordnede rammer for hvor mye likviditetsrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Policy for likviditetsrisiko beskriver prinsipper for likviditetsstyring og spesifiserer stresstesting, minimums likviditetsbeholdning og indikatorer for måling av likviditetsrisiko. I tillegg utarbeider Treasury-avdelingen årlig en fundingstrategi og fundingplan som legger overordnede rammer for bankkonsernets fundingvirksomhet.

Stresstester benyttes for å synliggjøre forventete effekter av ulike scenarier på balansen og på kontantstrømmer. Resultater fra stresstestene legges til grunn når rammer for likviditetsrisiko vurderes. Det utarbeides årlig en beredskapsplan for å sikre god håndtering av likviditetssituasjonen i stressede perioder.

Treasury-funksjonen er ansvarlig for bankens likviditetsstyring, og Middle Office overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer ift. likviditetspolicy.

RISIKOKONTROLL

Risikokontroll av likviditetsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige rapporteringer av likviditetsindikatorer og oppfølging av utviklingen i forfallsprofil. Begge deler inngår i CROs løpende rapportering til styret. Likviditetsindikatorer som følges, er beskrevet i likviditetsrisikopolicy. Middle Office kontrollerer handler Treasury gjennomfører i etterkant for å sjekke om handlene er iht. gjeldende policyregler.

UDISKONTERTE KONTANTSTRØMMER FINANSIELLE FORPLIKTELSE

(NOK mill.)	0 - 6 mnd	6 mnd - 12 mnd	1 - 3 år	3 - 5 år	Over 5 år	Sum	Balanseført verdi
Gjeld til kredittinstitusjoner	155,0					155,0	155,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	14 402,8	225,2				14 628,0	14 628,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 222,3	456,1	6 456,7	6 135,1		15 270,1	14 304,2
Annen gjeld	109,9					109,9	109,9
Ansvarlig lånekapital	3,4	3,6	136,7	156,6		300,3	276,1
Ubenyttede kredittrammer	3 474,0					3 474,0	
Lånetilsagn	2 007,2					2 007,2	
Sum finansielle forpliktelser 2017	22 374,7	684,9	6 593,4	6 291,7	0,0	35 944,6	29 473,2
Derivater knyttet til innlån 31.12.2017	7,4	-58,8	-47,4	-3,9	0,0	-102,7	41,2
Sum finansielle forpliktelser 2016	26 319,8	464,1	5 425,4	6 238,3	0,0	38 447,7	29 597,5

Beløpene inkluderer opptjente renter.

Forfallsoversikten er inkludert renter. For å beregne rentekostnadene for innlån med FRN betingelser benyttes implisitte forward renter basert på yieldkurven den 31.12.2017. I forfallsoversikten er det ikke hensyntatt at obligasjonslånene har utvidet forfallsdato, dvs. opprinnelig forfallsdato er benyttet. Innskudd fra og gjeld til kunder er innskudd uten binding, eller innskudd med binding under 6 mnd.

SPESIFIKASJON AV ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

(NOK mill.) ISIN nummer	Utstedende selskap	Netto pålydende	Valuta	Rente	Call-dato	Balanseført verdi
Tidsbegrenset ansvarlig lån						
NO0010714314	Storebrand Bank ASA	125,0	NOK	Flytende	09.07.2019	125,7
NO0010786510	Storebrand Bank ASA	150,0	NOK	Flytende	22.02.2022	150,4
Sum ansvarlig lånekapital 2017						276,1
Sum ansvarlig lånekapital 2016						277,2

SPESIFIKASJON AV GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

(NOK mill.)	2017	2016
Sum gjeld til kredittinst. uten avtalt løpetid til amortisert kost	5,0	5,0
Repoavtaler, forfall 2017		402,2
Kortsiktig innlån, forfall 2018	150,0	
Sum gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid til virkelig verdi (FVO)	150,0	402,2
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	155,0	407,2

SPESIFIKASJON AV SERTIFIKATGJELD OG OBLIGASJONSGJELD

(NOK mill.) ISIN nummer	Utstedende selskap	Netto pålydende	Valuta	Rente	Forfall	Balanseført verdi
Obligasjoner						
NO0010660806	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Fast	08.10.2019	312,0
NO0010762891	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Fast	19.04.2021	500,3
NO0010751316	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Flytende	09.11.2018	300,6
NO0010729387	Storebrand Bank ASA	600,0	NOK	Flytende	14.01.2020	601,6
NO0010758980	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Flytende	04.03.2019	500,7
NO0010787963	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Flytende	26.09.2019	500,0
NO0010794217	Storebrand Bank ASA	400,0	NOK	Flytende	29.05.2020	400,3
Sum obligasjonslån		3 100,0				3 115,6
Obligasjoner med fortrinnsrett						
NO0010548373	Storebrand Boligkreditt AS	1 250,0	NOK	Fast	28.10.2019	1 339,9
NO0010660822	Storebrand Boligkreditt AS	2 125,0	NOK	Flytende	20.06.2018	2 128,6
NO0010736903	Storebrand Boligkreditt AS	2 500,0	NOK	Flytende	17.06.2020	2 210,4
NO0010760192	Storebrand Boligkreditt AS	3 000,0	NOK	Flytende	16.06.2021	3 008,2
NO0010786726	Storebrand Boligkreditt AS	2 500,0	NOK	Flytende	15.06.2022	2 501,5
Sum obligasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett		11 375,0				11 188,6
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2017		14 475,0				14 304,2
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2016		13 373,0				13 521,0

For obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som er tilordnet foretakets sikkerhetsmasse gjelder regulatorisk krav om overpantsettelse på 102 prosent og krav om overpantsettelse på 109,5 prosent for utstedelser før 21 juni 2017.

FINANSIERINGSAKTIVITETER - BEVEGELSER I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	Ansvarlig lån	Gjeld til kreditt- institusjoner	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
Balanse 1.1.17	277,2	407,2	13 521,0
Opptak av nye lån/gjeld	150,0	155,0	4 293,6
Innfrielse av lån/gjeld	-150,0	-407,2	-3 474,0
Endring i påløpte renter	-1,1		-3,2
Omregningsdifferanse utenlandsk valuta			
Annet			-33,2
Balanse 31.12.2017	276,1	155,0	14 304,2

Note 7 - Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endring i verdier som skyldes at finansmarkedspriser eller volatilitet avviker fra det som er forventet.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien setter overordnede rammer for markedsrisiko. Storebrand Banks markedsrisiko er i det vesentlige knyttet til spreadrisiko i likviditetsporteføljen og renterisiko. Banken er i mindre grad eksponert for markedsrisiko i egenkapitalinstrumenter og valuta.

Policyer for markedsrisiko angir grenser for den markedsrisikoen bankkonsernet er villig til å akseptere. Bankkonsernets markedsrisiko styres og kontrolleres hovedsaklig gjennom daglig oppfølging av risikoeksponeringer ift. policyene og løpende analyser av utestående posisjoner. Kredittspreadrisiko er regulert gjennom rammer på investeringer.

Rammene for eksponering gjennomgås og fornyes av styret minimum én gang per år. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av markedsbevegelser.

RISIKOKONTROLL

Middle Office har ansvaret for den løpende, uavhengige overvåkingen av markedsrisikoen. Risikokontroll av markedsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige rapporteringer av indikatorer for markedsrisiko. Markedsrisikoindikatorer som følges, er beskrevet i renterisiko-policy, motpartsrisikopolisy og valutarisikopolisy, og inngår i CROs løpende rapportering til styret.

Ved endringer av markedsrisiko som inntreffer i løpet av 1 år vil innvirkning for resultat og egenkapital bli som fremstilt nedenfor basert på balansen per 31.12.2017:

Innvirkning på regnskapsmessige inntekter

(NOK mill.)	Beløp
Renter -1,0%	10,2
Renter +1,0%	-10,2

Innvirkning på regnskapsmessig resultat/egenkapital ¹⁾

(NOK mill.)	Beløp
Renter -1,0%	10,2
Renter +1,0%	-10,2

1) Før skatteeffekter

Økonomisk renterisiko

(NOK mill.)	Beløp
Renter -1,0%	14,1
Renter +1,0%	-14,1

Noten viser den regnskapsmessige effekten over en 12 måneders periode samt den umiddelbare økonomiske effekt av en umiddelbar parallell renteendring på henholdsvis + 1,0%-poeng og - 1,0%-poeng. Ved beregning av den regnskapsmessige risikoen er det tatt hensyn til den engangseffekt en slik umiddelbar renteendring har på de poster som føres til virkelig verdi og sikringsverdi og på de effekter renteendringen har på resultatet for gjenværende rentedurasjonsperiode før renteendringen får inntekts-/og kostnadsmessig effekt. Poster som påvirkes av engangseffekter og som føres til virkelig verdi er investeringsporteføljen, utlån til fastrente, gjenkjøpsavtaler (repo'er) og derivater. Poster som påvirkes av engangseffekter og som sikringsbokføres er innlån med fastrente. Ved beregning av den økonomiske effekt er det sett på endring i markedsverdi på alle poster på balansen som en slik umiddelbar renteendring vil medføre.

Se også note 23 vedrørende valutaeksponering.

Note 8 - Operasjonell risiko

OPERASJONELL RISIKO

Vurdering av operasjonelle risikoer er knyttet til evnen til å nå mål og gjennomføre planer. Operasjonell risiko defineres som risiko for økonomisk tap eller redusert omdømme som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, kontrollrutiner, systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

RISIKOSTYRING

Operasjonell risiko søkes redusert med et effektivt system for internkontroll med 1) klare ansvarsbeskrivelser, 2) tydelige rutiner, og 3) dokumenterte fullmakter. Risikoer følges opp gjennom ledelsens risikogjennomgang med dokumentering av risikoer, tiltak og oppfølging av hendelser. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter.

RISIKOKONTROLL

CRO støtter prosessen for risikogjennomgang og har ansvar for å sammenstille og rapportere områdets risikobilde, følge opp forbedringstiltak og kontrollere at risikoregistreringen er oppdatert i EasyRisk Manager (ERM). Resultater fra prosessen rapporteres til styret.

For å kunne identifisere problemområder internt har bankkonsernet implementert rutiner for løpende rapportering av hendelser til CRO, som er ansvarlig for loggføring og oppfølging av meldte hendelser. CRO gjennomgår de vesentligste hendelsene med styret.

I forbindelse med måneds-, kvartals- og årsregnskapene foretar bankens stabsfunksjoner flere kontroller og avstemminger for å kontrollere og redusere den operasjonelle risikoen. I tillegg gjennomfører compliancefunksjonen og internrevisor stikkprøver innenfor en rekke av de viktigste arbeidsprosesser. Resultatene av disse rapporteres til ledelsen og styret.

COMPLIANCE RISIKO

Compliancerisiko er risikoen for at selskapet pådrar seg økonomisk tap eller offentlige sanksjoner som følge av manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk.

RISIKOSTYRING

Compliancerisiko i Storebrand Bank AS styres gjennom instruks for compliancefunksjonen. Hovedansvar til funksjonen er å understøtte foretakets styre og ledelse i arbeidet med å etterleve relevante lov og forskriftsbestemmelser ved å selvstendig og uavhengig identifisere, vurdere, overvåke og rapportere compliancerisiko. Funksjonen skal arbeide forebyggende gjennom rådgivning og sikring av at det er etablert effektive prosesser for informasjon og implementering av gjeldende og fremtidig regelverk. Compliancefunksjonen skal ha en risikobasert tilnærming.

RISIKOKONTROLL

Compliancefunksjonen gjennomfører kontrollaktiviteter for å påse faktisk etterlevelse.

Note 9 - Verdsettelse av finansielle instrumenter

Storebrand Bank konsern gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurser fra børs innhentet gjennom Reuters og Bloomberg. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Reuters, Bloomberg og Nordic Bond Pricing. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak.

Unoterte derivater, herunder primært rente- og valutainstrumenter, verdsettes også teoretisk. Pengemarkedsrenter, swaprenter, valutakurser og volatiliteter som danner grunnlag for verdsettelse hentes fra Reuters, Bloomberg og Norges Bank.

Storebrand Bank konsern gjennomfører løpende kontroll for å sikre kvaliteten på innhentede markedsdata fra eksterne kilder. Slike kontroller vil generelt omfatte sammenligning av multiple kilder samt kontroll og rimelighetsvurdering av unormale endringer.

Storebrand konsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

Nivå 1: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på kvoterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler

Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

Nivå 2: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på observerbar markedsinformasjon ikke omfattet av nivå 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswap'er, ikke-standardiserte rente- og valutaderivater klassifisert på nivå 2.

Nivå 3: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på informasjon som ikke er observerbar iht nivå 2

Investeringer klassifisert på nivå 3 omfatter primært fastrenteutlån og investering i VISA Norge FLI.

Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markeds-spread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markeds-spread som benyttes på balansedag fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris ut til kunden og tilhørende swaprente.

Under aksjer er det primært investering i VISA Norge FLI verdsatt basert på informasjon om gjennomført transaksjon mellom VISA Europa LTD og VISA Inc.

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Virkelig verdi på utlån til kunder med regulerbar rente er vurdert til amortisert kost. Virkelig verdi på utlån til bedriftskunder med marginlån er imidlertid svakt lavere enn amortisert da enkelte lån løper med lavere margin enn de ville gjort dersom de var tatt opp per 31.12.2017. Mindre-verdien er beregnet ved å neddiskontere differansen mellom avtalt margin og dagens markedspris over gjenværende løpetid. I tillegg er virkelig verdi justert for individuelle nedskrivninger. Virkelig verdi på utlån, gjeld til kredittinstitusjoner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer er basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver og kredittspreader fra eksterne leverandører, dog med unntak av utlån som vurderes til spreader for tilsvarende nye lån.

(NOK mill.)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Virkelig verdi 31.12.2017	Virkelig verdi 31.12.2016	Balanse- ført verdi 31.12.2017	Balanse- ført verdi 31.12.2016
	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger				
Finansielle eiendeler							
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		313,5		313,5	272,0	313,5	272,0
Netto utlån til kunder - bedriftsmarked		299,1		299,1	1 477,3	322,9	1 513,6
Netto utlån til kunder - personmarked		26 354,1		26 354,1	23 795,8	26 354,2	23 795,7
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring		380,9		380,9	532,7	380,4	530,6
Sum finansielle eiendeler 31.12.2017	0,0	27 347,6	0,0	27 347,6		27 370,9	
Sum finansielle eiendeler 31.12.2016		26 077,8	0		26 077,8		26 111,9
Finansielle forpliktelser							
Gjeld til kredittinstitusjoner		155,0		155,0	5,0	155,0	5,0
Innskudd fra kunder		14 628,0		14 628,0	15 238,4	14 628,0	15 238,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		14 341,1		14 341,1	13 584,5	14 304,2	13 521,0
Ansvarlig lånekapital		279,0		279,0	277,6	276,1	277,2
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2017	0,0	29 403,1	0,0	29 403,1		29 363,3	
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2016		29 105,4			29 105,4		29 041,6

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET

(NOK mill.)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Balanseført verdi 31.12.2017	Balanseført verdi 31.12.2016
	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger		
Eiendeler:					
Aksjer		27,0	13,8	40,8	15,5
Sum aksjer 31.12.2017	0,0	27,0	13,8	40,8	
Sum aksjer 31.12.2016		9,3	6,2		
Utlån til kunder - Bedriftsmarked				0,0	
Utlån til kunder - Personmarked				580,0	1 958,5
Sum utlån til kunder 31.12.2017	0,0	0,0	580,0	580,0	
Sum utlån til kunder 31.12.2016			1 958,5		
Stat og statsgaranterte obligasjoner		764,2		764,2	524,2
Selskapsobligasjoner		50,5		50,5	
Verdipapiriserte obligasjoner		2 398,9		2 398,9	2 907,7
Sum obligasjoner 31.12.2017	0,0	3 213,5	0,0	3 213,5	
Sum obligasjoner 31.12.2016		3 431,9			
Rentederivater		41,2		41,2	45,8
Sum derivater 31.12.2017	0,0	41,2	0,0	41,2	
herav derivater med positiv markedsverdi		179,8		179,8	254,1
herav derivater med negativ markedsverdi		-138,6		-138,6	-208,3
Sum derivater 31.12.2016		45,8			
Forpliktelser:					
Gjeld til kredittinstitusjoner				0,0	402,2
Sum forpliktelser 31.12.2017	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sum forpliktelser 31.12.2016		402,2			

Det er ingen bevegelser mellom kvoterte priser og observerbare forutsetninger for de ulike finansielle instrumentene i året.

SPESIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER ETTER VERDSETTELSESTEKNIKKER (NIVÅ 3 - IKKE OBSERVERBARE FORUTSETNINGER)

(NOK mill.)	Aksjer	Utlån til kunder
Balanse 1.1.2017	6,2	1 958,5
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	7,6	-7,6
Tilgang/kjøp		103,5
Salg/forfalte oppgjør		-1 474,4
Overført fra observerbare forutsetninger til ikke observerbare forutsetninger		
Omregningsdifferanser utenlandsk valuta		
Annet		
Balanse 31.12.2017	13,8	580,0

SENSITIVITET FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Utlån til kunder

Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markedsspread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris ut til kunden og tilhørende swaprente.

Aksjer

I denne posten inngår medlemskap i VISA Norge FLI verdsatt basert på informasjon om gjennomføring av transaksjon mellom VISA Europe Ltd og VISA Inc. Ved utgangen av året er medlemsskapet verdsatt til hva banken forventer å motta i utsatt oppgjør, justert for usikkerhet. Verdiendring medtas over Totalresultat.

	Fastrenteutlån til kunder		Aksjer	
	Endring markedsspread		Endring verdi	
Økning/reduksjon i virkelig verdi	+ 10 bp	- 10 bp	+ 25 bp	- 25 bp
Endring virkelig verdi per 31.12.2017 (NOK Mill.)	-2,2	2,2	0,3	-0,3
Endring virkelig verdi per 31.12.2016 (NOK Mill.)	-8,4	7,8	0,4	-0,4

Note 10 - Segment

RESULTATPOSTER OG BALANSEPOSTER PER VIRKSOMHET:

NOK mill.	Bedriftsmarked		Personmarked		Treasury/annet		Totalt	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Resultatposter:								
Netto renteinntekter	21,3	42,2	366,0	353,8	-13,4	-23,3	374,0	372,7
Netto provisjonsinntekter	-0,3	5,8	76,3	41,7	0,0	1,0	76,0	48,5
Sum andre inntekter					53,7	83,4	53,7	83,4
Driftskostnader	-19,4	-20,5	-280,9	-264,2			-300,2	-284,7
Driftsresultat før tap	1,7	27,4	161,5	131,3	40,4	61,0	203,5	219,8
Tap på utlån, garantier mv.	0,1	-12,7	-9,5	-4,4	0,0	0,0	-9,4	-17,2
Resultat før skatt for videreført virksomhet	1,8	14,7	152,0	126,9	40,4	61,0	194,1	202,7
Resultat etter skatt for avviklet virksomhet	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,5	-0,3	0,5
Balanseposter:								
Brutto utlån	359,8	1 549,8	26 941,0	25 685,9	25,6	97,8	27 326,4	27 333,5
Nedskrivninger utlån	-36,9	-36,2	-32,4	-29,5			-69,3	-65,7
Netto utlån til kunder	322,9	1 513,6	26 908,5	25 656,4	25,6	97,8	27 257,0	27 267,8
Innskudd fra og gjeld til kunder	234,8	227,7	14 361,4	14 872,2	31,8	138,4	14 628,0	15 238,4
Nøkkeltall:								
Renteinntekter i % av gj.sn.forvaltningskapital	1,69 %	1,69 %	1,20 %	1,12 %			1,14 %	1,11 %
Kostnader i % av inntekter	92 %	43 %	63 %	67 %			60 %	56 %
Innskuddsdekning	65 %	15 %	53 %	58 %			54 %	56 %
Total avsetningsgrad nedskrivninger	49 %	71 %	17 %	21 %			26 %	34 %

Storebrand Bank er en forretningsbank med hovedkontor på Lysaker i Bærum kommune. Virksomheten foregår hovedsakelig i Norge.

BESKRIVELSE AV SEGMENTENE:

Bedriftsmarked: Segmentet omfatter innskudd og utlån til næringskunder, hovedsakelig eiendomsbesittere/-utviklere. Kapitalmarkedsvirksomhet for kunder innen bankens bedriftsmarkedssegment presenteres under segmentet Bedriftsmarked. Storebrand Bank ASA har besluttet å avvikle bedriftsmarkedet i banken. Avviklingen av virksomheten skjer kontrollert over tid.

Personmarked: Innskudd fra og utlån til personkunder inkl. kredittkort, samt innskudd fra næringskunder uten eiendomsengasjement. Utlån består hovedsakelig av lån med pant i bolig. Segmentet inkluderer utlån i Storebrand Boligkreditt AS. Kapitalmarkedsvirksomhet for kunder innen bankens personmarkedssegment presenteres under segmentet Personmarked.

Treasury/annet: Inntekter og kostnader som ikke er direkte henførbare er allokert til segmentene basert på antatt forbruk av ressurser. Elimineringer av dobbeltføringer gjelder hovedsakelig kundeforretninger som utføres på tvers av segmentene. Effekter av økonomisk sikring og likviditetsporteføljen er ikke allokert ut på forretningsområdene og rapporteres kun under Treasury/Annet.

Avgift til Bankenes Sikringsfond er i segmentregnskapet periodisert over 12 måneder. Residualen mot faktisk kostnadsført i 1. kvartal 2016 inngår i segmentet Treasury/Annet. I 2017 er avgift til Bankenes Sikringsfond igjen periodisert over 12 måneder i regnskapet. Det er da ingen residual mot Treasury/Annet.

Utdeling fra VISA Norge FLI i 2016 rapporteres under Treasury/Annet.

Note 11 - Netto inntekter fra finansielle instrumenter

NOK mill.	2017	2016
Netto renteinntekter		
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	6,0	5,9
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	675,4	701,5
Renter og lignende innt. av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	46,4	55,9
Andre renteinntekter og lignende inntekter	1,5	2,6
Sum renteinntekter *)	729,3	765,9
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	-2,9	-5,7
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	-103,0	-120,4
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	-227,8	-241,8
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	-8,9	-11,0
Andre rentekostnader og lignende kostnader	-12,7	-14,5
Sum rentekostnader **)	-355,3	-393,3
Sum netto renteinntekter	374,0	372,7
*) Herav sum renteinntekter for utlån mv. som ikke vurderes til virkelig verdi	635,1	651,7
***) Herav sum rentekostnader for innskudd mv. som ikke vurderes til virkelig verdi	-353,1	-389,3
	2017	2016
Rentekostnader og verdiendringer på innlån til virkelig verdi (FVO):		
Rentekostnader innlån FVO	-1,8	-3,8
Verdiendringer innlån FVO	0,5	-0,1
Netto kostnader innlån til virkelig verdi (FVO)	-1,3	-3,9

NOK mill.	2017	2016
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler og forpliktelser:		
Aksjer og andeler		
Mottatt utbytte av aksjer og andeler		24,6
Netto gevinst/tap ved realisasjon av aksjer og andeler	-0,7	
Netto endring virkelig verdi aksjer og andeler	2,0	-0,4
Sum gevinst/tap på aksjer og andeler, FVO	1,3	24,3
Sertifikater og obligasjoner		
Realiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	5,6	9,3
Urealiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	16,1	18,0
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	21,7	27,3
Utlån til kunder		
Urealisert gevinst/tap på utlån til kunder, FVO	7,0	-25,2
Sum gevinst/tap på utlån til kunder, FVO	7,0	-25,2
Gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån		
Realisert gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO		
Urealisert gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO	0,5	-0,1
Sum gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO	0,5	-0,1
Finansielle derivater og valuta		
Realiserte gevinster/tap på finansielle derivater, holdt for omsetning	3,4	37,9
Urealiserte gevinster/tap på finansielle derivater, holdt for omsetning	27,9	34,3
Sum finansielle derivater og valuta	31,3	72,2
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til virkelig verdi	61,7	98,4
Virkelig verdi sikring		
Realisert gevinst/tap på derivater og obligasjoner, virkelig verdi sikring		
Urealisert gevinst/tap på derivater og obligasjoner, virkelig verdi sikring	-2,5	-5,7
Netto gevinst/tap fra finansielle instrumenter virkelig verdi sikring	-2,5	-5,7
Sertifikater og obligasjoner		
Realisert gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	1,4	0,1
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	1,4	0,1
Utstedte obligasjoner		
Realisert gevinst/tap på utstedte obligasjoner til amortisert kost	-6,9	-6,0
Sum gevinst/tap på utstedte obligasjoner til amortisert kost	-6,9	-6,0
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til amortisert kost	-5,5	-5,9
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi	53,7	86,9
Netto gevinst/tap på eiendeler til virkelig verdi:		
Eiendeler øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning	24,4	27,0
Eiendeler klassifisert som holdt for omsetning	-2,0	47,1
Endringer i virkelig verdi på eiendeler som skyldes endring i kredittrisiko	22,8	0,3
Netto gevinst/tap på forpliktelser til virkelig verdi:		
Forpliktelser øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning	0,5	-0,1
Forpliktelser klassifisert som holdt for omsetning		

Noten inkluderer gevinst/tap på investeringer i obligasjoner og sertifikater, alle finansielle derivater, utlån vurdert til virkelig verdi, innlån vurdert til virkelig verdi, resultateffekt av virkelig verdi sikring og alle utstedte sertifikater og obligasjoner. Øvrige finansielle instrumenter er ikke inkludert.

Note 12 - Provisjoner

NOK MILL.	2017	2016
Gebyrer bankvirksomhet	35,8	34,9
Provisjoner spareprodukter	0,5	4,8
Gebyrer og forvaltning utlån	54,6	20,3
Øvrige gebyrer		3,7
Sum provisjonsinntekter *)	91,0	63,6
Gebyrer og provisjoner bankvirksomhet	-11,6	-14,1
Provisjoner spareprodukter	-0,1	-0,1
Øvrige gebyrer	-3,2	-1,0
Sum provisjonskostnader **)	-15,0	-15,2
Netto provisjonsinntekter	76,0	48,5
*) Herav sum provisjonsinntekter fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	90,5	58,9
***) Herav sum provisjonskostnader fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	-14,8	-14,1

Note 13 - Godtgjørelse til ekstern revisor

Godtgjørelse ekskl. mva:

NOK 1000	2017	2016
Lovpålagt revisjon	574	769
Andre attestasjonstjenester	281	224
Andre tjenester utenfor revisjonen	10	39
Sum	865	1 032

Herav godtgjørelse til Deloitte AS (ekskl. mva)

Lovpålagt revisjon	574	769
Andre attestasjonstjenester	281	224
Andre tjenester utenfor revisjonen	10	39
Sum	865	1 032

Note 14 - Driftskostnader

NOK MILL.	2017	2016
Lønnskostnader	-70,0	-80,5
Arbeidsgiveravgift	-15,0	-12,2
Pensjonskostnader (se note 15)	-13,9	1,4
Øvrige personalkostnader	-6,9	-5,5
Sum lønn og andre personalkostnader	-105,8	-96,8
IT-kostnader	-58,9	-45,1
Kontordrift og andre administrasjonskostnader	-0,9	-3,4
Sum generelle administrasjonskostnader	-59,8	-48,5
Avskrivninger og nedskrivninger driftsmidler og immaterielle eiendeler (se note 26 og 27)	-13,5	-25,1
Husleie og husværekostnader	-10,0	-9,6
Fremmedtjenester (se note 12)	-8,3	-8,1
Kjøpte tjenester fra konsernet ¹⁾	-86,5	-83,0
Solgte tjenester til konsernet	-0,6	
Øvrige driftskostnader	-15,5	-13,5
Sum andre driftskostnader	-134,6	-139,4
Sum driftskostnader	-300,2	-284,7

1) Kjøpte tjenester fra konsernet inneholder kostnader vedrørende bankproduksjon, IT-tjenester, felles administrative funksjoner, økonomi- og juridiske tjenester, markedsføringsaktiviteter, personal og kompetanseutvikling, innkjøpsfunksjon, informasjonstjenester samt sparerådgivning.

Note 15 - Pensjoner

Storebrandkonsernet har landspesifikke pensjonsordninger. De ansatte i Storebrand i Norge har en innskuddsbasert pensjonsordning. I en innskuddsordning setter foretaket av et avtalt tilskudd til en pensjonskonto. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonskontoen. Når innskuddene er betalt har foretaket ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og innbetalingen til pensjonskonto kostnadsføres fortløpende. Det er av regulatoriske årsaker ikke anledning til spare for lønn som overstiger 12G i innskuddspensjon. Storebrand har for ansatte med lønn over 12G en pensjonssparing i spareproduktet Ekstrapensjon.

Premiesatser og innhold for innskuddspensjonsordningen er følgende:

- Sparingen starter fra første lønnskone
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 93.634 pr 31.12.17)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats i Ekstrapensjon for lønn over 12G er 20 prosent

De norske selskapene er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen og er en flerforetaksordning pensjonsordning, men det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av forpliktelsen i balansen. Ordningen blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G, og premiesatsen i 2017 var på 2,5 %. De ansatte i Storebrand i Norge som er født før 1. januar 1956 kan velge mellom å ta ut AFP eller gå av ved 65 års alder og motta en driftspensjon fra foretaket frem til fylte 67 år. De ansatte kan velge å ta ut fra AFP-ordningen fra og med fylte 62 år og fortsette å stå i jobb.

Ansatte som var sykmeldt og delvis uføre ved overgang til innskuddspensjon, inngår fortsatt i ytelsespensjonsordning. Det foreligger også pensjonsforpliktelser for ytelsesordning knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

AVSTEMMING AV EIENDELER OG GJELD BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2017	2016
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift	14,9	34,8
Virkelig verdi på pensjonsmidler	-14,7	-33,3
Netto pensjonsforpliktelse/midler forsikret ordning	0,2	1,4
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	11,4	12,2
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	11,6	13,6

Inkl. arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelsen.

BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2017	2016
Pensjonseiendel		
Pensjonsforpliktelser	11,6	13,6

ENDRINGENE I DEN YTTELSESBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	2017	2016
Netto pensjonsforpliktelse 1.1 inkl. avsatt arbeidsgiveravgift	46,9	57,4
Periodens pensjonsopptjening inklusive avsatt arbeidsgiveravgift	0,6	1,7
Rentekostnader på forpliktelsen	1,0	1,3
Estimatavik	-19,0	6,1
Gevinst/tap ved avkortning	3,4	-11,3
Utbetalt pensjon	-6,5	-4,4
Planendringer/endring pensjonsordning/oppgjør		-3,2
Tilbakeføring arbeidsgiveravgift	-0,1	-0,7
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	26,3	46,9

ENDRINGENE I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

(NOK mill.)	2017	2016
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	33,3	32,1
Forventet avkastning	0,7	0,8
Estimatavik	-18,6	-0,5
Innbetalt premie	0,8	5,6
Utbetalte pensjoner	-1,4	-0,8
Planendringer/endring pensjonsordning/oppgjør		-3,2
Arbeidsgiveravgift pensjonsmidler	-0,1	-0,7
Netto pensjonsmidler 31.12.	14,7	33,3
Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2018:	0,5	
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2018:	6,3	
Forventede innbetalinger AFP i 2018:	1,2	
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2018:	4,7	

PENSJONSMIDLENE ER BASERT PÅ STOREBRAND LIVSFORSIKRINGS FINANSIELLE MIDLER SOM HAR FØLGENDE SAMMENSETNING PER 31.12.:

	2017	2016
Bygninger og fast eiendom	12 %	15 %
Obligasjoner til amortisert kost	32 %	40 %
Utlån	12 %	6 %
Aksjer og andeler	15 %	12 %
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	27 %	27 %
Sum	100 %	100 %

Tabellen viser prosentvis plassering ved utgangen av året av pensjonsmidler som administreres av Storebrand Livsforsikring AS.

Bokført (realisert)avkastning av eiendelene	4,9 %	6,4 %
---	-------	-------

NETTO PENSJONSKOSTNAD I RESULTATREGNSKAPET, SPESIFISERT SOM FØLGER:

(NOK mill.)	2017	2016
Periodens pensjonsopptjening inkl avsatt arbeidsgiveravgift	0,6	1,7
Rentekostnader på forpliktelsen	0,3	0,5
Planendring	3,4	-11,3
Sum ytelsesbaserte ordninger	4,3	-9,1
Periodens kostnad til innskuddsordninger	8,2	6,4
Periodens kostnad til AFP	1,5	1,2
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	13,9	-1,4

Netto pensjonskostnad inkluderer arbeidsgiveravgift og inngår i driftskostnader. Se note 14.

ANALYSE AV AKTUARIELT TAP / (GEVINST) I PERIODEN

(NOK mill.)	2017
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten	
Tap (gevinst) - endring i andre økonomiske forutsetninger	
Tap (gevinst) - endring i tabell for dødelighet	
Tap (gevinst) - endring i andre demografiske forutsetninger	
Tap (gevinst) - opplevd DBO	-19,0
Tap (gevinst) - opplevd Pensjonsmidler	18,4
Investerings-/administrasjonskostnader	0,2
Øvre grense pensjonsmidler	
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	-0,4

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREGNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE

	31.12.2017	31.12.2016
Diskonteringsrente	2,6 %	2,3 %
Forventet lønnsvekst	2,25 %	2,0 %
Forventet årlig regulering folketrygd	2,25 %	2,0 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	0,0 %	0,0 %
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Det er i Norge benyttet en diskonteringsrente fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Det ble med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2017.

Note 16 - Tap på utlån og garantier

(NOK mill.)	2017	2016
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-15,2	30,7
Periodens endring i gruppenedskrivninger	11,7	-6,9
Andre korreksjoner i nedskrivningene		
Konstaterte tap som det tidligere er avsatt for	-2,5	-35,5
Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt for	-4,9	-6,6
Inngått på tidligere konstaterte tap	1,5	1,1
Periodens nedskrivninger på utlån og garantier	-9,4	-17,2

Note 17 - Skatt

SKATTEKOSTNAD I RESULTATET

(NOK mill.)	2017	2016
Betalbar skatt i balansen	-38,0	-31,3
Betalbar skatt i egenkapitalen	-2,6	-2,7
Betalbar skatt i OCI	0,1	-1,7
Endring i utsatt skatt	-7,6	-9,3
Sum skattekostnad	-48,1	-45,0

BETALBAR SKATT I BALANSEN

(NOK mill.)	2017	2016
Betalbar skatt	-38,0	-31,3
- skatteeffekt på avgitt konsernbidrag		
Betalbar skatt i balansen (note 31)	-38,0	-31,3

AVSTEMMING AV FORVENTET SKATTEKOSTNAD TIL FAKTISK SKATTEKOSTNAD

(NOK mill.)	2017	2016
Ordinært resultat før skatt	194,1	202,7
Forventet inntektsskatt med nominell skattsats	-48,5	-50,7
Skatteeffekten av:		
Realiserte aksjer	0,5	-0,1
Mottatt aksjeutbytte		6,0
Permanente forskjeller		-0,2
Endring i skatteregler	-0,1	-0,1
Skattekostnad	-48,1	-45,0

BEREGNING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT AV MIDLERTIDIGE FORSKJELLER OG UNDERSKUDD TIL FREMFØRING

(NOK mill.)	2017	2016
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Gevinst-/tapskonto		0,1
Annet		0,4
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	0,0	0,5
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Pensjon	-11,6	-13,6
Finansielle instrumenter	-32,1	-51,2
Driftsmidler	-13,1	-14,4
Avsetninger	-8,6	-16,1
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-65,3	-95,3
Fremførbare underskudd/godtgjørelse		-1,6
Grunnlag utsatt skatt/skattefordel	-65,3	-96,4
Nedvurdering av grunnlag for utsatt skattefordel		0,1
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	-65,3	-96,3
Netto utsatt fordel/forpliktelse	16,3	24,0
Endring utsatt skatt i forbindelse med avvikling av Bjørndalen Panorama AS (endring ikke over resultat)	-0,3	
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	16,1	24,0

Stortinget vedtok i desember 2016 å redusere selskapsskattesatsen fra 25 til 24 prosent med virkning fra 1. januar 2017. I oktober 2017 vedtok Stortinget å redusere selskapsskatten fra 24 til 23 prosent med virkning fra 1. januar 2018. Samtidig vedtok Stortinget å videreføre finansskatten på 25 prosent. For selskaper som omfattes av finansskatten videreføres dermed selskapsskattesatsen på 2016-nivå (25 prosent).

Siden Storebrand Bank ASA har aktiviteter innenfor K-området (som definert i SN2007) som overstiger 30 prosent og dermed omfattes av finansskatten, er det derfor benyttet en skattesats på 25 prosent ved balanseføring av utsatt skatt/skattefordel. I Storebrand Bank konsernet inngår både selskaper som omfattes og som ikke omfattes av finansskatten. Ved balanseføring av utsatt skatt/ skattefordel i konsernregnskapet benyttes derfor selskapsskattesatsen gjeldende for det enkelt selskap (23 eller 25 prosent).

SPESIFIKASJON AV BETALBAR OG UTSATT SKATT FØRT MOT EGENKAPITALEN:

(NOK mill.)	2017	2016
Estimatavvik pensjoner	0,1	-1,7
Sum	0,1	-1,7

Balanseført utsatt skattefordel er først og fremst knyttet til skattereduserende midlertidige forskjeller på driftsmidler, pensjonsforpliktelse og finansielle instrumenter. Banken har positiv inntjening og dette forventes også fremover. Utsatt skattefordel balanseføres i tilknytning til Storebrand Bank ASA da det vurderes som sannsynlig at fordelene kan utnyttes.

Note 18 - Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

(NOK mill.)	Lån og fordringer	Virkelig verdi, trading	Virkelig verdi, FVO	Tilgjengelig for salg	Forpliktelser amortisert kost	Sum balanseført verdi
Finansielle eiendeler						
Konter og fordringer på sentralbanker	472,2					472,2
Utlån til kredittinstitusjoner	313,5					313,5
Aksjer og andeler			27,0	13,8		40,8
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	380,4		3 213,5			3 593,9
Derivater		179,8				179,8
Utlån til kunder, netto ¹⁾	26 677,0		580,0			27 257,0
Andre kortsiktige eiendeler	37,3					37,3
Sum finansielle eiendeler 2017	27 880,4	179,8	3 820,6	13,8	0,0	31 894,6
Sum finansielle eiendeler 2016	26 607,0	254,1	5 399,7	6,2	0,0	32 267,0
Finansielle forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner					155,0	155,0
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet					14 628,0	14 628,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer					14 304,2	14 304,2
Derivater		138,6				138,6
Annen kortsiktig gjeld					109,9	109,9
Ansvarlig lånekapital					276,1	276,1
Sum finansielle forpliktelser 2017	0,0	138,6	0,0	0,0	29 473,2	29 611,7
Sum finansielle forpliktelser 2016	0,0	208,3	402,2	0,0	29 195,3	29 805,8

1) Nedskrivning utlån er fratrukket porteføljen klassifisert som "Lån og fordringer".

Note 19 - Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

NOK MILL.	2017 Virkelig verdi	2016 Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	764,2	524,2
Selskapsobligasjoner	50,5	
Verdipapiriserte obligasjoner	2 398,9	2 907,7
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	3 213,5	3 431,9
Modifisert durasjon	0,23	0,25
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.	0,83 %	1,36 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekter.

Note 20 - Obligasjoner til amortisert kost - Utlån og fordringer

(NOK mill.)	2017		2016	
	Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	130,2	130,3	200,3	200,9
Verdipapiriserte obligasjoner	250,2	250,6	330,3	331,8
Sum obligasjoner til amortisert kost	380,4	380,9	530,6	532,7
Modifisert durasjon		0,16		0,18
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.		0,74 %		1,23 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektet. Basert på vurdering av papirenes likviditet på kjøpstidspunktet inngår disse papirene i kategorien utlån og fordringer.

Note 21 - Gjenkjøpsavtaler (Repoavtaler)

(NOK mill.)	2017	2016
	Balansført verdi	Balansført verdi
Overførte obligasjoner som fortsatt balanseføres (note 19)	0,0	402,2
Forpliktelser tilknyttet eiendelene ¹⁾ (se note 17)	0,0	402,2

1) Rapporteres på linjen Gjeld til kredittinstitusjoner i balansen.

Overførte obligasjoner som inngår i gjenkjøpsavtaler fraregnes ikke da all risiko og avkastning på papirene beholdes av Storebrand Bank ASA. Banken har ikke inngått noen gjenkjøpsavtaler per 31.12.2017.

Note 22 - Finansielle derivater

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater.

Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner.

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK. Gjennomsnittlig brutto nominelt volum er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

(NOK mill.)	Brutto nom. volum ¹⁾	Brutto balanse- førte fin. eiendeler	Brutto balanseført gjeld	Nettoført fin. eiendeler/ gjeld i balansen	Beløp som kan, men ikke er presentert netto i balansen		Netto beløp
					Fin. eiendeler	Fin. gjeld	
Rentederivater ²⁾	4 655,7	179,8	138,6				41,2
Valutaderivater	1,2						-0,0
Sum derivater 31.12.2017	4 656,9	179,8	138,6	0,0	0,0	0,0	41,2
Sum derivater 31.12.2016	8 719,2	254,1	208,3				45,8

1) Verdier per 31.12.

2) Rentederivater er inklusive opptjente ikke forfalte renter.

INVESTERINGER UNDERLAGT NETTING AGREEMENTS / CSA

(NOK mill.)	Balanseførte eiendeler	Balanseførte forpliktelser	Netto eiendeler	Sikkerhetsstillelser		Netto eksponering
				Kontanter (+/-)	Verdipapirer (+/-)	
Investeringer underlagt netting agreements/CSA	86,9	138,6	-51,7		-300,0	248,3
Investeringer ikke underlagt netting agreements/ CSA	92,8		92,8			
Sum 2017	179,7	138,6	41,2			

Note 23 - Valutaeksponering

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE I UTENLANDSK VALUTA

(NOK mill.)	Balanseposter		Valutaterminer Netto salg	Nettoposisjon	
	Eiendeler	Forpliktelser		i valuta	i NOK
CHF	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,1
DKK	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,1
EUR	15,0	14,8	-1,2	0,0	-1,0
GBP	2,4	2,4	0,0	0,0	0,0
JPY	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SEK	0,2	0,3	0,0	0,0	-0,1
USD	12,7	12,6	0,0	0,0	0,2
Andre	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,1
Sum nettoposisjon 2017					-1,0
Sum nettoposisjon 2016					-1,4

Tillatt grense for bankens valutaposisjon er 0,50 prosent av ansvarlig kapital, p.t. omlag 12 millioner kroner.

Note 24 - Utlån og garantier

(NOK mill.)	2017 Balanseført verdi	2016 Balanseført verdi
Utlån til kunder til amortisert kost	26 746,4	25 375,0
Utlån til kunder til virkelig verdi, FVO	580,0	1 958,5
Sum brutto utlån til kunder	27 326,4	27 333,5
Individuelle nedskrivninger (se note 25)	-42,8	-27,5
Gruppenedskrivninger (se note 25)	-26,5	-38,2
Netto utlån til kunder	27 257,0	27 267,8

Se note 4 for spesifikasjon av utlån og garantier per sektor.

Note 25 - Nedskrivninger av utlån og garantier

(NOK mill.)	2017 Balanseført verdi	2016 Balanseført verdi
Nedskrivninger på individuelle utlån 1.1	27,5	57,9
Periodens konstaterte tap hvor det tidligere har vært foretatt individuell nedskrivning	-2,5	-35,5
Periodens nedskrivning på individuelle utlån	21,9	12,5
Periodens reversering av nedskrivning på individuelle utlån	-4,1	-7,4
Andre korreksjoner i nedskrivningene		
Nedskrivninger på individuelle utlån 31.12.	42,8	27,5
Gruppenedskrivning utlån, garantier mv. 1.1.	38,2	30,7
Periodens gruppenedskrivning	-11,7	7,5
Gruppenedskrivning utlån, garantier mv. 31.12.	26,5	38,2
Sum nedskrivninger (se note 24)	69,3	65,7

Note 26 - Immaterielle eiendeler

(NOK mill.)	IT- systemer	Sum balanseført verdi 2017	Sum balanseført verdi 2016
Anskaffelseskost 1.1.	148,9	148,9	178,4
Tilgang i perioden:			
Kjøpt separat	3,9	3,9	15,7
Avgang i perioden	-11,0	-11,0	-45,2
Anskaffelseskost 31.12.	141,8	141,8	148,9
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	68,8	68,7	89,8
Avskrivning i perioden (se note 14)	12,6	12,6	15,2
Avgang i perioden	-11,0	-11,0	-36,3
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	70,4	70,4	68,8
Balanseført verdi per 31.12.	71,4	71,4	80,1

Immaterielle eiendeler avskrives lineært fra 2 til 10 år.

IT-systemer i denne noten består av utvikling av systemer, datavarehus, bruksrett til systemer og lignende. All utvikling av systemer foretas av ekstene ressurser. Det foretas en årlig vurdering av estimat på økonomisk levetid.

Note 27 - Varige driftsmidler

(NOK mill.)	Inventar	Sum balanseført verdi 2017	Sum balanseført verdi 2016
Balanseført verdi per 1.1.	1,0	1,0	2,0
Tilgang		0,0	0,0
Avskrivning (se note 14)	-0,9	-0,9	-1,0
Nedskrivning i perioden (se note 14)		0,0	0,0
Balanseført verdi per 31.12.	0,1	0,1	1,0
Anskaffelseskost IB	10,2	10,2	10,2
Anskaffelseskost UB	10,2	10,2	10,2
Akkumulert av- og nedskrivning IB	9,1	9,1	8,2
Akkumulert av- og nedskrivning UB	10,0	10,0	9,1

For hver klasse av anleggsmidler:

Metode for måling av kostpris	Anskaffelses-kost
Avskrivningsmetode	lineær
Avskrivningsplan og økonomisk levetid	2 - 8 år

Avskrivninger på driftsmidler er inkludert i linjen "Andre driftskostnader" i resultatregnskapet, se note 13.

Det eksisterer ingen begrensning i eiendomsretten på driftsmidler. Det er ingen driftsmidler som er stillet som sikkerhet for forpliktelser.

Note 28 - Innskudd fra kunder

(NOK mill.)	2017 Balanseført verdi	2016 Balanseført verdi
Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	14 067,7	14 972,2
Innskudd fra kunder med avtalt løpetid	560,3	266,2
Sum innskudd fra kunder	14 628,0	15 238,4

Innskudd med avtalt løpetid er innskudd som har kontraktstestet oppgjørstidspunkt. Innskudd uten avtalt løpetid har ingen binding og kunden disponerer innskuddene etter eget ønske.

INNSKUDD FORDELT PÅ SEKTOR OG GEOGRAFI

(NOK mill.)	2017 Balanseført verdi	2016 Balanseført verdi
Sektor og næringsfordeling		
Utvikling av byggeprosjekter	32,6	55,9
Omsetning og drift av fast eiendom	742,7	942,8
Tjenesteytende næringer	1 013,5	1 060,1
Lønnstakere o.a.	11 598,3	11 737,0
Andre	1 240,9	1 442,6
Sum	14 628,0	15 238,4
Geografisk fordeling		
Østlandet	11 133,1	11 451,5
Vestlandet	1 832,1	1 982,5
Sørlandet	274,4	294,0
Midt-Norge	443,2	501,4
Nord-Norge	601,4	626,1
Utlandet	343,7	382,9
Sum	14 628,0	15 238,4

Note 29 - Sikringsbokføring

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå. Ved etablering av sikringseffektivitet måles effektiviteten på bakgrunn av et 2%-poeng rentesjokk på enkeltinstrumentnivå. Sikringseffektivitet vil i etterfølgende perioder måles basert på enkel Dollar Offset metode både med hensyn til prospektiv og retrospektiv beregning. Det forventes at sikringen er høyst effektiv i perioden.

(NOK mill.)	2017			2016		
	Kontrakt/ nominell verdi	Virkelig verdi ¹⁾		Kontrakt/ nominell verdi	Virkelig verdi ¹⁾	
		Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
Renteswapper	2 050,0	95,1		2 050,0	129,6	
Sum rentederivater	2 050,0	95,1	0,0	2 050,0	129,6	0,0
Sum derivater	2 050,0	95,1	0,0	2 050,0	129,6	0,0

(NOK mill.)	Sikringsverdi ¹⁾			Sikringsverdi ¹⁾		
	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld
Sum underliggende sikringsobjekter	2 050,0		2 142,0	2 050,0	0,0	2 187,4
Sikringseffektivitet - prospektiv			100 %			101 %
Sikringseffektivitet - retrospektiv			91 %			97 %

Gevinst/tap virkelig verdi sikring: ²⁾

(NOK mill.)	2017	2016
	Gevinst / tap	Gevinst / tap
På sikringsinstrumentet	-35,7	-67,4
På objektet som sikres	33,2	63,5

1) Balanseførte verdier per 31.12.

2) Beløpene inngår i regnskapslinjen "Netto gevinster fra finansielle instrumenter".

Note 30 - Avsetninger

(NOK mill.)	Avsetning for omstrukturering	
	2017	2016
Avsetning 1.1.	7,3	7,6
Avsetning i perioden	4,6	5,7
Avsetninger brukt i perioden	-5,9	-6,1
Sum avsetning 31.12.	6,0	7,3
Klassifisert som:		
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	6,0	7,3

Avsetningen er relatert til kostnadsprogrammet i Storebrand og gjelder i hovedsak kostnader knyttet til nedbemanning. Avsetningen er vurdert i henhold til IAS 37 og omstrukturingsplanen er kunngjort til alle parter som er berørt.

Note 31 - Annen gjeld

(NOK mill.)	2017 Balanseført verdi	2016 Balanseført verdi
Betalingsformidling	17,5	27,1
Påløpte kostnader og ikke opptjente inntekter	27,4	37,8
Leverandørgjeld	4,8	9,3
Betalbar skatt (se note 16)	38,0	31,3
Annen gjeld	22,3	48,2
Sum annen gjeld	109,9	153,7

Note 32 - Forpliktelses utenom balansen og betingede forpliktelses

(NOK mill.)	2017	2016
Garantier	19,7	23,6
Ubenyttede kredittrammer	3 474,0	3 548,5
Lånetilsagn privatmarkedet	2 007,2	3 524,2
Sum betingede forpliktelses	5 501,0	7 096,2

Garantier gjelder i hovedsak betalingsgarantier og kontraktsgarantier. Se forøvrig note 4. Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditt.

Storebrand Bank konsern driver omfattende virksomhet og kan bli part i rettsstvier.

Storebrand Bank ASA har ved brev datert 12. desember 2017 mottatt varsel om mulig søksmål fra Klagehjelp AS på vegne av et antall investorer som har tegnet aksjer i emisjoner i Storebrand Privat Investor AS i perioden 2005-2007. Banken vurderer det slik at det ikke er grunnlag for å påstå at det foreligger feil og/eller mangler ved kunderådgivningen og/eller produktet, herunder produktinformasjonen, som gir grunnlag for krav om kompensasjon fra bankens side. Det er derfor ikke foretatt avsetninger i regnskapet.

Note 33 - Sikkerhetsstillelser

Bankkonsernet har ingen mottatte eller avgitte sikkerhetsstillelser utenom verdipapirer som er stillet som sikkerhet for F-lån i Norges Bank (se tabell nedenfor).

SIKKERHETS- OG PANTSTILLELSER

(NOK mill.)	2017	2016
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet for bankens D-lån og F-lån i Norges Bank	887,8	879,8
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet i andre kredittinstitusjoner	302,1	150,9
Sum	1 189,9	1 030,7

Verdipapirer stillet som sikkerhet knytter seg til låneadgangen i Norges Bank, hvor lån iht. forskrift skal være fullt ut sikret med pantsettelse av rentebærende verdipapirer og/eller av bankens innskudd i Norges Bank.

SIKKERHETSSTILLELSE UTLÅN I STOREBRAND BOLIGKREDITT AS

Av samlede utlån på 27,3 milliarder kroner i bankkonsernet, er 14,5 milliarder kroner utlån i Storebrand Boligkreditt AS. Utlånene i Storebrand Boligkreditt er stilt som sikkerhet i forbindelse med utstedelser av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i Storebrand Boligkreditt AS. Storebrand Boligkreditt AS har en overpantsettelse (OC) på 27,0 prosent. Foretaket må opprettholde den til enhver tid gjeldende OC som ratingbyrået krever om foretaket ønsker å opprettholde dagens AAA-rating. Ved utgangen av 2017 utgjorde kravet 18,86 prosent. Lovpålagt OC er 2 prosent. Gjennom forpliktelses fra tidligere prospekter for OMF-utstedelser er foretaket forpliktet å holde en OC inntil 9,5% inntil disse verdipapirene forfaller. Storebrand Boligkreditt AS har en sikkerhetsmasse som er 0,9 milliard kroner mer enn hva dagens rating krever. Storebrand Bank ASA vurderer således sikkerhetsmassen til å være tilstrekkelig.

Note 34 - Kapitaldekning

ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2017	2016
Aksjekapital	960,6	960,6
Øvrig egenkapital	1 392,3	1 585,8
Egenkapital	2 352,9	2 546,3
Hybridkapital inkludert i egenkapital	-225,0	-225,0
Påløpte renter på kjernekapitalinstrumenter inkludert i egenkapital	-1,0	-1,0
Egenkapital som inngår i ren kjernekapital	2 126,9	2 320,3
Fradrag:		
AVA justering	-4,1	
Immaterielle eiendeler	-71,4	-80,1
Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller		
Avsatt konsernbidrag	-254,0	-339,0
Tillegg:		
Ren kjernekapital	1 797,4	1 901,2
Annen godkjent kjernekapital:		
Fondsobligasjoner	225,0	225,0
Tillegg		
Kjernekapital	2 022,4	2 126,2
Tilleggskapital		
Ansvarlig lånekapital	275,0	275,0
Fradrag fra tilleggskapital		
Netto ansvarlig kapital	2 297,4	2 401,2

MINIMUMSKRAV ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2017	2016
Kreditrisiko	899,3	1 002,2
Herav:		
Stater og sentralbanker		
Lokale og regionale myndigheter	4,0	5,6
Offentlig eide foretak		
Internasjonale organisasjoner		
Institusjoner	9,3	9,9
Foretak		
Engasjementer med pant i fast eiendom*	780,1	861,7
Massemarkedsengasjementer	48,2	62,3
Forfalte engasjementer	20,7	15,2
Obligasjoner med fortrinnsrett	20,0	25,5
Øvrige engasjementer	17,0	22,1
Sum minimumskrav kreditrisiko	899,3	1 002,2
Sum minimumskrav markedsrisiko	0,0	0,0
Operasjonell risiko	71,4	77,2
CVA-risiko *)	4,7	9,6
Fradrag		
Gruppenedskrivninger	-2,1	-3,1
Minimumskrav ansvarlig kapital	973,3	1 086,0

*) Kapitalkrav for risiko for svekket kredittverdighet hos motpart.

KAPITALDEKNING

	2017	2016
Kapitaldekning	18,9 %	17,7 %
Kjernekapitaldekning	16,6 %	15,7 %
Ren kjernekapitaldekning	14,8 %	14,0 %

Det benyttes standardmetoden for kreditrisiko og markedsrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Samlet krav til ren kjernekapital og ansvarlig kapital er henholdsvis 12 og 15,5 prosent fra 31.12.2017 etter økning av krav til motsyklisk kapitalbuffer med 0,5 prosent fra 31.12.2017.

SPESIFIKASJON AV BEREGNINGSGRUNNLAG (RISIKOVEKTET VOLUM)

(NOK mill.)	2017	2016
Kredittrisiko	11 240,9	12 528,0
Herav:		
Stater og sentralbanker		
Lokale og regionale myndigheter	50,4	70,2
Offentlig eide foretak		
Internasjonale organisasjoner		
Institusjoner	116,0	123,7
Foretak	0,1	0,1
Engasjementer med pant i bolig	9 751,0	10 770,7
Massemarkedsengasjementer	602,9	778,6
Forfalte engasjementer	258,8	189,7
Obligasjoner med fortrinnsrett	249,7	318,8
Øvrige engasjementer	212,0	276,3
Sum beregningsgrunnlag kredittrisiko	11 240,9	12 528,0
Sum beregningsgrunnlag markedsrisiko	0,0	0,0
Operasjonell risiko	892,5	965,5
CVA-riisiko	59,3	119,6
Fradrag		
Gruppenedskrivninger	-26,5	-38,2
Sum beregningsgrunnlag for minimumskrav ansvarlig kapital	12 166,2	13 574,9

Note 35 - Endringer i konsernets sammensetning

Storebrand Bank ASA besluttet å avvikle eierskapet i Ring Eiendomsmegling AS med datterselskaper i desember 2011. Resultat, eiendeler og forpliktelser for Ring Eiendomsmegling AS er klassifisert som solgt/avviklet virksomhet i bankens konsernregnskap.

Datterselskapene Bjørndalen Panorama AS og MPV7 Holding AS er avviklet og slettet i 2017. Resultatet for selskapene er medtatt på linjen solgt/avviklet virksomhet i bankens konsernregnskap.

Note 36 - Nærstående parter

TRANSAKSJONER MED KONSERNSELSKAPER

(NOK mill.)	2017 Øvrige konsernselskaper ¹⁾	2016 Øvrige konsernselskaper ¹⁾
Renteinntekter		
Rentekostnader		
Solgte tjenester	56,6	3,7
Kjøpte tjenester	93,0	83,0
Tilgode		14,2
Gjeld	4,6	3,9

Transaksjoner med konsernselskaper er basert på prinsipp om armlengdes avstand.

1) Øvrige konsernselskaper omfatter alle Storebrand selskaper utenfor delkonsern bank.

SALG AV UTLÅN TIL STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Storebrand Bank ASA har solgt boliglån til søsterselskapet Storebrand Livsforsikring AS. I 2017 er det solgt lån for totalt 9,4 milliarder kroner. Total låneportefølje solgt per 31.12.2017 er 20,6 milliarder kroner. Storebrand Livsforsikring AS som kjøper har overtatt både kontantstrømmer og det vesentlige av risiko og kontroll. Utlånene er derfor fraregnet i bankens balanse iht. IAS 39. Storebrand Bank ASA mottar forvaltningshonorar for arbeidet som gjøres med den solgte porteføljen. Banken har inntektsført 50,0 millioner kroner i regnskapet for 2017.

ØVRIGE NÆRSTÅENDE PARTER

Storebrand Bank ASA har transaksjoner med nærstående parter som gjøres som en del av de normale forretninger. Vilkår for transaksjoner med ledende ansatte og nærstående fremgår av note 38 for Storebrand Bank ASA.

LÅN TIL ANSATTE

(NOK mill.)	2017	2016
Lån til ansatte i Storebrand Bank ASA	129,3	155,5
Lån til ansatte i Storebrand konsern ekskl. Storebrand Bank ASA	1 229,8	1 663,7

Lån til ansatte er delvis gitt på bakgrunn av betingelser for ansattelån, dvs. lån inntil 3,5 mill. kroner til rentesats tilsvarende normrenten fastsatt av Finansdepartementet. Lån utover 3,5 mill. kroner er gitt på ordinære markedsbetingelser. Det er ikke gitt sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte.

BEMANNING OG PERSONALFORHOLD

	2017	2016
Antall ansatte per 31.12.	106	111
Antall ansatte omregnet til årsverk	105	110

Storebrand Bank ASA

Resultatregnskap

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	NOTE	2017	2016
Renteinntekter		409,0	481,4
Rentekostnader		-188,4	-226,6
Netto renteinntekter	11	220,6	254,8
Provisjonsinntekter		150,8	122,0
Provisjonskostnader		-14,7	-15,1
Netto provisjonsinntekter	12	136,1	106,8
Netto gevinster fra finansielle instrumenter	11	63,3	95,4
Andre inntekter	13	75,4	58,6
Sum andre driftsinntekter		138,7	154,0
Lønn og andre personalkostnader	15, 16	-105,6	-96,6
Generelle administrasjonskostnader	15	-59,6	-48,3
Andre driftskostnader	14, 15, 28, 29	-129,6	-132,3
Sum driftskostnader		-294,9	-277,2
Driftsresultat før tap		200,5	238,4
Periodens nedskrivninger	17	-6,9	-17,1
Resultat av ordinær drift		193,6	221,4
Skatt	18	-49,3	-47,5
Årsresultat		144,3	173,8
Årsresultatet henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		133,7	162,9
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		10,6	11,0
Årsresultat		144,3	173,8
Disponeringer:			
Annen egenkapital		109,7	165,2
Avgitt konsernbidrag		-254,0	-339,0
Sum disponeringer		-144,3	-173,8

Oppstilling over totalresultat

(NOK mill.)	NOTE	2017	2016
Årsresultat		144,3	173,8
Øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet			
Endring estimatavik pensjoner	16	0,4	-6,6
Skatt på estimatavik pensjoner	18	-0,1	1,7
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet		0,3	-5,0
Øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet			
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter tilgjengelig for salg		7,6	-2,8
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet		7,6	-2,8
Totalresultat		152,2	166,1
Totalresultat henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		141,6	155,1
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		10,6	11,0
Totaresultat		152,2	166,1

Storebrand Bank ASA

Balanse

31. desember

EIENDELER

(NOK mill.)	Note	2017	2016
Kontanter og fordringer på sentralbanker	5, 19	472,2	464,5
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5, 9, 19	2 358,1	1 221,8
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet:			
Aksjer og andeler	9, 19	40,8	15,5
Obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	5, 9, 19, 21, 23	3 458,6	4 070,1
Derivater	5, 6, 9, 19, 24, 32	92,6	131,1
Obligasjoner til amortisert kost	5, 19, 22	380,4	530,6
Andre eiendeler	19, 30	1 143,1	1 127,2
Brutto utlån, amortisert kost	5, 9, 19, 26	12 204,1	11 999,5
Brutto utlån, FVO	5, 9, 19, 26	580,0	1 958,5
Nedskrivninger utlån	5, 19, 27	-64,6	-61,6
Netto utlån til kunder	5, 19, 26	12 719,5	13 896,4
Varige driftsmidler	29	0,1	1,0
Immaterielle eiendeler	28	71,4	80,1
Utsatt skattefordel	18	13,7	22,4
Sum eiendeler		20 750,4	21 560,8

Storebrand Bank ASA

Balanse

31. desember

GJELD OG EGENKAPITAL

(NOK mill.)	Note	2017	2016
Gjeld til kredittinstitusjoner	6, 9, 19, 23	155,0	407,2
Innskudd fra og gjeld til kunder	6, 19, 31	14 629,9	15 248,0
Annen finansiell gjeld:			
Derivater	9, 19, 24, 32	138,6	208,3
Utstedte sertifikater og obligasjoner	7, 19, 32	3 115,6	2 625,2
Annen gjeld	6, 19, 34	386,1	632,7
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	33	6,0	7,3
Pensjonsforpliktelse	15	11,6	13,6
Ansvarlig lånekapital	5, 18	276,1	277,2
Sum gjeld		18 718,8	19 419,4
Innskutt egenkapital		1 762,4	1 762,4
Opptjent egenkapital		43,2	152,9
Hybridkapital		226,0	226,0
Sum egenkapital	37	2 031,6	2 141,4
Sum gjeld og egenkapital		20 750,4	21 560,8

Lysaker, 6. februar 2018
Styret i Storebrand Bank ASA

Heidi Skaaret (sign.)
Styrets leder

Jostein Dalland (sign.)
Styrets nestleder

Leif Helmich Pedersen (sign.)
Styremedlem

Inger Roll-Matthiesen (sign.)
Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)
Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)
Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)
Administrerende direktør

Storebrand Bank ASA

Oppstilling over endring i egenkapital

(NOK mill.)	Innskutt egenkapital				Opptjent egenkapital			Total egenkapital
	Aksje-kapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Sum innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Hybrid-kapital	
Egenkapital 31.12.2015	960,6	156,0	645,9	1 762,4	334,1	334,1	226,0	2 322,5
Periodens resultat					162,9	162,9	11,0	173,8
Endring i estimatavik pensjoner (se note 15)					-5,0	-5,0		-5,0
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	-5,0	0,0	-5,0
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter holdt for omsetning					-2,8	-2,8		-2,8
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet					-2,8	-2,8	0,0	-2,8
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	155,1	155,1	11,0	166,1
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybridkapital					2,7	2,7		2,7
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer							-11,0	-11,0
Avgitt konsernbidrag					-339,0	-339,0		-339,0
Egenkapital 31.12.2016	960,6	156,0	645,9	1 762,4	152,9	152,9	226,0	2 141,4
Periodens resultat					133,7	133,7	10,6	144,3
Endring i estimatavik pensjoner (se note 15)					0,3	0,3		0,3
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter holdt for omsetning					7,6	7,6		7,6
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet					7,6	7,6		7,6
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	141,6	141,6	10,6	152,2
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybridkapital					2,7	2,7		2,7
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer							-10,7	-10,7
Avgitt konsernbidrag					-254,0	-254,0		-254,0
Egenkapital 31.12.2017	960,6	156,0	645,9	1 762,4	43,2	43,2	226,0	2 031,6

Hele aksjekapitalen på 960,6 millioner kroner, fordelt på 64.037.183 aksjer (pålydende 15,-) eies av Storebrand ASA.

Egenkapitalen endrer seg med resultatet i den enkelte periode, egenkapitaltransaksjoner med eierne og poster som innregnes direkte mot totalresultatet. Aksjekapital, overkurs og annen egenkapital vurderes og styres samlet. Overkurs og annen egenkapital kan anvendes i samsvar med allmennaksjelovens bestemmelser.

Storebrand Bank ASA legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital i bankkonsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten, hvor vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingselskapenes krav. Hvis det er behov for ny egenkapital må denne innhentes av holdingselskapet Storebrand ASA.

Storebrand Bank ASA er et selskap som har lovmessige krav til ansvarlig kapital etter kapitaldekningsreglene. Ansvarlig kapital omfatter både egenkapital og ansvarlige lånekapital. For Storebrand Bank ASA er det disse lovkravene som har størst betydning for styring av kapitalen.

For nærmere opplysninger om delkonsernets oppfyllelse av kapitalkrav, se note 37.

Storebrand Bank ASA

Kontantstrømoppstilling

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	Note	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder		518,9	525,6
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder		-117,7	-135,5
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder		1 163,3	1 100,3
Netto inn-/utbetalinger av kundeinnskudd bank		-618,1	-2 586,9
Netto innbetalinger/utbetalinger vedrørende verdipapirer		843,0	1 270,7
Utbetalinger til drift		-340,2	-276,3
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		1 449,2	-102,3
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Netto innbetalinger ved salg av datterselskaper	20	2,6	
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av datterselskaper	20	-0,2	-0,1
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler/IT-systemer	28, 29	-3,9	-15,7
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-1,5	-15,8
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Utbetalinger ved nedbetaling av lån		-409,0	-1 255,9
Innbetaling ved opptak av lån		900,0	1 198,6
Utbetaling av renter lån		-85,4	-92,3
Innbetaling av ansvarlig lånekapital		150,0	
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital		-150,0	
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital		-10,1	-10,8
Utbetaling av renter på hybridkapital		-11,0	-11,0
Netto inn-/utbetalinger på gjeld til kredittinstitusjoner		-251,7	-319,2
Innbetaling av mottatt konsernbidrag		62,0	218,5
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte		-498,6	-206,9
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-303,8	-479,0
Netto kontantstrøm i perioden		1 143,9	-597,1
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start		1 686,3	2 283,4
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodeslutt		2 830,2	1 686,3
Kontanter og fordringer på sentralbanker		472,2	464,5
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		2 358,1	1 221,8
Sum beholdning av kontanter og kontantekvivalenter i balansen		2 830,2	1 686,3

Kontantstrømoppstillingen viser selskapets kontantstrømmer for operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter i henhold til den direkte metoden. Kontantstrømmene viser en overordnet endring av betalingsmidler gjennom året.

Operasjonelle aktiviteter

I en bank vil en betydelig del av aktivitetene klassifiseres som operasjonelle.

Investeringsaktiviteter

Omfatter kontantstrømmer for eierinteresser i konsernselskaper og varige driftsmidler.

Finansieringsaktiviteter

I finansieringsaktiviteter inngår kontantstrømmer for egenkapital, ansvarlig lån og andre innlån som er en del av finansiering av selskapets virksomhet. Utbetalinger av renter på innlån og utbetaling av konsernbidrag er en finansieringsaktivitet.

Kontanter/kontantekvivalenter

Kontanter/kontantekvivalenter er definert som fordringer på sentralbanker og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

Noter

Storebrand Bank ASA

Note 1 - Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper

1. SELSKAPSFORMLING

Storebrand Bank ASA er et norsk allmennaksjeselskap med obligasjoner notert på Oslo Børs. Selskapsregnskapet for 2017 ble godkjent av styret 6. februar 2018.

Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som tilbyr tradisjonelle bankprodukter til det norske markedet. Bankens hovedmålgruppe er personer som har sin tjenestepensjon i Storebrand. Disse kundene er for øvrig omfattet av konsernets fordelsprogram, Storebrand Fordel. Bankens tilbud er integrert i konsernets fordelsprogram. Storebrand Bank ASA består av forretningsområdene bedriftsmarked, personmarked og treasury. Storebrand Bank ASA har hovedkontor i Professor Kohts vei 9, Lysaker.

2. GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Regnskapsprinsippene som benyttes i selskapsregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Selskapsregnskapet for Storebrand Bank ASA er avgitt i samsvar med regnskapsloven og § 1-5 i årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak, m.m. som omhandler forenklet anvendelse av EU-godkjente International Financial Reporting Standards (IFRS) og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter.

BRUK AV ESTIMAT I UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater. Se nærmere omtale om dette i note 3.

3. OPPSUMMERING AV SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER FOR VESENTLIGE BALANSEPOSTER

Eiendelssiden i selskapets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter. Hoveddelen av de finansielle instrumenter inngår i kategorien Utlån og fordringer, vurderes til amortisert kost. I balansen inngår også aktiverte immaterielle eiendeler. Gjeldssiden består hovedsakelig av finansielle instrumenter (forpliktelser). Med unntak for derivater som vurderes til virkelig verdi, vurderes hoveddelen av de finansielle forpliktelser til amortisert kost.

Regnskapsprinsippene er utdypet nedenfor.

4. ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Det er ikke implementert nye regnskapsstandarder i 2017 som har hatt vesentlig effekt for selskapsregnskapet.

NYE STANDARDER OG ENDRINGER I STANDARDER SOM IKKE ER GJORT GJELDENDE

IFRS9

IFRS 9 Finansielle instrumenter skal erstatte dagens IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering og måling, nedskrivning, fraregning og sikringsbokføring. IFRS 9 er gjeldende fra 1. januar 2018 og er godkjent av EU.

Overgangsregler

IFRS 9 skal anvendes retrospektivt, med unntak for sikringsbokføring. Retrospektiv anvendelse innebærer at Storebrand Bank ASA skal lage åpningsbalansen 1. januar 2018 som om de alltid har anvendt de nye prinsippene. Det betyr ikke at sammenligningstallene for 2017 må omarbeides etter de nye prinsippene, og standarden sier at de heller ikke har lov til å omarbeide sammenligningstallene med mindre dette kan gjøres uten bruk av etterpåklokskap. Effektene av nye prinsipper i åpningsbalansen for 2018 føres mot egenkapitalen.

Storebrand Bank ASA har valgt å innføre sikringsbokføring etter IFRS 9. Dette innebærer at sikringsbokføring skal gjennomføres etter prinsippene i IFRS 9 prospektivt fra dato for overgang til IFRS 9.

Effektene av nye prinsipper i åpningsbalansen for 2018 føres mot egenkapitalen.

Klassifisering og måling

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader (OCI) og amortisert kost. For finansielle eiendeler skilles det mellom gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter, hvor gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal måles til amortisert kost. Instrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktsfestede kontantstrømmer.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Alle derivater skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer skal som hovedregel føres i det ordinære resultatet, men et egenkapitalinstrument, som ikke er holdt for handelsformål og som ikke er et betinget vederlag etter en virksomhetsoverdragelse, kan utpekes som målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI.

Finansielle forpliktelser

For finansielle forpliktelser er reglene i hovedsak de samme som i dagens IAS 39. En endring fra IAS 39 er at for finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet skal endringer i verdien som skyldes selskapets egen kredittrisiko innregnes i OCI, og ikke i det ordinære resultatet som i dag, med mindre innregning i OCI skaper eller forsterker et regnskapsmessig misforhold.

Sikringsbokføring

IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring. Kravet om en sikringseffektivitet på 80–125 prosent er fjernet og erstattet med mer kvalitative krav, herunder at det skal være en økonomisk sammenheng mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt, og at kredittrisiko ikke skal dominere verdiendringene til sikringsinstrumentet. Sikringsdokumentasjon kreves fortsatt.

Nedskrivninger utlån

Etter dagens regler skal nedskrivninger for tap bare finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 vil gjelde for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som forventes mottatt, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

I tillegg til den generelle modellen er det egne prinsipper for utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er påløpt kredittap ved førstegangs balanseføring. For disse skal det beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kredittap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. For disse eiendelene er det derved ikke behov for å overvåke hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko etter førstegangs balanseføring da forventet tap over hele levetiden uansett skal hensyntas.

For kundefordringer uten vesentlige finansieringskomponenter skal en forenklet modell benyttes, der det avsettes for forventet tap over hele levetiden fra førstegangs balanseføring. Banken har valgt som regnskapsprinsipp å benytte den forenklete modellen også for kundefordringer med vesentlige finansieringselementer og leiefordringer.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført. Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellig fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fra regnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres.

Effekt av innføring av IFRS 9

Det vises til note 2 for effekter ved overgang til IFRS 9.

IFRS 15

Ny standard for regnskapsføring av driftsinntekter fra kontrakter med kunder er gjeldende fra 1. januar 2018. IFRS 15 innfører en fem stegs modell for innregning av inntekter fra kontrakter med kunder. Etter IFRS 15 innregnes inntekter tilsvarende et beløp som reflekterer vederlaget et foretak forventer å ha rett på i bytte mot varer eller tjenester til en kunde. Standarden gjelder for alle kontrakter som inngås fra og med 1. januar 2018, samt for eksisterende kontrakter som ikke er fullført på dette tidspunkt. Formålet med standarden er å fjerne inkonsistens og svakheter i gjeldende inntektsføringsstandarder, samt forbedre sammenlignbarheten i inntektsføring mellom virksomheter, bransjer og geografiske regioner.

Den nye inntektsstandard vil erstatte alle gjeldende inntektsføringskrav i henhold til IFRS.

Inntektsføring i Storebrand Bank ASA reguleres hovedsakelig av IAS 39/ IFRS 9. Inntekter som føres under Andre inntekter er vurdert opp mot IFRS 15. Implementering av IFRS 15 vil ikke medføre vesentlige effekter for Storebrand Bank ASAs regnskap.

IFRS 16

IFRS 16 Leiekontrakter erstatter dagens IAS 17 og er gjeldende fra 1. januar 2019. IFRS 16 fastsetter prinsipper for innregning, måling, presentasjon og offentliggjøring av leieavtaler. Ny leasing standard vil ikke medføre store endringer for utleier, men vil derimot endre regnskapsføring for leietaker betydelig. IFRS 16 krever at leietakere i utgangspunktet skal regnskapsføre alle leieavtaler i balansen etter en forenklet modell som ligner på regnskapsføring av finansielle leieavtaler i henhold til IAS 17. Nåverdi av samlede leiebetalinger skal balanseføres som gjeld og en eiendel som reflekterer bruksretten av eiendelen i leieperioden. Balanseført eiendel amortiseres over leieperioden og avskrivningskostnaden resultatføres løpende som driftskostnad. Rentekostnad på leieforpliktelsen resultatføres som finanskostnad.

Storebrand arbeider med å forberede implementering av IFRS 16, herunder kartlegging av hvilke effekter implementering av IFRS 16 vil ha for Storebrand Bank ASAs regnskap.

5. INNTEKTSFØRING

Renteinntekter bankvirksomhet

Renteinntekter knyttet til utlån og obligasjoner innregnes i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode.

Inntekter fra finansielle eiendeler

Inntekter fra finansielle eiendeler er beskrevet i avsnitt 7.

Andre inntekter

Honorar innregnes når inntekten kan måles pålitelig og er opptjent, faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres og suksesshonorarer inntektsføres når suksesskriteriet er oppfylt.

6. IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflyte konsernet. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler.

7. FINANSIELLE INSTRUMENTER

7-1. GENERELLE PRINSIPPER OG DEFINISJONER

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand Bank ASA blir part i instrumentets kontraktmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle eiendeler er regnskapsført på transaksjonsdagen og finansielle forpliktelser er regnskapsført på oppgjørsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke er til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt — det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles lån og fordringer samt finansielle forpliktelser som ikke er tilordnet til virkelig verdi over resultatet, til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning (for eksempel førtidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner). Beregningen omfatter alle honorarer og rentepunkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, transaksjonsutgifter og alle andre merbetalinger eller rabatter.

Definisjon av virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen.

Dersom markedet for et finansielt instrument ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av anerkjente verdsettingsmetoder. Verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning og opsjonspringsmodeller. Dersom det er en verdsettingsmetode som er i vanlig bruk av deltakerne i markedet for å prissette instrumentet og denne metoden har vist seg å gi pålitelige estimater av priser oppnådd i faktiske markedstransaksjoner, benyttes denne metoden.

Ved beregning av virkelig verdi av utlån legges gjeldende markedsrente på tilsvarende utlån til grunn. Det tas hensyn til endring i kredittrisiko.

VERDIFALL PÅ OG TAPSUTSATTE FINANSIELLE EIENDELER

For finansielle eiendeler som er innregnet til amortisert kost, vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, måles tapet som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene (eksklusiv framtidige kredittap som ikke har påløpt), diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente (effektiv rente beregnet ved førstegangsinnregning). Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Tap som forventes som følge av framtidige hendelser, uansett graden av sannsynlighet, blir ikke innregnet.

7-2. KLASSEFIKASJON OG MÅLING AV FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier:

- Finansielle eiendeler holdt for omsetning
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjonen
- Finansielle eiendeler utlån og fordringer

Holdt for omsetning

En finansiell eiendel er klassifisert som holdt for omsetning når den:

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å selge den eller kjøpe den tilbake på kort sikt, er en del av en portefølje av identifiserte finansielle instrumenter som blir styrt sammen, og som det er godtgjort at det foreligger et nylig faktisk mønster for kortsiktig realisering av overskudd for, eller
- er et derivat, med unntak for et derivat som er øremerket og effektivt sikringsinstrument.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Finansielle eiendeler holdt for omsetning måles til virkelig verdi på balansetidspunktet. Endringer i virkelig verdi føres over resultatregnskapet.

Til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjon

En betydelig andel av Storebrands Banks finansielle instrumenter er klassifisert til kategorien *virkelig verdi over resultatet* på grunn av:

- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser, eller at
- de finansielle eiendeler inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

Regnskapsføringen er tilsvarende som for gruppen holdt for omsetning (instrumentene vurderes til virkelig verdi og verdiendringer føres i resultatoppstillingen).

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke blir notert i et aktivt marked, unntatt de som foretaket har til hensikt å selge umiddelbart eller på kort sikt, som skal klassifiseres som holdt for omsetning, og de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet.

Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Utlån og fordringer som er øremerket som sikringsobjekter, er underlagt måling i henhold til kravene til sikringsbokføring.

7-3. DERIVATER

Definisjon av et derivat

Et derivat er et finansielt instrument eller en annen kontrakt som omfattes av IAS 39, og som har alle de tre følgende kjennetegnene:

- Derivatets verdi endres som reaksjon på endringer i en nærmere angitt rentesats, pris på finansielle instrumenter, råvarepris, valutakurs, en indeks for priser eller satser, kredittverdighet eller kredittindeks, eller en annen variabel (ofte kalt «underliggende»)
- det krever ingen innledende nettoinvestering eller en innledende nettoinvestering som er mindre enn det som ville kreves for andre typer kontrakter som forventes å ha en tilsvarende reaksjon på endringer i markedsfaktorer
- det skal gjøres opp på et framtidig tidspunkt

Regnskapsføring av derivater som ikke er sikring

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring regnskapsføres i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

7-4. SIKRINGSBOKFØRING

Virkelig verdi sikring

Storebrand Bank ASA benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbar til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

7-5. FINANSIELLE FORPLIKTELSER

Etter førstegangsinnregning måles alle finansielle forpliktelser til amortisert kost ved en effektiv rentemetode, eller til virkelig verdi ved bruk av virkelig verdi opsjonen.

8. PENSJONSFORPLIKTELSER EGNE ANSATTE

I Storebrand Bank ASA er pensjonsordning fra 1. januar 2016 endret fra ytelsesordning til innskuddspensjon. Ordningen innregnes etter IAS 19. Effekten av denne endringen ble innregnet i regnskapet pr. 31.12.2014. Storebrand er med i den norske AFP-ordningen (avtalefestet pensjon). Den norske AFP-ordningen er vurdert å være en ytelsesordning, men det foreligger ikke tilstrekkelig kvantitativ informasjon til å kunne estimere pålitelige regnskapsmessige forpliktelser og kostnader. I sammenheng med nye regler for uførepensjon i tjenestepensjonsloven endret Storebrand uførepensjonsordningen for egne ansatte i Norge i 2016.

8-1. YTELSESDORDNING

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene.

Estimatawik og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i oppstillingen over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer i den perioden de oppstår. Storebrand Bank ASA har både forsikret og uforsikret pensjonsordning. Den forsikrede ordningen er tegnet i Storebrand Livsforsikring AS. Når ansatte avslutter arbeidsforholdet før pensjonsalder eller går ut av ordningen, vil det utstedes ordinære fripoliser.

8-2. INNSKUDDSDORDNING

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at selskapet betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

9. VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Selskapets varige driftsmidler og immaterielle eiendeler består av maskiner, inventar og IT-systemer.

Maskiner, inventar og IT-systemer vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Avskrivningsperiode og – metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og – metode vurderes da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

10. SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt, og er basert på regnskapsstandarden IAS 12 Resultat-skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i selskapets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skattekørende midlertidige forskjeller.

FINANSSKATT

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2017 ble det vedtatt en finansskatt med to elementer:

- Finansskatt på lønn. Denne settes til 5 prosent og vil følge reglene for arbeidsgiveravgift
- Skattesatsen på alminnelig inntekt for foretak omfattet av finansskatten videreføres på 2017-nivå (25 prosent), mens den for øvrig settes ned til 23 prosent fra 1. januar 2018

Finansskatten gjelder fra og med inntektsåret 2017. Storebrand Bank ASA omfattes av finansskatten.

11. AVSATT KONSERNBIDRAG

Forenklet IFRS innebærer adgang til å inntektsføre avsatt konsernbidrag, samt at styrets forslag til konsernbidrag kan føres som gjeld på balansedagen.

12. LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Storebrand Bank ASA har ingen finansielle leieavtaler.

13. KONTANTSTRØMSOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist.

Kontantstrømoppstillingen spesifiseres på operasjonelle, investerings- og finansierings aktiviteter.

Note 2 - Effekter ved overgang til IFRS 9

ENDRING I KLASIFISERING FINANSIELLE INSTRUMENTER

NOK mill.	Note	Klassifisering etter IAS 39	Klassifisering etter IFRS 9	Balanseført verdi etter IAS 39 31. desember 2017	Balanseført verdi etter IFRS 9 1. januar 2018
Kontanter og fordringer på sentralbanker		AC	AC	472	472
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		AC	AC	2 358	2 358
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner - omvendt repo		FVP&L (FVO)	AC	0	0
Utlån til og fordringer på kunder- flytende rente		AC	FVOCI	12 139	12 128
Utlån til og fordringer på kunder- fast rente		FVP&L (FVO)	FVP&L (FVO)	580	580
Aksjer og andeler- trading		FVOCI (TFS)	FVP&L	14	14
Aksjer og andeler- ikke trading		FVP&L (FVO)	FVP&L	27	27
Sertifikater og obligasjoner		FVP&L (FVO)	FVP&L (FVO)	3 459	3 459
Sertifikater og obligasjoner		AC	AC	380	380
Gjeld til kredittinstitusjoner		AC	AC	155	155
Gjeld til kredittinstitusjoner- repo		FVP&L (FVO)	AC	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder		AC	AC	14 630	14 630
Utstedte sertifikater og obligasjoner		AC	AC	3 116	3 116
Finansielle derivater		FVP&L/Sikrings- bokføring	FVP&L/Sikrings- bokføring	-46	-46
Ansvarlig lånekapital/ Hybridkapital		AC	AC	502	502

EFFEKTER VED OVERGANG TIL IFRS 9

(NOK mill.)	UB verdi etter IAS 39 31. desember 2017	Endring som følge av re- klassifisering	Endring som følge av ny måling	IB verdi etter IFRS 9 1. januar 2018
Utlån og fordringer og instrumenter holdt til forfall under IAS 39 som skal måles til amortisert kost under IFRS 9	670		4	673
Gjeldsinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg under IAS 39 som skal måles til amortisert kost under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til amortisert kost under IFRS 9	670	0	4	673
Utlån og fordringer og instrumenter holdt til forfall under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over OCI under IFRS 9	11 850	-24	9	11 836
Gjeldsinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over OCI under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til virkelig verdi over OCI under IFRS 9	11 850	-24	9	11 836
Utlån og fordringer og instrumenter virkelig verdi over resultat IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over resultat under IFRS 9	4 039			4 039
Gjeldsinstrumenter klassifisert som virkelig verdi over resultat under IAS 39 som skal måles til virkelig verdi over resultat under IFRS 9				0
Sum instrumenter målt til virkelig verdi over resultat under IFRS 9	4 039	0	0	4 039
Sum	16 558	-24	13	16 547
Finansielle garantikontrakter	20		-4	15
Lånetilsagn	2 007			2 007
Sum finansielle garantier og lånetilsagn	2 027	0	-4	2 023

Nedenfor følger en beskrivelse av ny tapsmodell ved overgang til IFRS 9. Se også note 1 for øvrig informasjon om IFRS 9.

BESKRIVELSE AV NY TAPSMODELL VED OVERGANG TIL IFRS 9

Generelt om modellen

Nedskrivninger etter IFRS 9 baseres på forventet kredittap, "Expected Credit Loss" (ECL). For å estimere det forventede kredittapet er det utviklet modeller for misligholdssannsynlighet (PD), tapsgrad gitt mislighold (LGD) og eksponering gitt mislighold (EAD). Modellene er avledet av tilsvarende modeller som benyttes for interne vurderinger for kapitalbehov. Modellene i IFRS 9-formål baseres på ståsted i makroøkonomien og forventninger fremover, og modellene for PD, LGD og EAD er dermed såkalte "Point In Time" (PIT) modeller. Det er forskjellig fra "Through The Cycle" (TTC) modellene som benyttes for kapitalbehovsformål. Risikoparametrene til IFRS 9 kalibreres også slik at de i enda større grad vurderer fremtiden. Siden fremtiden er usikker, benyttes ulike fremtidsscenarioer for å beregne PD-er, LGD-er og EAD-er på engasjementene. De ulike fremtidsscenarioene har ulike vektore som fastsettes ut fra ståsted i den økonomiske syklusen og forventninger til fremtiden. Det endelige forventede kredittapet per engasjement vil være et veiet gjennomsnitt av forventet kredittap i de ulike scenarioene. Samlet forventet kredittap for porteføljen er summen av de veide kredittapene per engasjement.

I PD-modellen er finansielle forhold en vesentlig forklaringsvariabel sammen med adferdsdata på kunden. Modellen er statistisk utviklet basert på logistisk regresjon. I LGD-modellen er belåningsgrad en vesentlig faktor. For EAD er lånestørrelsen for nedbetalingslån og ramme- størrelsen for rammekreditter mest vesentlig. Modellene gjennomgår årlig validering.

Fremtidsvurderinger påvirker spesielt PD- og LGD-estimatene.

I beregning av forventet kredittap benytter Storebrand Bank fremtidsscenarioer. Når fremtidsscenarioer vurderes, legger Storebrand Bank ASA til grunn fremtidsscenarioer presentert av Norges Bank i Finansiell stabilitet og vurderinger fra SSB. Scenarioene bygger på gjeldende makroøkonomiske situasjon, fremtidsforventninger til makroøkonomien og på makroøkonomiens innvirkning på kredittrisikoen i bankens engasjementer. Forventningene påvirker misligholdssannsynligheten, eksponeringen og tapsgraden.

For PD er blant annet arbeidsledighet, lønnsvekst og rentenivå av vesentlig betydning. Høyere arbeidsledighet og rentenivå gir svakere betjeningsevne i porteføljen, og lavere lønnsvekst medfører også svakere betjeningsevne og dermed dårligere PD. Makrovariabler vil kunne virke i ulike retninger på risikoparametrene, og påvirkningen vil kunne være vesentlig forskjellig for de enkelte kundene i porteføljen. Gjennomsnittlig PD vil øke i nedgangsperioder.

I nedgangsperioder vil isolert sett medføre svakere boligprisutvikling. Dette vil påvirke belåningsgrad og dermed også LGD. For flere engasjementer er tapsgraden svært liten gitt eksisterende markedspriser. Økning i LGD som følge av boligprisfall er større enn reduksjon i LGD ved boligprisstigning. Ikke-lineariteter i ECL blir hensyntatt ved å estimere ECL i ulike scenarier.

Bedriftsmarkedsgasjementer vil bli individuelt vurdert fordi porteføljen er under utvikling. Misligholdte og/eller nedskrevne engasjementer vurderes individuelt i trinn 3, mens friske engasjementer p.t. kun er i trinn 1. En eventuell underdekning av sikkerhet (fast eiendom) hvor markedsverdien er forsiktig vurdert ("fire sale") er sentral, sammen med finansielle vurderinger av betjeningsevnen og adferdsdata.

Stresstester og sensitivitetstester benyttes i vurderingen knyttet til ulike inputvariablers påvirkning og sensitivitet på forventet kredittap. Det gjøres også alternative vurderinger på makrovariablers påvirkning av inputvariablene i modellene og dermed forventet kredittap. Trinngrensing vurderes også ved å vurdere endring i forventet kredittap ved overgang fra ettårs PD til livstids PD for deler av trinn 1-porteføljen. Sensitivitetsanalyser er gjennomført i ICAAP og gjennomføres regelmessig.

ECL i IFRS 9 forventes å være mer volatil enn nedskrivninger i IAS 39. Nedskrivningene vil følge syklusen i makroøkonomien enda nærmere enn i IAS 39. Porteføljens ECL vurderes å være sensitiv til endringer i observert mislighold og forventet løpetid på de finansielle aktivaene. Det er også modellusikkerhet knyttet til de enkelte estimatene. Usikkerheten knyttes blant annet til anslag på størrelse og utvikling av ulike makrovariabler i fremtiden i de enkelte makrosenarioene samt innvirkningen de ulike fremtidsutsiktene har på enkeltparametere.

Misligholdsdefinisjonen

Storebrand Bank ASA vurderer mislighold på konto-/fasilitetsnivå for personmarkeds kunder. For bedriftsmarkedskunder vurderes mislighold på kundenivå. I personmarked vurderes en fasilitet/konto å være i mislighold dersom avdrag og/eller renter på lån har forfalt med mer enn 90 dager eller rammekreditter er overtrukket i mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig. 2000 kroner er vurdert som vesentlig beløp. I bedriftsmarked vurderes hele kundeengasjementet som misligholdt dersom en fasilitet/konto er i mislighold. Et engasjement vurderes også som misligholdt dersom det er foretatt individuelle nedskrivninger på engasjementet.

Misligholdsdefinisjonen er endret for personmarked ved overgangen til IFRS 9. Misligholdsdefinisjonen er i henhold til interne kredittrisikovurderinger, kredittrisikomodeller og rapportering. Kredittrisikomodellene er utviklet på fasilitets-/kontonivå i personmarkedet.

Beregning av nedskrivning

Trinninndeling og trinnskifte

Trinn 1

Utgangspunktet for samtlige finansielle eiendeler er trinn 1. I trinn 1 er alle finansielle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning. Finansielle eiendeler med lav kredittrisiko vil uansett være i trinn 1. I trinn 1 beregnes forventet kredittap over 12 måneder.

Trinn 2

Trinn 2 består av finansielle eiendeler hvor det er en vesentlig økning av kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men som ikke er misligholdte eller hvor det er objektive bevis for tap. For finansielle eiendeler i trinn 2 beregnes forventet kredittap over forventet løpetid. Forventet løpetid avvikles fra kontraktsfestet løpetid og er estimert i utgangspunkt i historisk observert løpetid. I trinn 2 er det definert en ytterlig gruppe – svak trinn 2, som består av finansielle eiendeler med 12 måneders PD over 5%. For svak trinn 2 eiendeler beregnes forventet kredittap over kontraktsfestet løpetid.

Trinn 3

Trinn 3 består av engasjementer med vesentlig økning i kredittrisiko og hvor eiendelen er misligholdt og/eller hvor det er objektive bevis på tap. Engasjementer i trinn 3 i IFRS 9 består av engasjementer som defineres som misligholdte (over 90 dager) og/eller nedskrevne etter IAS 39.

Vesentlig økning i kredittrisiko

Vesentlig økning i kredittrisiko vurderes basert på misligholdssannsynligheten til engasjementet på måletidspunktet i forhold til førstegangsinnregning. Vurderingen gjøres både basert på endringer i misligholdssannsynlighet over forventet levetid og endringer i misligholdssannsynlighet neste 12 måneder. Vurderingene gjøres i forhold til absolutte endringer og relative endringer.

Engasjementer som har forfalt med 30 dager eller mer, vurderes uansett som vesentlig forverret. Tilsvarende gjelder engasjementer hvor det er gitt betalingslettelse ("forbearance").

Forventet løpetid

Det er estimert forventet løpetid for ulike engasjementer. Forventet løpetid er vesentlig fordi for engasjementer med vesentlig forverring av kreditt risiko, inkludert misligholdte engasjementer, altså engasjementer i trinn 2 og trinn 3, skal forventet kredittap beregnes over engasjementenes forventede løpetid. Misligholdssannsynligheten øker over tidshorisonten det måles over, og det forventede kredittapet over forventet løpetid er derfor høyere enn forventet kredittap over ett år.

Forventet løpetid beregnes for ulike produkter. For nedbetalingslån er forventet løpetid estimert til om lag 5 år, og 6 år for rammekreditter. For kredittkort er forventet løpetid estimert til 9 år og 9 år for kontokreditter. For engasjementer i svak trinn to er forventet løpetid kontraktsfestet løpetid. Kontraktsfestet løpetid er også forventet løpetid for topplån (låneandel utover LTV på 70 %), byggekreditt og mellomfinansiering.

Forventet løpetid revurderes og valideres regelmessig.

Oppdeling i porteføljer

Personmarkedsporteføljen deles inn i

- i) Boliglån og boligkreditter
- ii) Kredittkort
- iii) Andre kreditter

Bedriftsmarkedsporteføljen deles ikke ytterligere inn og vurderingen gjøres manuelt (uavhengig av trinn).

Note 3 - Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av selskapsregnskapet må ledelsen foreta estimater, skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger av usikre størrelser. Estimater og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen.

De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Selskapets mest vesentlige estimater og vurderinger som kan gi vesentlig justering av innregnede verdier, er omtalt nedenfor:

NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN

For utlån som er vurdert til amortisert kost vurderes det om det på balansedagen finnes objektive indikasjoner på at et utlån eller en gruppe av utlån har falt i verdi. Det må anvendes bruk av skjønn ved vurdering av om det foreligger et verdifall og verdifallets størrelse. Usikkerheten blir større når det er uro i finansmarkedene. Vurderingene omfatter kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko. Endringer i forutsetninger for disse faktorene vil påvirke om det vurderes å foreligge indikasjoner på et verdifall. Det vil dermed være usikkerhet knyttet til størrelsene på innregnede individuelle nedskrivning og gruppenedskrivninger.

INDIVIDUELLE NEDSKRIVNINGER

Ved estimering av nedskrivning på enkeltkunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling samt tilhørende sikkerhetstillelser. For engasjementer i bedriftsmarkedet vurderes også markedssituasjonen for kunden og sikkerhetene/panteobjektene, markedsforholdene innenfor aktuell bransje og generelle markedsforhold av betydning for engasjementet. Videre vurderes mulighetene for restrukturering, refinansiering og rekapitalisering. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm og tilbakebetalingsevne. Nediskonteringsperioden estimeres individuelt eller baseres på erfaringsdata om perioden frem til en løsning på de forhold som har forårsaket at engasjementet er utsatt for verdifall.

GRUPPENEDSKRIVNINGER

Ved hvert balansetidspunkt estimeres verdifall for engasjementer som ikke er fanget opp av individuelle vurderinger. Banken differensierer mellom bedriftsmarkeds- og personkunder og det er gjort ytterligere gruppering for å sikre mest mulig like risikoegenskaper i de ulike gruppene. Gruppenedskrivninger utføres når objektive kriterier for nedskrivninger har inntruffet. Disse kriteriene er i) endring i risikoklasse og ii) endring i makroøkonomiske forhold.

- i. Ved betydelig endring i risikoklassifiseringen i negativ retning er det nødvendig å gjøre en gruppenedskrivning basert på porteføljens sannsynlige fremtidige kontantstrøm. Vurderingen gjøres på kontonivå, og kundens klassifisering i dag vurderes mot klassifiseringen ved innvilgelse av det enkelte engasjement. Det er negative endringer i klassifisering fra etableringstidspunkt av engasjementene til dagens klassifisering som avgjør om et engasjement er i en gruppe det skal tas nedskrivninger for eller ikke. Nedskrivningene baserer seg på nedskrivningssatser som er fastsatt etter bankens beste skjønn og under forutsetningene om at det er en tidsmessig forsinkelse fra tapshendelsen inntreffer til at den blir oppdaget.

- ii. Gruppenedskrivninger grunnet makrofaktorer foretas i lys av objektive makroøkonomiske hendelser. Eksempler på slike hendelser kan være økning i arbeidsledighet, økt rentenivå, dårlige konjunkturprognoser, fallende boligpriser med mer. Gruppenedskrivninger beregnes ved å multiplisere samlet engasjementsbeløp innenfor en gruppe av engasjementer som antas å være påvirket av slike makroøkonomiske hendelser med en nedskrivningssats for makroforhold.

OBLIGASJONER TIL AMORTISERT KOST

Se beskrivelse ovenfor vedrørende utlån til amortisert kost. De samme vurderinger må gjøres for verdivurderingen av obligasjoner til amortisert kost.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder fastrenteutlån og andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier.

Det vises for øvrig til note 9 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid testes årlig for nedskrivningsbehov. Ved verdifastsettelsen i testen er det nødvendig å estimere de kontantstrømmer som oppstår i den relevante kontantstrømgenererende enhet, samt benytte en relevant rente ved diskonteringen. Varige driftsmidler og øvrige immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter.

BETINGEDE FORPLIKTELSER

Storebrand Bank ASA kan bli part i rettsvister. Betingede forpliktelser vurderes i hvert enkelt tilfelle og vil baseres på juridiske vurderinger.

Note 4 - Risikostyring

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i bankens virksomhet og organisasjon. Grunnlaget for risikostyringen legges i styrets årlige behandling av strategi- og planprosessen med fastsettelse av overordnede risikorammer for virksomheten. Ansvaret for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand konsernet.

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGEN

Storebrand konsernets organisering av risikostyringsansvar følger en modell basert på 3 forsvarslinjer. Modellen skal ivareta risikostyringsansvar både på selskaps- og konsernnivå.

Styret i Storebrand Bank ASA har det overordnede ansvaret for å begrense og følge opp virksomhetens risikoer. Styret fastsetter årlig rammer og retningslinjer for virksomhetens risikotakning, mottar rapporter over faktisk risikonivå og gjør en framoverskuende vurdering av risikobildet.

Ledere på alle nivåer i virksomheten har ansvar for risikohåndteringen innen eget ansvarsområde. God risikohåndtering forutsetter arbeid med mål, strategier og handlingsplaner, identifisering og vurdering av risikoer, dokumentasjon av prosesser og rutiner, prioritering og gjennomføring av forbedringstiltak, samt kommunikasjon, informasjon og rapportering.

Alle ansatte skal være kjent med at bevissthet omkring risikoer og risikohåndtering er viktige elementer i konsernets kultur.

Ledere i banken og i konsernområder som leverer tjenester for banken skal hvert år avgi en lederbekreftelse som dokumenterer hvordan enhetens risikohåndtering har fungert i perioden.

UAVHENGIGE KONTROLLFUNKSJONER

Storebrand Bank ASA har uavhengige kontrollfunksjoner for virksomhetens risikohåndtering (Chief Risk Officer, CRO) og for regeletterlevelse (Chief Compliance Officer, CCO). CRO og CCO er direkte underlagt administrerende direktør og begge har direkte rapportering til bankens styre. Funksjonelt har de uavhengige kontrollfunksjonene tilhørighet til CRO Konsern, som er underlagt konsernsjefen og har rapportering til styret i Storebrand ASA.

Internrevisjonen er direkte underlagt styret og skal gi styret en bekreftelse på hensiktsmessigheten og effektiviteten i virksomhetens risikohåndtering, herunder hvordan forsvarslinjene fungerer.

Note 5 - Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap knyttet til at kunder eller motparter ikke oppfyller sine forpliktelser. Risikoen omfatter tap på utlån og tap knyttet til bankinnskudd eller manglende kontraktsoppfyllelse fra motparter i gjenforsikringsavtaler eller finansielle derivater.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien gir uttrykk for hvor mye kredittrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Risikoviljen er tilpasset bankens risikoappetitt og målsetninger om risikoprofil, soliditet og vekst. Kredittpolicyer beskriver overordnede prinsipper for kredittgivning. Bankkonsernets rutiner for kredittbehandling er fastsatt i kreditthåndbøker for Bedriftsmarked og Personmarked. Kreditthåndbøkene retter seg i første rekke mot kundeansvarlige og andre som deltar i saksbehandlingsprosessen. Kreditthåndbøkene inneholder felles retningslinjer (eller regler) for kredittvirksomheten i bankkonsernet, og skal sikre en enhetlig og konsistent behandling av kreditter.

I kreditthåndbøkene og i vedtatte rutiner gis spesifikke kriterier for oppfølging av mislighold, låneforutsetninger/covenants på lån, tapsvurdering og årlig engasjementsgjennomgang. Videre sikrer modeller for risikoklassifisering enhetlig porteføljerisikovurdering og rapportering av utvikling i risiko. Det er etablert spesialistfunksjoner for depot, låneetablering og administrasjon av kundeporteføljen. Kredittinnvilgelsen skjer iht. en styrevedtatt fullmaktsstruktur.

Treasury har kredittrisiko for sine motparter i likviditetsporteføljen. Tillatte motparter og porteføljesammensetning er beskrevet i motpartsrisikopolisy for bankkonsernet.

Motpartsrisiko i forbindelse med handel av finansielle derivater med kunder som motparter, inngår under kredittrisiko og styres etter egen policy ut fra rating og forvaltningsstørrelse. Kunderderivathandlene sikres ved å gjøre motforretninger i derivater. Tillatte finansielle derivater i banken er angitt i renterisikopolisy.

RISIKOKONTROLL

Den viktigste kontrollen av kredittrisiko gjennomføres og administreres av kredittsjef som har et løpende ansvar for at etablerte rutiner og retningslinjer i kredittområdene er i samsvar med vedtatt risikoprofil og eksterne retningslinjer, og at de følges i det daglige arbeidet. Kredittsjef skal også bidra til å sikre kredittkompetansen i organisasjonen.

Eksponering i forbindelse med handel med finansielle derivater for kunder følges av Back Office. Kursutviklingen følges opp mot engasjement, klarert linje og bruddklausuler. Middle Office gjennomfører fortløpende stikkprøvekontroller på dette.

Handler Treasury gjennomfører med motparter, kontrolleres av Middle Office iht. egne rutiner og arbeidsbeskrivelser.

Chief Risk Officer (CRO) rapporterer løpende om utvikling i kredittrisiko til styret.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ KLASSER AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Maksimal kreditteksponering er summen av brutto utlån, garantier, trukne beløp på rammekreditter, samt ikke trukne beløp på rammekreditter. Netto reduksjon i maksimal kreditteksponering fra utgangen av 2016 er i all vesentlighet knyttet til reduksjon i likviditetsporteføljen og engasjementer mot kunder, samt økning i utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken.

(NOK mill.)	Maksimal kreditteksponering	
	2017	2016
Likviditetsporteføljen	3 839,5	4 602,8
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	2 830,2	1 686,3
Sum engasjementer kunder inkl. lånetilsagn *)	16 706,2	19 256,2
Renteswapper	92,6	131,1
Sum	23 468,5	25 676,4
1) Herav netto utlån og fordringer på kunder vurdert til virkelig verdi:	580,0	1 958,5

De oppgitte beløp for de ulike finansielle instrumenter utgjør balanseført verdi, med unntak av netto utlån til og fordringer på kunder som også inkluderer ubenyttede trekkfasiliteter og garantier.

KREDITTRISIKO FOR LIKVIDITETSPORTEFØLJEN

Rentebærende verdipapirer vurdert til virkelig verdi

Kredittrisiko fordelt på motpart

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig

Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	Ikke ratet	Sum 2017	Sum 2016
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	469,8	253,5				723,3	482,8
Selskapsobligasjoner		50,5				50,5	0,0
Verdipapiriserte obligasjoner	2 684,9					2 684,9	3 587,3
Sum	3 154,6	303,9	0,0	0,0	0,0	3 458,6	4 070,1
Ratingklasser er basert på Standard & Poors.							
Verdiendringer:							
Sum verdiendringer balanse	15,3	1,3				16,6	0,5
Resultatførte verdiendringer i perioden	14,9	1,2				16,1	21,8

Rentebærende verdipapirer vurdert til amortisert kost

Kredittrisiko fordelt på motpart

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig

Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	Ikke ratet	Sum 2017	Sum 2016
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	280,6					280,6	200,9
Verdipapiriserte obligasjoner	100,3					100,3	331,8
Sum	380,9	0,0	0,0	0,0	0,0	380,9	532,7
Ratingklasser er basert på Standard & Poors.							

KREDITTRISIKO FOR UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER OG SENTRALBANKEN

(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	Ikke ratet	Sum 2017	Sum 2016
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Norge	472,2					472,2	464,5
Sum fordringer på sentralbanken	472,2	0,0	0,0	0,0	0,0	472,2	464,5
Norge	2 295,8	12,6				2 308,4	1 091,0
Danmark			49,7			49,7	130,8
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 295,8	12,6	49,7	0,0	0,0	2 358,1	1 221,8
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	2 767,9	12,6	49,7	0,0	0,0	2 830,2	1 686,3

KREDITTEKSPONERING UTLÅN

BEDRIFTSMARKED

Brutto utlån i Bedriftsmarked utgjør knapt 350 millioner kroner. Videre er det om lag 20 millioner kroner i garantier. I tillegg forvaltes utlån på drøyt 175 millioner kroner som er syndikert til Storebrand Livsforsikring AS.

Som følge av en konsernprioritering på kapitalbruk i Storebrand og en strategisk vurdering av fremtidig retning for konsernet, er bedriftsmarkedssegmentet i banken ikke lenger prioritert som kjernevirksomhet og er under avvikling.

Storebrand Bank ASA benytter internmodell for risikoklassifisering av bankens bedriftsmarkedsengasjementer.

I vurdering av kvaliteten på sikkerheten for lånene benyttes tallkarakterer fra 1 til 5 hvor 1 er best.

Basert på Bedriftsmarked ekspertmodellen er omtrent 93 % av utlånene til IGE. Resterende utlån er lån til diverse formål eller lån utenfor modellens gyldighetsområde. Bedriftsmarkeds portefølje er sikret i det vesentlig med pant i næringseiendom.

Bedriftsmarkeds porteføljen består av en konserndebitor (med en debitor) med eksponering over 200 millioner kroner, en konserndebitor (med en debitor) med eksponering mellom 50 og 100 millioner kroner og 10 konserndebitorer (med 10 debitorer samlet sett) med eksponering opp til 50 millioner kroner (6 av 10 debitorer har eksponering under 5 millioner kroner). Konserndebitor er definert etter definisjon i forskrift om store engasjementer.

Bankens eksponering er sikret i all hovedsak med pant i Bærum og Bergen. Pantene vurderes til estimert omsetningsverdi i tillegg til egne vurderinger basert på yieldvurdering.

Per utgangen av 2017 er omtrent 78 % av innvilget beløp knyttet til engasjementer i risikoklasse A til D, mens omtrent 6 % er i risikoklasser E til J. Resten er engasjementer med identifisert verdifall. Engasjementene skal klassifiseres ved engasjementsendringer men minst årlig. Klassifiseringene skal således gi et bilde av den til enhver tid gjeldende risikoeksponering i porteføljen. Banken måler bedriftsmarkedsporteføljens fordeling i risikoklasser kvartalsvis.

Av lån som ikke er i mislighold (med og uten verdifall) eller i restanse, er om lag 93 % av utlånene innenfor en belåningsgrad på 70 %. Øvrige friske utlån har i det vesentlige belåningsgrad under 100 %.

Der er ingen engasjementer/kunder i mislighold uten verdifall per utgangen av 2017.

For lån i mislighold med verdifall, hensyntar foretatte nedskrivninger at sikkerheter ikke dekker utestående engasjement samt andre kostnader forbundet med misligholdet. Bokførte nedskrivninger er vurdert som tilstrekkelige.

Ved mislighold vil banken selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig. I dagens portefølje er det ingen overtatte eiendeler.

PERSONMARKED

Privatkunder vurderes etter evne og vilje til å betale lånet. I tillegg til betjeningsevne sjekkes kundene ift. policyregler, og kundene scores i en scoringmodell. Privatporteføljen er i all hovedsak sikret med pant i bolig og fritidseiendom.

Storebrand Bank ASA har utviklet interne modeller for klassifisering av boligengasjementer. Modellene estimerer et engasjements misligholdssannsynlighet (PD, Probability of Default), tapsgrad (LGD, Loss Given Default) og eksponering ved misligholdstidsunkt (EAD, Exposure At Default). Estimering av PD baserer seg på en logistisk regresjonsmodell der betalingsanmerkninger, purringer, overtrekk og opplysninger om formue sentrale forklaringsvariabler i prediksjon av mislighold. I estimering av LGD er belåningsgraden den mest sentrale forklaringsvariablen. Boligengasjementer klassifiseres iht. bankens masterskala bestående av 11 risikoklasser fra A til K, der A indikerer lavest misligholdssannsynlighet og K inneholder misligholdte engasjementer. Klassifiseringen av boligengasjementer oppdateres automatisk månedelig. Per utgangen av 2017 er om lag 52 % av EAD knyttet til boligengasjementer i risikoklasse A, mens under 3 % av EAD er i risikoklasser G til J. Minst årlig gjennomføres det en validering av modellene, der modellenes treffsikkerhet sammenholdes med faktisk utfall.

Ved inngåelse av låneengasjement innhenter Storebrand Bank ASA informasjon av betydning for boligens verdi. Hvert kvartal innhenter banken oppdatert, uavhengig verdivurdering av boliger fra Eiendomsverdi AS. For boliger Eiendomsverdi AS ikke har oppdatert verdivurdering av (eksempelvis enkelte borettslagsleiligheter, aksjeleiligheter og enkelte fritidsboliger) vil sist oppdaterte markedsverdi benyttes videre. I den grad Eiendomsverdi AS ikke med høy sikkerhet kan fastslå markedsverdien på en bolig benyttes en "hair-cut", slik at risikoen for å oppgi en for høy antatt markedsverdi er redusert. Dersom Eiendomsverdi AS aldri har hatt informasjon om boligens markedsverdi, vil verdi registrert ved kontraktsinngåelse (depotverdi) bli benyttet. Slike engasjementer utgjør i underkant av 1 % av total eksponering for porteføljen.

I Personmarkedet er det hovedsaklig lån med pant i boligeiendom. Det er om lag 12,1 milliarder kroner i utlån til boligengasjementer med ytterligere 0,7 milliarder kroner i ubenyttede trekkrettigheter. Totalt engasjement i boligengasjement er dermed om lag 12,8 milliarder kroner. Gjennomsnittlig veid belåningsgrad er 63,4 % for boligengasjementene. Om lag 79 % av engasjementene er innenfor 80 % belåningsgrad og om lag 97 % er innenfor 90 % belåningsgrad. Om lag 37 % av boligengasjementene er innenfor 60 % belåningsgrad. Porteføljen anses å inneha lav til moderat kredittrisiko, i tråd med bankens risikoappettitt.

Sikkerheten for misligholdte lån uten verdifall hos privatkunder er i det vesentlige god. Gjennomsnittlig belåningsgrad for disse lånene er 67 %. Engasjementer til boligformål som inngår i misligholdsvolumet utgjør 68 millioner kroner. Om lag 59 millioner av disse er innenfor 80 % belåningsgrad. Alle misligholdte engasjementer til boligformål er innenfor 100 % belåningsgrad. Sikkerheten er også god for forfalte boliglån mellom 1 og 90 dager. I Privatmarkedet selges pantesikkerhetene. De overtas ikke av banken.

I kredittkortporteføljen er det trukket om lag 230 millioner kroner, og det er om lag 1 milliard kroner i utrukne rammer. For kontokreditter er det trukket om lag 61 millioner kroner og ubenyttede rammer er om lag 266 millioner kroner.

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	2017		Sum engasjementer
		Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter		2,1		2,1
Omsetning og drift av fast eiendom	29,3	17,4		46,7
Tjenesteytende næringer	318,8		0,4	319,2
Lønnstakere o.a.	12 394,0	0,3	1 944,6	14 338,8
Andre	42,0		14,6	56,6
Sum	12 784,1	19,7	1 959,6	14 763,4
Individuelle nedskrivninger	-41,2			-41,2
Gruppenedskrivninger	-23,2			-23,2
Sum utlån til og fordringer på kunder	12 719,7	19,7	1 959,6	14 699,0

(NOK mill.)	2016			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	22,4	2,1		24,5
Omsetning og drift av fast eiendom	974,0	21,4		995,3
Tjenesteytende næringer	593,6		3,5	597,1
Lønnstakere o.a.	12 325,6	0,1	1 793,5	14 119,2
Andre	42,5		15,0	57,5
Sum	13 958,0	23,6	1 812,0	15 793,6
Individuelle nedskrivninger	-24,6			-24,6
Gruppenedskrivninger	-37,0			-37,0
Sum utlån til og fordringer på kunder	13 896,4	23,6	1 812,0	15 732,0

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditt.

Inndelingen i kunde grupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

GJENNOMSNITTLIG VOLUM ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2017			Sum gjennomsnittlige engasjementer
	Gj.snitt volum utlån til og fordringer på kunder	Gj.snitt volum garantier	Gj.snitt volum ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	11,2	2,1		13,3
Omsetning og drift av fast eiendom	501,7	19,4		521,0
Tjenesteytende næringer	456,2		2,0	458,2
Lønnstakere o.a.	12 359,8	0,2	1 869,1	14 229,0
Andre	42,2		14,8	57,0
Sum	13 371,1	21,7	1 885,8	15 278,5

(NOK mill.)	2016			Sum gjennomsnittlige engasjementer
	Gj.snitt volum utlån til og fordringer på kunder	Gj.snitt volum garantier	Gj.snitt volum ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	26,0	2,1		28,1
Omsetning og drift av fast eiendom	1 312,4	33,8		1 346,3
Tjenesteytende næringer	642,8		2,4	645,2
Lønnstakere o.a.	12 461,6	0,5	1 904,6	14 366,7
Andre	65,8		13,3	79,1
Sum	14 508,6	36,4	1 920,4	16 465,4

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ GEOGRAFISK OMRÅDE

2017

(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer	Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer
Østlandet	9 620,0	19,7	1 497,4	11 137,1	55,8	94,2	150,0	39,3	110,7
Vestlandet	2 047,6		316,7	2 364,3	28,5	2,6	31,0	1,4	29,7
Sørlandet	249,7		35,8	285,5	0,5		0,5		0,5
Midt-Norge	450,5		52,4	502,9	3,7	0,5	4,2	0,5	3,8
Nord-Norge	376,6		42,8	419,4	1,1	0,2	1,3	0,2	1,1
Utlandet	39,8		14,5	54,3	0,4		0,4		0,4
Sum	12 784,1	19,7	1 959,6	14 763,4	90,0	97,5	187,5	41,4	146,1

2016

(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer	Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer
Østlandet	10 367,4	23,6	1 397,6	11 788,6	45,2	70,8	115,9	22,9	93,0
Vestlandet	2 372,9		279,7	2 652,6	23,3	1,0	24,3	1,0	23,3
Sørlandet	257,9		35,9	293,8	1,1		1,2		1,2
Midt-Norge	440,6		49,4	490,0	0,6	0,6	1,2	0,4	0,8
Nord-Norge	435,9		36,4	472,2	0,8	0,3	1,1	0,3	0,8
Utlandet	83,3		13,1	96,3	0,5		0,5		0,5
Sum	13 958,0	23,6	1 812,0	15 793,6	71,5	72,7	144,2	24,6	119,6

SAMLET ENGASJEMENTSBELØP FORDELT ETTER GJENSTÅENDE LØPETID

2017

(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
Inntil 1 mnd	17,2	0,5	2,1	19,9
1 - 3 mnd	61,4	2,3	16,8	80,4
3 mnd - 1 år	275,8	15,8	78,8	370,5
1 - 5 år	654,6	1,2	179,8	835,6
over 5 år	11 775,0		1 682,0	13 457,1
Sum	12 784,1	19,7	1 959,6	14 763,4

2016

(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
Inntil 1 mnd	2,9			2,9
1 - 3 mnd	382,4	1,6	14,7	398,8
3 mnd - 1 år	529,9	2,4	49,7	582,0
1 - 5 år	997,4	19,5	269,5	1 286,5
over 5 år	12 045,4		1 478,1	13 523,5
Sum	13 958,0	23,6	1 812,0	15 793,6

ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE ENGASJEMENTER UTEN NEDSKRIVNING

(NOK mill.)	2017			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Forfalt 1 - 30 dager	198,4		2,6	201,0
Forfalt 31 - 60 dager	46,0		0,9	46,8
Forfalt 61- 90 dager	31,2			31,2
Forfalt over 90 dager	90,0		0,5	90,5
Sum	365,6	0,0	3,9	369,5
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:				
Østlandet	55,8		0,4	56,2
Vestlandet	28,5			28,5
Sørlandet	0,5			0,5
Midt-Norge	3,7			3,7
Nord-Norge	1,1			1,1
Utlandet	0,4			0,5
Sum	90,0	0,0	0,5	90,5

(NOK mill.)	2016			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Forfalt 1 - 30 dager	175,9	2,4	1,8	180,1
Forfalt 31 - 60 dager	37,9		0,2	38,1
Forfalt 61- 90 dager	30,6		0,1	30,8
Forfalt over 90 dager	71,5		0,2	71,7
Sum	316,0	2,4	2,3	320,6
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:				
Østlandet	45,2		0,2	45,3
Vestlandet	23,3			23,3
Sørlandet	1,1			1,1
Midt-Norge	0,6			0,6
Nord-Norge	0,8			0,8
Utlandet	0,5			0,5
Sum	71,5	0,0	0,2	71,7

Kun misligholdte engasjementer blir fordelt pr. geografisk område i denne oversikten. For forfalte engasjementer så benyttes det samme definisjon som i Kapitalkravsforordningen, men hvor antall dager i definisjonen tilsvarer aldersfordelingen.

Engasjementer vurderes som misligholdt

- når en kreditt er overtrukket mer enn 90 dager og overtrekk er minst 2000 kroner
- når et nedbetalingslån har restanse mer enn 90 dager og restanse er minst 2000 kroner
- når et kredittkort har restanse mer enn 90 dager.

Når en av de tre tilfellene beskrevet over inntreffer, skal engasjementet og resten av kundens engasjementer vurderes som misligholdt.

KREDITTRISIKO OPPDELT ETTER KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)			2017				Sum verdi- endringer	Sum resultatførte verdiendringer i perioden
	Misligholde engasjementer med verdifall	Misligholde engasjementer uten verdifall	Brutto misligholde engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholde engasjementer			
Utvikling av byggeprosjekter			0,0		0,0			
Omsetning og drift av fast eiendom	29,3		29,3	19,6	9,7		9,3	
Tjenesteytende næringer	42,3		42,3	8,9	33,4		8,9	
Lønnstakere o.a.	24,0	89,5	113,5	11,6	101,9		-1,3	
Andre	1,8	0,5	2,4	1,2	1,1		-0,1	
Sum	97,5	90,0	187,5	41,4	146,1	0,0	16,8	

(NOK mill.)			2016				Sum verdi- endringer	Sum resultatførte verdiendringer i perioden
	Misligholde engasjementer med verdifall	Misligholde engasjementer uten verdifall	Brutto misligholde engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholde engasjementer			
Utvikling av byggeprosjekter			0,0		0,0			
Omsetning og drift av fast eiendom	46,8		46,8	10,3	36,5		-23,2	
Tjenesteytende næringer			0,0		0,0			
Lønnstakere o.a.	23,9	71,0	94,8	12,9	81,9		-8,4	
Andre	2,0		2,0	1,4	0,6		0,6	
Sum	72,7	71,0	143,6	24,6	119,0	0,0	-31,1	

OVERTATTE PANTSATTE EIENDELER

Ved mislighold vil Storebrand Bank ASA selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig. Banken har ingen overtatte eiendeler ved utgangen av 2017.

FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

(NOK mill.)	Utlån		Likviditetsportefølje	
	2017	2016	2017	2016
Balanseført verdi maksimal eksponering for kredittrisiko	580,0	1 958,5	3 458,6	4 070,1
Balanseført verdi av tilknyttede kredittderivater som reduserer kredittrisikoen (nettingsavtaler)				
Sikkerhetsstillelser				
Netto kredittrisiko	580,0	1 958,5	3 458,6	4 070,1
Årets endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko	4,4	0,5	20,6	18,1
Akkumulert endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko				
Årets endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				
Akkumulert endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				

Fastrente utlån til kunder måles til virkelig verdi basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver hentet fra Reuters og kredittspreader for tilsvarende nye lån per utgangen av desember. Finansielle eiendeler øremerkes til virkelig verdi over resultatet (FVO) ved førstegangsinnregning i de tilfeller en annen måling ville medført inkonsistens i resultatregnskapet. På de papirer der det finnes objektive markedspriser benyttes disse. For de resterende papirene benyttes verdsettelsesteknikker hvor det benyttes rentekurver fra Reuters og kredittspreader fra eksterne leverandører.

FINANSIELLE FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

(NOK mill.)	2017	2016
Årets endring i virkelig verdi på forpliktelser som skyldes endringer i kredittrisiko		0,5
Differanse mellom forpliktelsesens balanseførte verdi og det kontraktmessige beløpet ved forfall		
Akkumulert endring i virkelig verdi på forpliktelser som skyldes endringer i kredittrisiko		0,5
Differanse mellom forpliktelsesens balanseførte verdi og det kontraktmessige beløpet ved forfall		

KREDITTRISIKO FOR DERIVATER

Formålet med bruk av finansielle derivater er å avdekke og redusere valuta- og renterisiko. Motpartsrisiko i forbindelse med handelen av finansielle derivater inngår under kredittrisiko. Bankens risikostrategier og policyer setter rammer for hvor mye kredittrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Storebrand Bank ASA sikrer alle kundederivathandlene ved å gjøre motforretninger i derivater for å minimere valuta- og renteeksponeringen.

Tabellen viser brutto eksponering, banken har kun sikkerhet for kredittrisikoen mot ikke-finansielle foretak.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2017 Virkelig verdi	Sum 2016 Virkelig verdi
Norge		9,8	1,3	81,5		92,6	131,1
Sum	0,0	9,8	1,3	81,5	0,0	92,6	131,1

Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

Verdiendringer:							
Sum verdiendringer balanse		9,8	1,3	81,5		92,6	131,1
Resultatførte verdiendringer i perioden		-10,8	-1,5	-26,2		-38,5	-118,7

AKSJEOPSJONER, RENTESWAPPER, VALUTARENTESWAPPER OG TERMINKONTRAKTER

Derivater inngås for sikringsformål. Derivatforretninger er inngått med motparter som er ratet til "investment grade".

Note 6 - Likvidetsrisiko

Likvidetsrisiko er risiko for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien setter overordnede rammer for hvor mye likvidetsrisiko banken er villig til å akseptere. Policy for likvidetsrisiko beskriver prinsipper for likvidetsstyring og spesifiserer stresstesting, minimums likvidetsbeholdning og indikatorer for måling av likvidetsrisiko. I tillegg utarbeider Treasury-avdelingen årlig en fundingstrategi og fundingplan som legger overordnede rammer for bankens fundingvirksomhet.

Stresstester benyttes for å synliggjøre forventete effekter av ulike scenarier på balansen og på kontantstrømmer. Resultater fra stresstestene legges til grunn når rammer for likvidetsrisiko vurderes. Det utarbeides årlig en beredskapsplan for å sikre god håndtering av likvidetssituasjonen i stressede perioder.

Treasury-funksjonen er ansvarlig for bankens likvidetsstyring, og Middle Office overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer ift. likvidetspolicy.

RISIKOKONTROLL

Risikokontroll av likvidetsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige rapporteringer av likvidetsindikatorer og oppfølging av utviklingen i forfallsprofil. Begge deler inngår i CROs løpende rapportering til styret. Likvidetsindikatorer som følges er beskrevet i likvidetsrisikopolisy. Middle Office kontrollerer handler Treasury gjennomfører i etterkant for å sjekke om handlene er iht. gjeldende policyregler.

UDISKONTERTE KONTANTSTRØMMER FINANSIELLE FORPLIKTELSER

(NOK mill.)	0 - 6 mnd	6 mnd - 12 mnd	1 - 3 år	3 - 5 år	Over 5 år	Sum	Balansført verdi
Gjeld til kredittinstitusjoner	155,0					407,2	155,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	14 404,7	225,2				15 248,0	14 629,9
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	28,1	332,5	2 365,5	510,0		3 180,2	3 115,6
Annen gjeld	386,1					386,1	386,1
Ansvarlig lånekapital	3,4	3,6	136,7	156,6		300,3	276,1
Ubenyttede kredittrammer	1 959,6					1 959,6	
Lånetilsagn	2 007,2					2 007,2	
Sum finansielle forpliktelser 2017	18 944,1	561,3	2 502,2	666,6	0,0	23 488,5	18 562,7
Derivater knyttet til innlån 31.12.2017	-1,1	-4,3	-2,7	-3,9	0,0	-12,0	-45,9
Sum finansielle forpliktelser 2017	22 321,0	330,1	1 318,2	1 123,1	0,0	25 092,5	19 190,3

Beløpene inkluderer opptjente renter.

Forfallsversikten er inkludert renter. For å beregne rentekostnadene for innlån med FRN betingelser benyttes implisitte forward renter basert på yieldkurven den 31.12.2017. Det er benyttet call dato som forfallsdato på de ansvarlige lånene. I forfallsversikten er det ikke hensyntatt at obligasjonslånene har utvidet forfallsdato, dvs. opprinnelig forfallsdato er benyttet. Innskudd fra og gjeld til kunder er innskudd uten binding, eller innskudd med binding under 6 mnd.

SPESIFIKASJON AV ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

(NOK mill.)	Utstedende selskap	Netto pålydende	Valuta	Rente	Call-dato	Balansført verdi
Tidsbegrenset ansvarlig lån						
NO0010714314	Storebrand Bank ASA	125,0	NOK	Flytende	09.07.2019	125,7
NO0010786510	Storebrand Bank ASA	150,0	NOK	Flytende	22.02.2022	150,4
Sum ansvarlig lånekapital 2017						276,1
Sum ansvarlig lånekapital 2017						277,2

SPESIFIKASJON AV GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

(NOK mill.)	2017	2017
Sum gjeld til kredittinst. uten avtalt løpetid til amortisert kost	5,0	5,0
Repoavtaler, forfall 2017		402,2
Kortsiktige innlån, forfall 2018	150,0	
Sum gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid til virkelig verdi (FVO)	150,0	402,2
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	155,0	407,2

SPESIFIKASJON AV CERTIFIKATGJELD OG OBLIGASJONGJELD

(NOK mill.) ISIN NUMMER	Utstedende selskap	Netto pålydende	Valuta	Rente	Forfall	Balanse- ført verdi
Obligasjoner						
NO0010660806	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Fast	08.10.2019	312,0
NO0010762891	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Fast	19.04.2021	500,3
NO0010751316	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Flytende	09.11.2018	300,6
NO0010729387	Storebrand Bank ASA	600,0	NOK	Flytende	14.01.2020	601,6
NO0010758980	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Flytende	04.03.2019	500,7
NO0010787963	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Flytende	26.09.2019	500,0
NO0010794217	Storebrand Bank ASA	400,0	NOK	Flytende	29.05.2020	400,3
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2017		3 100,0				3 115,6
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2017						2 625,2

FINANSIERINGSAKTIVITETER - BEVEGELSER I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	Ansvarlig lån	GJELD TIL KREDITT- INSTITUSJONER	GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER
Balanse 1.1.17	277,2	407,2	2 625,2
Opptak av nye lån/gjeld	150,0	155,0	900,0
Innfrielse av lån/gjeld	-150,0	-407,2	-409,0
Endring i påløpte renter	-1,1		-0,9
Omregningsdifferanse utenlandsk valuta			
Annet			0,4
Balanse 31.12.2017	276,1	155,0	3 115,6

Note 7 - Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endring i verdier som skyldes at finansmarkedspriser eller volatilitet avviker fra det som er forventet.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien setter overordnede rammer for markedsrisiko. Storebrand Banks markedsrisiko er i det vesentlige knyttet til spreadrisiko i likviditetsporteføljen og renterisiko. Banken er i mindre grad eksponert for markedsrisiko i egenkapitalinstrumenter og valuta.

Policyer for markedsrisiko angir grenser for den markedsrisikoen bankkonsernet er villig til å akseptere. Bankkonsernets markedsrisiko styres og kontrolleres hovedsaklig gjennom daglig oppfølging av risikoeksponeringer ift. policyene og løpende analyser av utestående posisjoner. Kreditspreadrisiko er regulert gjennom rammer på investeringer.

Rammene for eksponering gjennomgås og fornyes av styret minimum én gang per år. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stress-tester og analyser av markedsbevegelser.

RISIKOKONTROLL

Middle Office har ansvaret for den løpende, uavhengige overvåkingen av markedsrisikoen. Risikokontroll av markedsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige rapporteringer av indikatorer for markedsrisiko. Markedsrisikoindikatorer som følges, er beskrevet i renterisikopolisy, motpartsrisikopolisy og valutarisikopolisy, og inngår i CROs løpende rapportering til styret.

Ved endringer av markedsrisiko som inntreffer i løpet av 1 år vil innvirkning for resultat og egenkapital bli som fremstilt nedenfor basert på balansen per 31.12.2017:

Innvirkning på regnskapsmessige inntekter

(NOK mill.)

	Beløp
Renter -1,0%	-7,7
Renter +1,0%	7,7

Innvirkning på regnskapsmessig resultat/egenkapital ¹⁾

(NOK mill.)

	Beløp
Renter -1,0%	-7,7
Renter +1,0%	7,7

1) Før skatteeffekter

Økonomisk renterisiko

(NOK mill.)

	Beløp
Renter -1,0%	-0,8
Renter +1,0%	0,8

Noten viser den regnskapsmessige effekten over en 12 måneders periode samt den umiddelbare økonomiske effekt av en umiddelbar parallell renteendring på henholdsvis + 1,0%-poeng og - 1,0%-poeng. Ved beregning av den regnskapsmessige risikoen er det tatt hensyn til den engangseffekt en slik umiddelbar renteendring har på de poster som føres til virkelig verdi og sikringsverdi og på de effekter renteendringen har på resultatet for gjenværende rentedurasjonsperiode før renteendringen får inntekts-/og kostnadsmessig effekt.

Poster som påvirkes av engangseffekter og som føres til virkelig verdi er likviditetssporteføljen, utlån til fastrente, gjenkjøpsavtaler (repo'er) og derivater. Poster som påvirkes av engangseffekter og som sikringsbokføres er innlån med fastrente.

Ved beregning av den økonomiske effekt er det sett på endring i markedsverdi på alle poster på balansen som en slik umiddelbar renteendring vil medføre.

Se også note 25 vedrørende valutaeksponering.

Note 8 - Operasjonell risiko

OPERASJONELL RISIKO

Vurdering av operasjonelle risikoer er knyttet til evnen til å nå mål og gjennomføre planer. Operasjonell risiko defineres som risiko for økonomisk tap eller redusert omdømme som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, kontrollrutiner, systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

RISIKOSTYRING

Operasjonell risiko søkes redusert med et effektivt system for internkontroll med 1) klare ansvarsbeskrivelser, 2) tydelige rutiner, og 3) dokumenterte fullmakter. Risikoer følges opp gjennom ledelsens risikogjennomgang med dokumentering av risikoer, tiltak og oppfølging av hendelser. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter.

RISIKOKONTROLL

CRO støtter prosessen for risikogjennomgang og har ansvar for å sammenstille og rapportere områdets risikobilde, følge opp forbedringstiltak og kontrollere at risikoregistreringen er oppdatert i EasyRisk Manager (ERM). Resultater fra prosessen rapporteres til styret.

For å kunne identifisere problemområder internt har bankkonsernet implementert rutiner for løpende rapportering av hendelser til CRO, som er ansvarlig for loggføring og oppfølging av meldte hendelser. CRO gjennomgår de vesentligste hendelsene med styret.

I forbindelse med måneds-, kvartals- og årsregnskapene foretar bankens stabsfunksjoner flere kontroller og avstemminger for å kontrollere og redusere den operasjonelle risikoen. I tillegg gjennomfører compliancefunksjonen og internrevisor stikkprøver innenfor en rekke av de viktigste arbeidsprosesser. Resultatene av disse rapporteres til ledelsen og styret.

COMPLIANCE RISIKO

Compliancerisiko er risikoen for at selskapet pådrar seg økonomisk tap eller offentlige sanksjoner som følge av manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk.

RISIKOSTYRING

Compliancerisiko i Storebrand Bank AS styres gjennom instruks for compliance. Compliancefunksjonens hovedansvar er å understøtte foretakets styre og ledelse i arbeidet med å etterleve relevante lov og forskriftsbestemmelser ved å selvstendig og uavhengig identifisere, vurdere, overvåke og rapportere compliancerisiko. Funksjonen skal arbeide forebyggende gjennom rådgivning og sikring av at det er etablert effektive prosesser for informasjon og implementering av gjeldende og fremtidig regelverk. Compliancefunksjonen skal ha en risikobasert tilnærming.

RISIKOKONTROLL

Compliancefunksjonen gjennomfører kontrollaktiviteter for å påse faktisk etterlevelse.

Note 9 - Verdsettelse av finansielle instrumenter

Storebrand Bank ASA gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurser fra børs innhentet gjennom Reuters og Bloomberg. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Reuters, Bloomberg og Nordic Bond Pricing. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak.

Unoterte derivater, herunder primært rente- og valutainstrumenter, verdsettes også teoretisk. Pengemarkedsrenter, swaprenter, valutakurser og volatiliteter som danner grunnlag for verdsettelse hentes fra Reuters, Bloomberg og Norges Bank.

Storebrand Bank ASA gjennomfører løpende kontroll for å sikre kvaliteten på innhentede markedsdata fra eksterne kilder. Slike kontroller vil generelt omfatte sammenligning av multiple kilder samt kontroll og rimelighetsvurdering av unormale endringer.

Storebrand konsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

Nivå 1: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på kvoterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler

Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

Nivå 2: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på observerbar markedsinformasjon ikke omfattet av nivå 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswap'er, ikke-standardiserte rente- og valutaderivater klassifisert på nivå 2.

Nivå 3: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på informasjon som ikke er observerbar iht nivå 2

Investeringer klassifisert på nivå 3 omfatter primært fastrenteutlån og investering i VISA Norge FLI.

Verdien av fastrenteutlåne fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markedsspread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarende gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris ut til kunden og tilhørende swaprente.

Under aksjer er det primært investering i VISA Norge FLI verdsatt basert på informasjon om gjennomført transaksjon mellom VISA Europa LTd og VISA Inc.

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Virkelig verdi på utlån til kunder med regulerbar rente er vurdert til amortisert kost. Virkelig verdi på utlån til bedriftskunder med marginlån er imidlertid svakt lavere enn amortisert kost da enkelte lån løper med lavere margin enn de ville gjort dersom de var tatt opp per utgangen av 2017. Mindreverdien er beregnet ved å neddiskontere differansen mellom avtalt margin og dagens markedspris over gjenværende løpetid. I tillegg er virkelig verdi justert for nedskrivninger. Virkelig verdi på utlån, gjeld til kredittinstitusjoner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer er basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver og kredittspreader fra eksterne leverandører, dog med unntak av utlån som vurderes til spreader for tilsvarende nye lån.

(NOK mill.)	Nivå 1		Nivå 2		Nivå 3		Virkelig verdi 31.12.2017	Virkelig verdi 31.12.2016	Balanse- ført verdi 31.12.2017	Balanse- ført verdi 31.12.2016
	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observer- bare forutset- ninger							
Finansielle eiendeler										
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		2 358,1			2 358,1	1 221,8	2 358,1	1 221,8		
Netto utlån til kunder - bedriftsmarked		299,1			299,1	1 477,3	322,9	1 513,6		
Netto utlån til kunder - personmarked		11 816,6			11 816,6	10 424,3	11 816,6	10 424,3		
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring		380,9			380,9	532,7	380,4	530,6		
Sum finansielle eiendeler 31.12.2017	0,0	14 854,6	0,0		14 854,6		14 878,0			
Sum finansielle eiendeler 31.12.2017		13 656,1				13 656,1		13 690,3		
Finansielle forpliktelser										
Gjeld til kredittinstitusjoner		155,0			155,0	5,0	155,0	5,0		
Innskudd fra kunder		14 629,9			14 629,9	15 248,0	14 629,9	15 248,0		
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		3 144,9			3 144,9	2 651,5	3 115,6	2 625,2		
Ansvarlig lånekapital		279,0			279,0	277,6	276,1	277,2		
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2017	0,0	18 208,9	0,0		18 208,9		18 176,6			
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2017		18 182,1				18 182,1		18 155,4		

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET

(NOK mill.)	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke observerbare forutsetninger	Balanse- ført verdi 31.12.2017	Balanse- ført verdi 31.12.2016
Finansielle eiendeler					
Aksjer og andeler		27,0	13,8	40,8	15,5
Sum aksjer 31.12.2017	0,0	27,0	13,8	40,8	
Sum aksjer 31.12.2017		9,3	6,2		15,5
Utlån til kunder - Bedriftsmarked				0,0	
Utlån til kunder - Personmarked			580,0	580,0	1 958,5
Sum utlån til kunder 31.12.2017	0,0	0,0	580,0	580,0	
Sum utlån til kunder 31.12.2017			1 958,5		
Stat og statsgaranterte obligasjoner		723,3		723,3	482,8
Selskapsobligasjoner		50,5		50,5	0,0
Verdipapiriserte obligasjoner		2 684,9		2 684,9	3 587,3
Sum obligasjoner 31.12.2017	0,0	3 458,6	0,0	3 458,6	
Sum obligasjoner 31.12.2017		4 070,1			4 070,1
Rentederivater		-45,9		-45,9	-77,2
Sum derivater 31.12.2017	0,0	-45,9	0,0	-45,9	
herav derivater med positiv markedsverdi		92,6		92,6	131,1
herav derivater med negativ markedsverdi		-138,6		-138,6	-208,3
Sum derivater 31.12.2017		-77,2			-77,2
Forpliktelser:					
Gjeld til kredittinstitusjoner				0,0	402,2
Sum forpliktelser 31.12.2017	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sum forpliktelser 31.12.2017		402,2			

Det er ingen bevegelser mellom kvoterte priser og observerbare forutsetninger for de ulike finansielle instrumentene i året.

SPESIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER ETTER VERDSETTELSESTEKNIKKER (IKKE OBSERVERBARE FORUTSETNINGER)

(NOK mill.)	Aksjer	Utlån til kunder
Balanse 1.1.2017	6,2	1 958,5
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	7,6	-7,6
Tilgang/kjøp		103,5
Salg/forfalte oppgjør		-1 474,4
Overført fra observerbare forutsetninger til ikke observerbare forutsetninger		
Omregningsdifferanser utenlandsk valuta		
Annet		
Balanse 31.12.2017	13,8	580,0

SENSITIVITET FIANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Utlån til kunder

Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markedsspread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved vurdering av markedsf forholdene, markedspris ut til kunden og tilhørende swaprente.

Aksjer

I denne posten inngår medlemskap i VISA Norge FLI verdsatt basert på informasjon om gjennomføring av transaksjon mellom VISA Europe Ltd og VISA Inc. Ved utgangen av året er medlemskapet verdsatt til hva banken forventer å motta i utsatt oppgjør, justert for usikkerhet. Verdiendring medtas over Totalresultat.

	Fastrenteutlån til kunder		Aksjer	
	Endring markedsspread		Endring verdi	
Økning/reduksjon i virkelig verdi	+ 10 bp	- 10 bp	+ 25 bp	- 25 bp
Endring virkelig verdi per 31.12.2017 (NOK Mill.)	-2,2	2,2	0,3	-0,3
Endring virkelig verdi per 31.12.2017 (NOK Mill.)	-8,4	7,8	0,4	-0,4

Note 10 - Segment

Ledelsens segmentrapportering for Storebrand Bank ASA gjøres kun på konsernnivå. Se note 10 under Storebrand Bank Konsern.

Note 11 - Netto inntekter fra finansielle instrumenter

NETTO RENTEINTEKTER

(NOK mill.)	2017	2016
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	39,1	35,5
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	321,0	366,2
Renter og lignende innt. av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	47,3	77,1
Andre renteinntekter og lignende inntekter	1,5	2,6
Sum renteinntekter *)	409,0	481,4
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	-2,9	-8,4
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	-103,0	-120,4
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	-60,9	-72,3
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	-8,9	-11,0
Andre rentekostnader og lignende kostnader	-12,7	-14,5
Sum rentekostnader **)	-188,4	-226,6
Sum netto renteinntekter	220,6	254,8
<i>*) Herav sum renteinntekter for utlån mv. som ikke vurderes til virkelig verdi</i>	316,6	367,9
<i>***) Herav sum rentekostnader for innskudd mv. som ikke vurderes til virkelig verdi</i>	-186,6	-222,9

RENTEKOSTNADER OG VERDIENDRINGER PÅ INNLÅN TIL VIRKELIG VERDI (FVO):

(NOK mill.)	2017	2016
Rentekostnader innlån FVO	-1,8	-3,8
Verdiendringer innlån FVO	0,5	-0,1
Netto kostnader innlån til virkelig verdi (FVO)	-1,3	-3,9

NETTO INNTEKTER OG GEVINSTER FRA FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE:

(NOK mill.)	2017	2016
Aksjer og andeler		
Mottatt utbytte av aksjer og andeler		24,6
Netto gevinst/tap ved realisasjon av aksjer og andeler	-0,7	
Netto endring virkelig verdi aksjer og andeler	2,0	-0,4
Sum gevinst/tap på aksjer og andeler, FVO	1,3	24,3
Sertifikater og obligasjoner		
Realiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	5,5	9,3
Urealiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	16,1	21,8
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	21,6	31,1
Utlån til kunder		
Netto gevinst/tap på utlån til kunder, FVO	11,8	-25,2
Sum gevinst/tap på utlån til kunder, FVO	11,8	-25,2
Gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån		
Realisert gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO		
Urealisert gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO	0,5	-0,1
Sum gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO	0,5	-0,1
Finansielle derivater og valuta		
Realiserte gevinster/tap på finansielle derivater, holdt for omsetning	-1,5	38,1
Urealiserte gevinster/tap på finansielle derivater, holdt for omsetning	27,9	34,3
Sum finansielle derivater og valuta	26,4	72,4
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til virkelig verdi	61,5	102,3
Virkelig verdi sikring		
Realisert gevinst/tap på derivater og obligasjoner, virkelig verdi sikring		
Urealisert gevinst/tap på derivater og obligasjoner, virkelig verdi sikring	0,4	-2,7
Netto gevinst/tap fra finansielle instrumenter virkelig verdi sikring	0,4	-2,7
Sertifikater og obligasjoner		
Realisert gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	1,4	0,1
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	1,4	0,1
Utstedte obligasjoner		
Realisert gevinst/tap på utstedte obligasjoner til amortisert kost	-0,1	-4,2
Sum gevinst/tap på utstedte obligasjoner til amortisert kost	-0,1	-4,2
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til amortisert kost	1,3	-4,1
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi	63,3	95,4
Netto gevinst/tap på eiendeler til virkelig verdi:		
Eiendeler øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning	27,9	30,5
Eiendeler klassifisert som holdt for omsetning	-2,0	47,1
Endringer i virkelig verdi på eiendeler som skyldes endring i kredittrisiko	25,0	1,0
Netto gevinst/tap på forpliktelser til virkelig verdi:		
Forpliktelser øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning	0,5	-0,1
Forpliktelser klassifisert som holdt for omsetning		

Noten inkluderer gevinst/tap på investeringer i obligasjoner og sertifikater, alle finansielle derivater, utlån vurdert til virkelig verdi, innlån vurdert til virkelig verdi, resultateffekt av virkelig verdi sikring og alle utstedte sertifikater og obligasjoner. Øvrige finansielle instrumenter er ikke inkludert.

Note 12 - Provisjoner

(NOK mill.)	2017	2016
Gebyrer bankvirksomhet	35,8	34,9
Provisjoner spareprodukter	0,5	4,8
Gebyrer og forvaltning utlån	114,5	78,4
Øvrige gebyrer		3,8
Sum provisjonsinntekter *)	150,8	122,0
Gebyrer og provisjoner bankvirksomhet	-11,4	-14,0
Provisjoner spareprodukter	-0,1	-0,1
Øvrige gebyrer	-3,2	-1,0
Sum provisjonskostnader **)	-14,7	-15,1
Netto provisjonsinntekter	136,1	106,8
*) Herav sum provisjonsinntekter fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	150,3	117,2
***) Herav sum provisjonskostnader fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	-14,6	-14,0

Note 13 - Andre inntekter

(NOK mill.)	2017	2016
Netto tap ved salg av kundeportefølje VPS		-3,5
Konsernbidrag fra datterselskap	81,8	62,1
Nedskrivning aksjer i datterselskap	-6,2	
Tap ved avvikling av datterselskap	-0,2	
Sum andre driftsinntekter	75,4	58,6

Note 14 - Godtgjørelse til ekstern revisor

GODTGJØRELSE EKSKL. MVA:

(NOK 1000)	2017	2016
Lovpålagt revisjon	468	595
Andre attestasjonstjenester	18	
Andre tjenester utenfor revisjonen	10	39
Sum	496	633

All godtgjørelse til ekstern revisor gjelder Deloitte AS.

Note 15 - Driftskostnader

(NOK mill.)	2017	2016
Lønnskostnader	-70,0	-80,5
Arbeidsgiveravgift	-15,0	-12,1
Pensjonskostnader (se note 15)	-13,9	1,4
Øvrige personalkostnader	-6,7	-5,4
Sum lønn og andre personalkostnader	-105,6	-96,6
IT-kostnader	-58,8	-44,9
Kontordrift og andre administrasjonskostnader	-0,9	-3,4
Sum generelle administrasjonskostnader	-59,6	-48,3
Avskrivninger og nedskrivninger varige driftsmidler og immaterielle eiendeler (se note 28 og 29)	-13,5	-25,1
Husleie og husværekostnader	-10,0	-9,6
Fremmedtjenester (se note 13)	-7,8	-7,4
Kjøpte tjenester fra konsernet ¹⁾	-85,8	-82,4
Solgte tjenester til konsernet	-0,6	0,0
Øvrige driftskostnader	-11,8	-7,7
Sum andre driftskostnader	-129,6	-132,3
Sum driftskostnader	-294,9	-277,2

1) Kjøpte tjenester fra konsernet inneholder kostnader vedrørende bankproduksjon, IT-tjenester, felles administrative funksjoner, økonomi- og juridiske tjenester, markedsføringsaktiviteter, personal og kompetanseutvikling, innkjøpsfunksjon, informasjonstjenester samt sparerådgivning.

Note 16 - Pensjoner

Storebrandkonsernet har landspesifikke pensjonsordninger. De ansatte i Storebrand i Norge har en innskuddsbasert pensjonsordning. I en innskuddsordning setter foretaket av et avtalt tilskudd til en pensjonskonto. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonskontoen. Når innskuddene er betalt har foretaket ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og innbetalingen til pensjonskonto kostnadsføres fortløpende. Det er av regulatoriske årsaker ikke anledning til spare for lønn som overstiger 12G i innskuddspensjon. Storebrand har for ansatte med lønn over 12G en pensjonssparing i spareproduktet Ekstrapensjon.

Premiesatser og innhold for innskuddspensjonsordningen er følgende:

- Sparingen starter fra første lønnskone
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 93.634 pr 31.12.17)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats i Ekstrapensjon for lønn over 12G er 20 prosent

De norske selskapene er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen og er en flerforetaksordning pensjonsordning, men det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av forpliktelsen i balansen. Ordningen blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G, og premiesatsen i 2017 var på 2,5 %. De ansatte i Storebrand i Norge som er født før 1. januar 1956 kan velge mellom å ta ut AFP eller gå av ved 65 års alder og motta en driftspensjon fra foretaket frem til fylte 67 år. De ansatte kan velge å ta ut fra AFP-ordningen fra og med fylte 62 år og fortsette å stå i jobb.

Ansatte som var sykmeldt og delvis uføre ved overgang til innskuddspensjon, inngår fortsatt i ytelsespensjonsordning. Det foreligger også pensjonsforpliktelser for ytelsesordning knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

AVSTEMMING AV EIENDELER OG GJELD BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2017	2016
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	14,9	34,8
Virkelig verdi på pensjonsmidler	-14,7	-33,3
Netto pensjonsforpliktelse/-midler forsikret ordning	0,2	1,4
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	11,4	12,2
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	11,6	13,6

Inkl. arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelse.

BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2017	2016
Pensjonseiendel		
Pensjonsforpliktelser	11,6	13,6

ENDRINGENE I DEN YTELSESBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	2017	2016
Pensjonsforpliktelse 1.1.	46,9	57,4
Periodens pensjonsopptjening	0,6	1,7
Rentekostnader på forpliktelsen	1,0	1,3
Estimatavik / aktuarial tap/gevinst	-19,0	6,1
Gevinst/tap ved avkortning	3,4	-11,3
Utbetalte pensjoner	-6,5	-4,4
Planendringer/endring pensjonsordning/oppgjør		-3,2
Tilbakeføring arbeidsgiveravgift	-0,1	-0,7
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	26,3	46,9

ENDRINGENE I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

(NOK mill.)	2017	2016
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	33,3	32,1
Forventet avkastning	0,7	0,8
Estimatavik	-18,6	-0,5
Innbetalt premie	0,8	5,6
Utbetalte pensjoner	-1,4	-0,8
Planendringer/endring pensjonsordning/oppgjør		-3,2
Arbeidsgiveravgift pensjonsmidler	-0,1	-0,7
Netto pensjonsmidler 31.12.	14,7	33,3
Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2018	0,5	
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2018	6,3	
Forventede innbetalinger AFP i 2018	1,2	
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2018	4,7	

PENSJONSMIDLER ER BASERT PÅ STOREBRAND LIVSFORSIKRING/SPPS FINANSIELLE MIDLER SOM HAR FØLGENDE SAMMENSETNING 31.12:

	2017	2016
Bygninger og fast eiendom	12 %	15 %
Obligasjoner til amortisert kost	32 %	40 %
Utlån	12 %	6 %
Aksjer og andeler	15 %	12 %
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	27 %	27 %
Sum	100 %	100 %
Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene ved utgangen av året som administreres av Storebrand Livsforsikring. Finansielle instrumenter verdsettes på tre forskjellige nivåer.		
Bokført (realisert) avkastning av eiendelene	4,9 %	6,4 %

NETTO PENSJONSKOSTNAD I RESULTATREGNSKAPET, SPESIFISERT SOM FØLGER:

(NOK mill.)	2017	2016
Periodens pensjonsopptjening inkl avsatt arbeidsgiveravgift	0,6	1,7
Netto rentekostnad/avkastning	0,3	0,5
Planendringer/ending pensjonsordning/oppgjør	3,4	-11,3
Sum ytelsesbaserte ordninger	4,3	-9,1
Periodens kostnad til innskuddsordninger	8,2	6,4
Periodens kostnad til AFP	1,5	1,2
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	13,9	-1,4

Netto pensjonskostnad inkluderer arbeidsgiveravgift og inngår i driftskostnader. Se note 14.

ANALYSE AV AKTUARIELT TAP / (GEVINST) I PERIODEN

(NOK mill.)	2017
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten	
Tap (gevinst) - endring i andre økonomiske forutsetninger	
Tap (gevinst) - endring i tabell for dødelighet	
Tap (gevinst) - endring i andre demografiske forutsetninger	
Tap (gevinst) - opplevd DBO	-19,0
Tap (gevinst) - opplevd Pensjonsmidler	18,4
Investerings-/administrasjonskostnader	0,2
Øvre grense pensjonsmidler	
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	-0,4

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREGNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE

	31.12.2017	31.12.2016
Diskonteringsrente	2,6 %	2,3 %
Forventet lønnsvekst	2,25 %	2,00 %
Forventet årlig regulering folketrygd	2,25 %	2,00 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	0,0 %	0,0 %
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Det er i Norge benyttet en diskonteringsrente fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Det ble med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2017.

Note 17 - Tap på utlån og garantier

(NOK mill.)	2017	2016
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-16,7	31,4
Periodens endring i gruppenedskrivninger	13,8	-7,5
Andre korreksjoner i nedskrivningene		
Konstaterte tap som det tidligere er avsatt for	-0,4	-35,5
Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt for	-4,9	-6,5
Inngått på tidligere konstaterte tap	1,3	1,1
Periodens nedskrivninger på utlån, garantier mv.	-6,9	-17,1

Note 18 - Skatt

SKATTEKOSTNAD I RESULTATET

(NOK mill.)	2017	2016
Betalbar skatt i resultatet	-40,5	-35,7
Endring i utsatt skatt	-8,7	-11,8
Sum skattekostnad	-49,3	-47,5

ÅRETS SKATTEGRUNNLAG

(NOK mill.)	2017	2016
Resultat før skattekostnad	193,6	221,4
+ Mottatt konsernbidrag, forskjell mellom regnskapsført og skattepliktig	-3,3	-9,4
+/- Regnskapsmessig realisert gevinst/tap aksjer EØS	0,9	-24,6
Andre permanente forskjeller	-4,3	-14,9
Endring i midlertidige forskjeller	-35,1	-47,2
Årets skattegrunnlag	151,9	125,3
Reduksjon for skattefradrag for underskudd		
- Anvendelse av fremførbart underskudd		
Årets skattegrunnlag for betalbar skatt ¹⁾	151,9	125,3
Skattesats	25 %	25 %
¹⁾ Avgitt konsernbidrag med skatteeffekt	151,9	125,3

AVSTEMMING AV FORVENTET SKATTEKOSTNAD TIL FAKTISK SKATTEKOSTNAD

(NOK mill.)	2017	2016
Ordinært resultat før skatt	193,6	221,4
Forventet inntektsskatt med nominell skattsats	-48,4	-55,3
Skatteeffekten av :		
Realiserte aksjer	-0,2	6,1
Permanente forskjeller	3,9	1,4
Mottatt konsernbidrag		2,4
Tilbakeføring permanente forskjeller resultatposter i totalresultat	-1,9	0,7
Tilbakeføring permanente forskjeller poster mot egenkapital	-2,7	-2,7
Skattekostnad	-49,3	-47,5
Effektiv skattesats	25 %	21 %

Skattekostnaden påvirkes av skatteeffekter knyttet til tidligere år.

BETALBAR SKATT I BALANSEN

(NOK mill.)	2017	2016
Betalbar skatt i resultat	-40,5	-35,7
Betalbar skatt i egenkapitalen	2,7	2,7
Betalbar skatt i OCI	-0,1	1,7
- skatteeffekt på avgitt konsernbidrag	38,0	31,3
Betalbar skatt i balansen	0,0	0,0

BEREGNING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT AV MIDLERTIDIGE FORSKJELLER OG UNDERSKUDD TIL FREMFØRING

(NOK mill.)	2017	2016
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Driftsmidler		
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	0,0	0,0
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Pensjon	-11,6	-13,6
Finansielle instrumenter	-19,0	-45,5
Driftsmidler	-13,1	-14,4
Avsetninger	-11,0	-16,1
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-54,6	-89,6
Fremførbare underskudd/godtgjørelse		
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	-54,6	-89,6
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	13,7	22,4

Stortinget vedtok i desember 2016 å redusere selskapsskattesatsen fra 25 til 24 prosent med virkning fra 1. januar 2017. I oktober 2017 vedtok Stortinget å redusere selskapsskatten fra 24 til 23 prosent med virkning fra 1. januar 2018. Samtidig vedtok Stortinget å videreføre finansskatten på 25 prosent. For selskaper som omfattes av finansskatten videreføres dermed selskapsskattesatsen på 2016-nivå (25 prosent).

Siden Storebrand Bank ASA har aktiviteter innenfor K-området (som definert i SN2007) som overstiger 30 prosent og dermed omfattes av finansskatten, er det derfor benyttet en skattesats på 25 prosent ved balanseføring av utsatt skatt/skattefordel.

SPESIFIKASJON AV BETALBAR OG UTSATT SKATT FØRT MOT EGENKAPITALEN:

(NOK mill.)	2017	2016
Estimatavvik pensjoner	0,1	-1,7
Sum	0,1	-1,7

Balanseført utsatt skattefordel er først og fremst knyttet til skattereduserende midlertidige forskjeller på driftsmidler, pensjonsforpliktelse og finansielle instrumenter. Banken har positiv inntjening og dette forventes også fremover. Utsatt skattefordel balanseføres i tilknytning til Storebrand Bank ASA da det vurderes som sannsynlig at fordelene kan utnyttes.

Note 19 - Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

(NOK mill.)	Lån og fordringer	Virkelig verdi, trading	Virkelig verdi, FVO	Tilgjengelig for salg	Forpliktelser amortisert kost	Sum balanseført verdi
Finansielle eiendeler						
Konter og fordringer på sentralbanker	472,2					472,2
Utlån til kredittinstitusjoner	2 358,1					2 358,1
Aksjer og andeler			27,0	13,8		40,8
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	380,4		3 458,6			3 839,0
Derivater		92,6				92,6
Utlån til kunder ¹⁾	12 139,5		580,0			12 719,5
Andre kortsiktige eiendeler	1 143,1					1 143,1
Sum finansielle eiendeler 2017	16 493,2	92,6	4 065,6	13,8	0,0	20 665,3
Sum finansielle eiendeler 2016	15 282,1	131,1	6 037,9	6,2	0,0	21 457,3
Finansielle forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner					155,0	155,0
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet					14 629,9	14 629,9
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer					3 115,6	3 115,6
Derivater		138,6				138,6
Annen kortsiktig gjeld					386,1	386,1
Ansvarlig lånekapital					276,1	276,1
Sum finansielle forpliktelser 2017	0,0	138,6	0,0	0,0	18 562,7	18 701,2
Sum finansielle forpliktelser 2016	0,0	208,3	402,2	0,0	18 788,1	19 398,6

1) Nedskrivning utlån er fratrukket porteføljen klassifisert som "Lån og fordringer".

Note 20 - Investering i datterselskaper

(NOK mill.)	Org. nr.	Forretningskontor	Eierandel	Stemme rett	Aksjekapital	Kostpris	Balanseført verdi 31.12.2017	Balanseført verdi 31.12.2016
Storebrand Boligkreditt AS	990645515	Lysaker	100,0%	100,0%	455,0	1 029,8	1 029,8	1 023,9
Ring Eiendomsmegling AS ¹⁾	987227575	Lysaker	100,0%	100,0%	2,0	142,5	2,0	7,3
Bjørndalen Panorama AS ²⁾	991742565	Lysaker	100,0%	100,0%				3,5
MPV7 Holding AS ²⁾	915863000	Lysaker	100,0%	100,0%				0,1
Sum aksjer i datterselskaper						1 172,3	1 031,8	1 034,9

1) Ring Eiendomsmegling AS er under avvikling.

2) Bjørndalene Panorama AS og MPV7 Holding as er avviklet i 2017.

Note 21 - Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

(NOK mill.)	2017 Virkelig verdi	2016 Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	723,3	482,8
Selskapsobligasjoner	50,5	-
Verdipapiriserte obligasjoner	2 684,9	3 587,3
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	3 458,6	4 070,1
Modifisert durasjon	0,23	0,24
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.	0,84 %	1,33 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekt.

Note 22 - Obligasjoner til amortisert kost - Utlån og fordringer

(NOK mill.)	2017		2016	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	130,2	130,3	200,3	200,9
Verdipapiriserte obligasjoner	250,2	250,6	330,3	331,8
Sum obligasjoner til amortisert kost	380,4	380,9	530,6	532,7
Modifisert durasjon		0,16		0,18
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.		0,74 %		1,23 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekter.

Note 23 - Gjenkjøpsavtaler (Repoavtaler)

(NOK mill.)	2017	2016
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Overførte obligasjoner som fortsatt balanseføres (note 21)	0,0	402,2
Forpliktelse tilknyttet eiendelene ¹⁾ (se note 18)	0,0	402,2

1) Rapporteres på linjen Gjeld til kredittinstitusjoner i balansen..

Overførte obligasjoner som inngår i gjenkjøpsavtaler fraregnes ikke da all risiko og avkastning på papirene beholdes av Storebrand Bank ASA. Banken har ikke inngått noen gjenkjøpsavtaler per 31.12.2017.

Note 24 - Finansielle derivater

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater.

Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner.

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK. Gjennomsnittlig brutto nominelt volum er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

(NOK mill.)	Brutto nom. volum ¹⁾	Brutto balanse- førte fin. eiendeler	Brutto balanseført gjeld	Nettoført fin. eiendeler/ gjeld i balansen	Nettobeløp hensyntatt nettingavtaler		
					Fin. eiendeler	Fin. gjeld	Netto beløp
Rentederivater ²⁾	3 405,7	92,6	138,6				-45,9
Valutaderivater	1,2						0,0
Sum derivater 31.12.2017	3 406,9	92,6	138,6	0,0	0,0	0,0	-45,9
Sum derivater 31.12.2016	7 469,2	131,1	208,3				-77,2

1) Verdier per 31.12.

2) Rentederivater er inklusive opptjente ikke forfalte renter.

INVESTINGER UNDERLAGT NETTING AGREEMENTS/CSA

(NOK mill.)	Balanseførte eiendeler	Balanseførte forpliktelser	Netto eiendeler	Sikkerhetsstillelser		Netto eksponering
				Kontanter (+/-)	verdipapirer (+/-)	
Investeringer underlagt netting agreements/ CSA	-0,2	138,6	-138,8		-300,0	161,2
Investeringer ikke underlagt netting agree- ments/CSA	92,8		92,8			
Sum 2017	92,6	138,6	-45,9			

Note 25 - Valutaeksponering

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER I UTENLANDSK VALUTA

(NOK mill.)	Balanseposter		Valutaterminer Netto salg	Nettoposisjon	
	Eiendeler	Forpliktelser		i valuta	i NOK
CHF	0,0	0,1		0,0	-0,1
DKK	0,0	0,1		0,0	-0,1
EUR	15,0	14,8	-1,2	0,0	-1,0
GBP	2,4	2,4		0,0	0,0
SEK	0,2	0,3		0,0	-0,1
USD	12,7	12,6		0,0	0,2
Andre	0,0	-0,1		0,0	0,1
Sum nettoposisjon 2017					-1,0
Sum nettoposisjon 2016					-1,4

Tillatt grense for bankens valutaposisjon er 0,50 prosent av ansvarlig kapital, p.t. omlag 12 millioner kroner.

Note 26 - Utlån og garantier

(NOK mill.)	2017	2016
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Utlån til kunder til amortisert kost	12 204,12	11 999,51
Utlån til kunder til virkelig verdi, FVO	580,0	1 958,5
Sum brutto utlån til kunder	12 784,1	13 958,0
Individuelle nedskrivninger (se note 27)	-41,4	-24,6
Gruppenedskrivninger (se note 27)	-23,2	-37,0
Netto utlån til kunder	12 719,5	13 896,4

Se note 4 for spesifikasjon av utlån og garantier per sektor.

Note 27 - Nedskrivninger av utlån og garantier

(NOK mill.)	2017	2016
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Nedskrivninger på individuelle utlån 1.1.	24,6	55,7
Periodens konstaterte tap hvor det tidligere har vært foretatt individuell nedskrivning	-0,4	-35,5
Periodens nedskrivning på individuelle utlån	21,0	11,8
Periodens reversering av nedskrivning på individuelle utlån	-3,8	-7,3
Andre korreksjoner i nedskrivningene		
Nedskrivninger på individuelle utlån 31.12.	41,4	24,6
Gruppenedskrivning utlån, garantier mv. 1.1.	37,0	28,9
Periodens gruppenedskrivning	-13,8	8,0
Gruppenedskrivning utlån, garantier mv. 31.12.	23,2	37,0
Sum nedskrivninger (se note 26)	64,6	61,6

Note 28 - Immaterielle eiendeler

(NOK mill.)	2017		2016
	IT-systemer	Sum balanseført verdi	Sum balanseført verdi
Anskaffelseskost 1.1.	148,9	148,9	178,4
Tilgang i perioden:			
Kjøpt separat	3,9	3,9	15,7
Avgang i perioden	-11,0	-11,0	-45,2
Anskaffelseskost 31.12.	141,8	141,8	148,9
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	68,8	68,8	89,8
Avskrivning i perioden (se note 14)	12,6	12,6	15,2
Avgang i perioden	-11,0	-11,0	-36,3
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	70,4	70,4	68,8
Balanseført verdi per 31.12.	71,4	71,4	80,1
For hver klasse av anleggsmidler:			
Avskrivningsmetode	lineær metode		lineær metode
Økonomisk levetid	2 - 10 år		2 - 10 år
Avskrivningssats	10,0% -50,0%		10,0% -50,0%

Immaterielle eiendeler består av utvikling av systemer, datavarehus, bruksrett til systemer og lignende. All utvikling av systemer foretas av ekstene ressurser. Det foretas en årlig vurdering av estimat på økonomisk levetid.

Note 29 - Varige driftsmidler

(NOK mill.)	Inventar	2017	2016
		Sum balanseført verdi	Sum balanseført verdi
Balanseført verdi pr. 1.1.	1,0	1,0	2,0
Tilgang		0,0	0,0
Avskrivning (se note 14)	-0,9	-0,9	-1,0
Nedskrivning i perioden (se note 14)		0,0	0,0
Balanseført verdi per 31.12.	0,1	0,1	1,0
Anskaffelseskost IB	10,2	10,2	10,2
Anskaffelseskost UB	10,2	10,2	10,2
Akkumulert av- og nedskrivning IB	9,1	9,1	8,2
Akkumulert av- og nedskrivning UB	10,0	10,0	9,1
For hver klasse av anleggsmidler:			
Metode for måling av kostpris	Anskaffelses-kost		
Avskrivningsmetode	lineær		
Avskrivningsplan og økonomisk levetid	2 - 8 år		

Det eksisterer ingen begrensning i eiendomsretten på driftsmidler. Det er ingen driftsmidler som er stillet som sikkerhet for forpliktelser.

Note 30 - Andre eiendeler

(NOK mill.)	2017	2016
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Opptjente ikke mottatte inntekter og forskuddsbetalte kostnader	15,5	12,1
Aksjer i datterselskaper ¹⁾	1 031,8	1 034,9
Tilgode fra konsernselskaper	81,9	76,3
Andre eiendeler	13,9	3,9
Sum andre eiendeler	1 143,1	1 127,2

1) Se note 20.

Note 31 - Innskudd fra kunder

(NOK mill.)	2017	2016
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	14 069,6	14 981,9
Innskudd fra kunder med avtalt løpetid	560,3	266,2
Sum innskudd fra kunder	14 629,9	15 248,0

Innskudd med avtalt løpetid er innskudd som har kontraktsfestet oppgjørstidspunkt. Innskudd uten avtalt løpetid har ingen binding og kunden disponerer innskuddene etter eget ønske.

INNSKUDD FORDELT PÅ SEKTOR OG GEOGRAFI

(NOK mill.)	2017	2016
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Sektor og næringsfordeling		
Utvikling av byggeprosjekter	32,6	55,9
Omsetning og drift av fast eiendom	744,6	952,4
Faglig og finansiell tjenesteyting	1 013,5	1 060,1
Lønnstakere o.a.	11 598,3	11 737,0
Andre	1 240,9	1 442,6
Sum	14 629,9	15 248,0
Geografisk fordeling		
Østlandet	11 135,0	11 461,1
Vestlandet	1 832,1	1 982,5
Sørlandet	274,4	294,0
Midt-Norge	443,2	501,4
Nord-Norge	601,4	626,1
Utlandet	343,7	382,9
Sum	14 629,9	15 248,0

Note 32 - Sikringsbokføring

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbart til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå. Ved etablering av sikringseffektivitet måles effektiviteten på bakgrunn av et 2%-poeng rentesjokk på enkeltinstrumentnivå. Sikringseffektivitet vil i etterfølgende perioder måles basert på enkel Dollar Offset metode både med hensyn til prospektiv og retrospektiv beregning. Det forventes at sikringen er høyst effektiv i perioden.

(NOK mill.)	2017			2016		
	Kontrakt/ nominell verdi	Virkelig verdi ¹⁾		Kontrakt/ nominell verdi	Virkelig verdi ¹⁾	
		Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
Renteswapper	800,0	7,9		800,0	6,6	
Sum rentederivater	800,0	7,9		800,0	6,6	
Sum derivater	800,0	7,9		800,0	6,6	

(NOK mill.)	Sikringsverdi ¹⁾			Sikringsverdi ¹⁾		
	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld
Sum underliggende sikringsinstrumenter	800,0		802,2	800,0		811,7
Sikringseffektivitet - prospektiv			103,5 %			105,2 %
Sikringseffektivitet - retrospektiv			102,1 %			105,0 %

Gevinst/tap virkelig verdi sikring: ²⁾

(NOK mill.)	2017	2016
	Gevinst/tap	Gevinst/tap
På sikringsinstrumentet	0,8	-17,1
På objektet som sikres	-0,4	16,1

1) Balanseførte verdier per 31.12.

2) Beløpene inngår i regnskapslinjen "Netto gevinster fra finansielle instrumenter".

Note 33 - Avsetninger

(NOK mill.)	Avsetning for omstrukturering	
	2017	2016
Avsetning 1.1.	7,3	7,6
Avsetning i perioden	4,6	5,7
Avsetninger brukt i perioden	-5,9	-6,1
Sum avsetning 31.12.	6,0	7,3
Klassifisert som:		
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	6,0	7,3

Avsetningen er relatert til kostnadsprogrammet i Storebrand og gjelder i hovedsak kostnader knyttet til nedbemanning. Avsetningen er vurdert i henhold til IAS 37 og omstrukturingsplanen er kunngjort til alle parter som er berørt.

Note 34 - Annen gjeld

(NOK mill.)	2017	2016
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Gjeld innen Storebrand konsernet	22,5	16,3
Betalingsformidling	17,5	27,1
Skyldig konsernbidrag til konsernselskaper	297,8	498,6
Leverandørgjeld	4,3	9,2
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	27,4	37,8
Annen gjeld	16,6	43,6
Sum annen gjeld	386,1	632,7

Note 35 - Forpliktelse utenom balansen og betingede forpliktelser

(NOK mill.)	2017	2016
Garantier	19,7	23,6
Ubenyttede kredittrammer	5 663,8	6 721,0
Lånetilsagn privatmarkedet	2 007,2	3 524,2
Sum betingede forpliktelser	7 690,8	10 268,8

Garantier gjelder i hovedsak betalingsgarantier og kontraktsgarantier. Se forøvrig note 5. Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditter til kunder. Ubenyttede kredittrammer inkluderer 3,7 milliarder kroner i trekkfasilitet til Storebrand Boligkreditt AS.

Storebrand Bank ASA driver omfattende virksomhet og kan bli part i rettsvister.

Storebrand Bank ASA har ved brev datert 12. desember 2017 mottatt varsel om mulig søksmål fra Klagehjelp AS på vegne av et antall investorer som har tegnet aksjer i emisjoner i Storebrand Privat Investor ASA i perioden 2005-2007. Banken vurderer det slik at det ikke er grunnlag for å påstå at det foreligger feil og/eller mangler ved kunderådgivningen og/eller produktet, herunder produktinformasjonen, som gir grunnlag for krav om kompensasjon fra bankens side. Det er derfor ikke foretatt avsetninger i regnskapet.

Note 36 - Sikkerhetsstillelser

MOTTATTE OG AVGITTE SIKKERHETSSTILLELSER

Banken har ingen mottatte eller avgitte sikkerhetsstillelser utenom verdipapirer som er stillet som sikkerhet for F-lån i Norges Bank (se tabell nedenfor).

SIKKERHETS- OG PANTSTILLELSER

(NOK mill.)	2017	2016
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet for bankens D-lån og F-lån i Norges Bank	887,8	1 085,9
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet i andre kredittinstitusjoner	302,1	352,0
Sum	1 189,9	1 437,9

Verdipapirer stillet som sikkerhet knytter seg til låneadgangen i Norges Bank, hvor lån iht. forskrift skal være fullt ut sikret med pantsettelse av rentebærende verdipapirer og/eller av bankens innskudd i Norges Bank. Storebrand Bank ASA har ingen F-lån i Norges Bank per 31.12.2017.

Note 37 - Kapitaldekning

ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2017	2016
Aksjekapital	960,6	960,6
Øvrig egenkapital	1 071,0	1 180,8
Egenkapital	2 031,6	2 141,4
Hybridkapital inkludert i egenkapital	-225,0	-225,0
Påløpte renter på kjernekapitalinstrumenter inkludert i egenkapital	-1,0	-1,0
Egenkapital som inngår i ren kjernekapital	1 805,6	1 915,4
Fradrag:		
AVA justering	-4,3	
Immaterielle eiendeler	-71,4	-80,1
Ren kjernekapital	1 730,0	1 835,3
Annen godkjent kjernekapital:		
Fondsobligasjoner	225,0	225,0
Kjernekapital	1 955,0	2 060,3
Tilleggskapital		
Ansvarlig lånekapital	275,0	275,0
Fradrag fra tilleggskapital		
Netto ansvarlig kapital	2 230,0	2 335,2

MINIMUMSKRAV ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2017	2016
Kredittrisiko	706,2	825,4
Herav:		
Stater og sentralbanker		
Lokale og regionale myndigheter	3,5	5,3
Offentlig eide foretak		
Internasjonale organisasjoner		
Institusjoner	180,6	171,4
Foretak		
Engasjementer med pant i fast eiendom	374,2	478,5
Massemarkedsengasjementer	45,1	59,7
Forfalte engasjementer	14,2	10,7
Obligasjoner med fortrinnsrett	81,3	77,8
Øvrige engasjementer	7,2	22,1
Sum minimumskrav kredittrisiko	706,2	825,4
Sum minimumskrav markedsrisiko	0,0	0,0
Operasjonell risiko	50,0	45,4
CVA-risiko *)	2,9	5,2
Fradrag		
Gruppenedskrivninger	-1,9	-3,0
Minimumskrav ansvarlig kapital	757,2	873,0

*) Kapitalkrav for risiko for svekket kredittverdighet hos motpart.

KAPITALDEKNING

	2017	2016
Kapitaldekning	23,6 %	21,4 %
Kjernekapitaldekning	20,7 %	18,9 %
Ren kjernekapitaldekning	18,3 %	16,8 %

Det benyttes standardmetoden for kreditrisiko og markedsrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Samlet krav til ren kjernekapital og ansvarlig kapital er henholdsvis 12 og 15,5 prosent fra 31.12.2017 etter økning av krav til motsyklisk kapitalbuffer med 0,5 prosent fra 31.12.2017.

SPESIFIKASJON AV BEREGNINGSGRUNNLAG (RISIKOVEKTET VOLUM)

(NOK mill.)	2017	2016
Kreditrisiko	8 827,4	10 317,3
Herav:		
Stater og sentralbanker		
Lokale og regionale myndigheter	44,2	66,1
Offentlig eide foretak		
Internasjonale organisasjoner		
Institusjoner	2 257,8	2 142,2
Foretak	0,1	0,1
Engasjementer med pant i bolig	4 678,1	5 980,7
Massemarkedsengasjementer	563,3	746,6
Forfalte engasjementer	176,9	133,2
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 016,8	972,2
Øvrige engasjementer	90,0	276,2
Sum beregningsgrunnlag kreditrisiko	8 827,3	10 317,3
Sum beregningsgrunnlag markedsrisiko	0,0	0,0
Operasjonell risiko	625,2	567,0
CVA-risiko	35,7	65,5
Fradrag		
Gruppenedskrivninger	-23,2	-37,0
Sum beregningsgrunnlag for minimumskrav ansvarlig kapital	9 465,0	10 912,9

Note 38 - Godtgjørelse til ledende ansatte og tillitsvalgte

(NOK 1000)	Ordinær lønn	Andre ytelser ¹⁾	Total godtgjørelse opptjent i året	Årets pensjons- opptjening	Lønns- garanti (mnd)	Lån ²⁾	Eier antall aksjer ³⁾
Ledende ansatte							
Bernt Uppstad (adm.dir.)	1 453	129	1 581	215		972	925
Torunn Sjøstad Hoftvedt	1 326	134	1 460	189		3 050	18 769
Caroline Johansen ⁴⁾	1 566	34	1 600	246		3 595	500
Curt Grimstad	1 355	47	1 402	198		6 165	500
Sum 2017	5 699	343	6 042	848		13 782	20 694
Sum 2016	6 365	528	6 894	932		7 693	27 202

1) Omfatter bilgodtgjørelse, telefon, forsikring, rentefordel, andre trekkpliktige ytelser.

2) Ansatte kan låne inntil 3,5 millioner kroner til subsidierte priser mens overskytende lånebeløp følger markedsrente. Fra og med 2018 er lånebeløpet på 7 millioner kroner.

3) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jmfør regnskapsloven 7-26.

4) Caroline Johansen er formelt ansatt i Storebrand Livsforsikring AS men er en av lederne i bankens ledergruppe.

(NOK 1000)	Godtgjørelse	Lån	Eier antall aksjer ²⁾
Styret ¹⁾			
Heidi Skaaret ³⁾		3 481	38 014
Jostein Dalland ³⁾			9 959
Vivi Gevelt ³⁾		2 614	2 585
Inger Roll-Matthiesen	168		
Leif Helmich Pedersen	168		
Maria Skotnes	125	871	1 409
Sum 2017	461	6 966	51 967
Sum 2016	541	15 684	121 912

1) Godtgjørelse til styret er godtgjørelse utbetalt i forbindelse med den enkeltes styreverv i Storebrand Bank ASA.

2) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jmfør regnskapsloven 7-26.

3) Heidi Skaaret, Jostein Dalland og Vivi Gevelt mottar ingen godtgjørelse fra Storebrand Bank ASA for dette styrevervet.

Styret i Storebrand Bank ASA vil for ordinær generalforsamling 2018 fremlegge følgende erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i medhold av allmennaksjeloven § 6-16a, basert på konsernets tidligere vedtatte retningslinjer for kompensasjon til ledende ansatte i Storebrand.

STOREBRAND ASA - STYRETS ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styret i Storebrand ASA har siden 2000 hatt et særskilt kompensasjonsutvalg. Kompensasjonsutvalget skal gi tilrådning til styret i alle saker som gjelder selskapets vederlag til administrerende direktør. Utvalget skal holde seg orientert om og foreslå retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte i konsernet. I tillegg er utvalget rådgivende organ for administrerende direktør i forhold til kompensasjonsordninger som omfatter alle ansatte i Storebrand-konsernet, herunder Storebrands bonussystem og pensjonsordning. Kompensasjonsutvalget ivaretar kravene til oppfølging som følger av forskrifter om godtgjørelsesordninger.

1. VEILENDE RETNINGSLINJER FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET

Storebrand skal ha konkurransedyktige og stimulerende avlønningsprinsipper som bidrar til å tiltrekke, utvikle og beholde høyt kvalifiserte medarbeidere. Storebrand skal ha en insentivmodell som støtter strategien, med vekt på kundens interesser og langsiktighet, en ambisiøs samarbeidsmodell, samt transparens som styrker konsernets omdømme. Selskapet vil derfor i all hovedsak legge vekt på fastlønn som virkemiddel i den økonomiske totalkompensasjonen, og i begrenset grad benytte seg av variabel godtgjørelse. Lønnen til ledende ansatte fastsettes med utgangspunkt i stillingens ansvar og kompleksitet. Det utføres jevnlig sammenligninger med tilsvarende stillinger eksternt for å tilpasse lønnsnivået til markedet. Storebrand ønsker ikke å være lønnsledende i forhold til bransjen.

BONUSORDNING

Konsernledelsen og ledende ansatte som påvirker selskapets risiko i vesentlig grad har kun fastlønn. Øvrige ansatte kan i tillegg til fastlønn få tilkjent en diskresjonær bonus på 5-15% av fastlønn.

PENSJONSORDNING

Selskapet besørger og bekoster en ordinær kollektiv pensjonsforsikring for alle ansatte, gjeldende fra ansettelsestidspunktet, og i henhold til enhver tid gjeldende pensjonsavtale. Fra 2015 har selskapet innskuddsbaserte pensjonsordninger for alle ansatte. Det gjelder både for lønn over og under 12 G. I forbindelse med overgangen fra ytelse- til innskuddsbaserte ordninger ble det etablert kompensasjonsordninger for ansatte som beregningsmessig kom dårligere ut etter endringen. Disse ordningene gir månedlige tilleggssparing til ansatte i maksimalt 36 måneder. Tilleggssparingen beskattes som lønn. For Konsernledelsen vil den beregnede kontantverdien av pensjonsrettigheter for lønn over 12G som allerede var opparbeidet før endringen, bli utbetalt over en femårsperiode. Utbetalingsperioden er fast uavhengig av om den ansatte slutter i selskapet før denne perioden utløper.

ETTERLØNN

Konsernsjefen og konserndirektørene har rett til etterlønn ved oppsigelse fra Selskapets side. Rett til etterlønn inntreffer også ved egen oppsigelse dersom dette skyldes vesentlige organisatoriske endringer eller tilsvarende forhold som ikke gjør det naturlig at vedkommende fortsetter i sin stilling. Dersom arbeidsforholdet bringes til opphør på grunn av grovt pliktbrudd eller annet vesentlig mislighold av arbeidsavtalen, gjelder ikke bestemmelsene under dette punkt. Til fradrag i etterlønnen går enhver inntekt vunnet ved arbeid, herunder honorarer for tjenesteyting, utførelse av verv, etc. Etterlønnen utgjør den pensjongivende lønn ved ansettelsesforholdets avslutning, eksklusive alle eventuelle bonusordninger. Konsernsjefen har 24 måneders etterlønn. Øvrige konserndirektører har maksimalt 18 måneders etterlønn.

2. BINDENDE RETNINGSLINJER FOR AKSJER, TEGNINGSRETTIGHETER, OPSJONER M.V. FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET 2017

For å sikre at konsernledelsen har incentivordninger som sammenfaller med eiernes langsiktige interesser vil en andel av fastlønn være bundet til kjøp av fysisk STB-aksjer med 3 års binding. Kjøp av aksjer vil foregå én gang per år. I 2018 vil en begrenset gruppe med et fåtall antall ansatte kunne bli omfattet av en tilsvarende ordning som konsernledelsen med tvunget kjøp av selskapets aksjer. Ledende ansatte gis, som øvrige ansatte i Storebrand, anledning til å kjøpe et begrenset antall aksjer i Storebrand ASA med en rabatt i henhold til et aksjeprogram for ansatte.

3. REDEGJØRELSE FOR LEDERLØNSPOLITIKKEN I FOREGÅENDE REGNSKAPSÅR

Retningslinjene for lederlønspolitikken fastsatt for 2017 er blitt fulgt. Den årlige uavhengige vurderingen av retningslinjene samt praktisering av disse i forbindelse med bonus med utbetaling i 2018 gjennomføres i løpet av 1. halvår 2018.

4. REDEGJØRELSE FOR VIRKNINGENE FOR SELSKAPET OG AKSJEIERNE AV AVTALER OM AKSJEBASERT GODTGJØRELSE

En andel av konsernledelsens, og en begrenset gruppe ansattes, fastlønn vil være bundet til kjøp av fysisk STB-aksjer med 3 års binding. Kjøp av aksjer vil foregå én gang per år. Det er styrets vurdering at dette har en positiv effekt for selskapet og aksjonærene gitt innretningen av ordningen og størrelsen på den enkeltes portefølje av aksjer i Storebrand ASA.

Note 39 - Nærstående parter

TRANSAKSJONER MED KONSERNSELSKAPER

(NOK mill.)	2017		2016	
	Datter-selskaper	Øvrige konsernselskaper	Datter-selskaper	Øvrige konsernselskaper
Renteinntekter	37,6		53,4	
Rentekostnader			2,8	
Solgte tjenester	61,9	56,6	60,5	3,7
Kjøpte tjenester		92,4		82,4
Tilgode	2 377,7		1 153,1	14,2
Gjeld	25,6	258,7	151,4	373,1

Transaksjoner med konsernselskaper er basert på prinsipp om armlengdes avstand.

UTLÅN OVERFØRT TIL STOREBRAND BOLIGKREDITT AS

Storebrand Bank ASA selger lån til kredittforetaket Storebrand Boligkreditt AS. Etter overføringen av lånene overtar Storebrand Boligkreditt alle risikoer og fordeler ved eierskap til utlånsporteføljen. Det er Storebrand Boligkreditt AS som mottar alle kontantstrømmer fra lånekunden. Banken og Storebrand Boligkreditt har ikke inngått avtaler om garanti, opsjoner, gjenkjøp eller lignende forbundet med utlånsporteføljen i Storebrand Boligkreditt AS.

Storebrand Bank ASA skal sørge for overførslar og tilbakeføringer av lån ved endringsbehov, dvs. ved behov for opplåning, overgang fra flytende til fast rente, overgang til ansattelån og overgang til boligkreditt. Kostnadene inngår som en del av det avtalefestede forvaltningshonoraret.

Lån i Storebrand Boligkreditt AS som blir misligholdt blir liggende i foretaket. I henhold til tjenesteavtale med Storebrand Bank ASA, vil disse lånene bli behandlet på samme måte som misligholdte lån i banken. Det blir utarbeidet egen misligholdsrapport for misligholdte lån i Storebrand Boligkreditt AS. Disse lånene inngår ikke i kredittforetakets sikkerhetsmasse.

Lån til ansatte kan overføres til Storebrand Boligkreditt AS. Forskjellen mellom markedsrente og subsidiert rente blir dekket månedlig av det selskap hvor debitor er ansatt.

OVERSIKT OVER OVERFØRTE UTLÅN

(NOK mill.)	2017	2016
Til Storebrand Boligkreditt AS - akkumulert overføring	14 529,1	13 364,5
Fra Storebrand Boligkreditt AS - siste årsoverføring	486,7	428,2

Storebrand Bank ASA har ikke gitt noen garantier knyttet til lån i Storebrand Boligkreditt AS.

SALG AV UTLÅN TIL STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Storebrand Bank ASA har solgt boliglån til søsterselskapet Storebrand Livsforsikring AS. I 2017 er det solgt lån for totalt 9,4 milliarder kroner. Total låneportefølje solgt per 31.12.2017 er 20,6 milliarder kroner. Storebrand Livsforsikring AS som kjøper har overtatt både kontantstrømmer og det vesentlige av risiko og kontroll. Utlånene er derfor fraregnet i bankens balanse iht. IAS 39. Storebrand Bank ASA mottar forvaltningshonorar for arbeidet som gjøres med den solgte porteføljen. Banken har inntektsført 50,0 millioner kroner i regnskapet for 2017.

LIKVIDITETSFASILITETER UTSTEDT TIL STOREBRAND BOLIGKREDITT AS

Banken har to trekkfasiliteter med Storebrand Boligkreditt AS. Den ene trekkfasiliteten er en ordinær kassekreditt og har en ramme på 6 milliarder kroner. Denne har ingen utløpsdato, men kan sies opp av banken med 15 måneders oppsigelsestid. Den andre fasiliteten er ikke oppsigelig fra banken før tidligst 3 måneder etter forfall av OMF og tilknyttede derivater med lengst løpetid. For begge avtalene gjelder at de til enhver tid skal ha en tilstrekkelig stor ramme til å dekke renter og avdrag på obligasjoner med fortrinnsrett og tilknyttede derivater kommende 31 dager.

ØVRIGE NÆRSTÅENDE PARTER

Storebrand Bank ASA har transaksjoner med nærstående parter som gjøres som en del av de normale forretninger.

Vilkår for transaksjoner med ledende ansatte og nærstående fremgår av note 38.

LÅN TIL ANSATTE

(NOK mill.)	2017	2016
Lån til ansatte i Storebrand Bank ASA	98,6	119,8
Lån til ansatte i Storebrand konsern ekskl. Storebrand Bank ASA	651,0	839,3

Lån til ansatte er delvis gitt på bakgrunn av betingelser for ansattelån, dvs. lån inntil 3,5 millioner kroner med rentesats tilsvarende normrenten fastsatt av Finansdepartementet. Lån utover 3,5 millioner kroner er gitt på ordinære markedsbetingelser. Det er ikke gitt sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte.

BEMANNING OG PERSONALFORHOLD

	2017	2016
Antall ansatte per 31.12.	106	111
Antall ansatte omregnet til årsverk	105	110

Erklæring Storebrand Bank ASA og Storebrand Bank Konsern

- Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for Storebrand Bank ASA for regnskapsåret 2017 og per 31. desember 2017 (årsrapporten 2017).

Konsernregnskapet er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRSer og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven og årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak mv. som skal anvendes per 31. desember 2017. Årsregnskapet for morselskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven, årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak mv. og forenklet IFRS per 31. desember 2017 samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelloven. Årsberetningen for konsern og mor er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk Regnskapsstandard nr. 16 per 31. desember 2017.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet for 2017 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morselskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2017. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet for Storebrand Bank ASA og Storebrand Bank konsern. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående vesentlige transaksjoner, en rettviseende oversikt.

Lysaker, 6. februar 2018
Styret i Storebrand Bank ASA

Heidi Skaaret (sign.)
Styrets leder

Jostein Dalland (sign.)
Styrets nestleder

Inger Roll-Matthiesen (sign.)
Styremedlem

Leif Helmich Pedersen (sign.)
Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)
Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)
Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)
Administrerende direktør

Til generalforsamlingen i Storebrand Bank ASA

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Storebrand Bank ASAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Storebrand Bank ASA per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9.
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Storebrand Bank ASA per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2017. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

IT-systemer og kontroller relevant for finansiell rapportering

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
<p>Konsernet Storebrand Bank ASAs (Storebrand Bank) IT-systemer er helt sentrale for regnskapsføringen og rapporteringen av gjennomførte transaksjoner, for å fremskaffe grunnlag for viktige estimater og beregninger, og for å fremskaffe relevant tilleggsinformasjon.</p> <p>IT-systemene er standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktert til tjenesteleverandører.</p> <p>Det vises til nærmere beskrivelse om forvaltning og drift av IT-systemene i årsberetningen.</p> <p>God styring og kontroll med IT-systemene både i Storebrand Bank og hos tjenesteleverandørene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering og er derfor et sentralt forhold i revisjonen.</p>	<p>Storebrand Bank har etablert en overordnet styringsmodell og kontrollaktiviteter knyttet til sine IT-systemer. Vi opparbeidet oss en forståelse for Storebrand Banks overordnede styringsmodell for IT-systemer som er relevant for den finansielle rapportering.</p> <p>Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter relevant for finansiell rapportering som er knyttet til IT-drift, endringshåndtering og informasjonssikkerhet. For et utvalg av disse kontrollaktiviteter testet vi om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi vurderte tredjepartsbekreftelse (ISAE 3402-rapporter) fra tre av Storebrand Banks tjenesteleverandører med hensyn til om disse hadde tilfredsstillende internkontroll på områder som kan ha betydning for Storebrand Banks finansielle rapportering.</p> <p>Vi vurderte også rapport vedrørende avtalte kontrollhandlinger (ISRS 4400 avtalte kontrollhandlinger) knyttet til en av Storebrand Banks tjenesteleverandører med hensyn til om utvalgte automatiserte kontrollaktiviteter i IT-systemene, og om utvalgte systemgenererte rapporter var tilfredsstillende utformet og om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi benyttet egne IT-spesialister i arbeidet med å forstå den overordnede styringsmodellen for IT-systemer og i vurderingen og testingen av kontrollaktivitetene knyttet til IT-systemer.</p>

Nedskrivninger på utlån til bedriftsmarkedet

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
<p>Storebrand Bank har utlån til bedriftsmarkedet, se note 3, 5 og 10 for en omtale av kredittrisiko og nedskrivninger på utlån.</p> <p>Storebrand Bank foretar en vurdering av behovet for nedskrivninger på utlån. Det er knyttet betydelig skjønn til bankens vurderinger av størrelsen på nedskrivningene i bedriftsmarkedssegmentet. Skjønnsutøvelsen knytter seg både til vurderinger av sannsynligheten for mislighold og tap gitt mislighold.</p>	<p>Storebrand Bank har etablert ulike kontrollaktiviteter knyttet til nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedssegmentet.</p> <p>Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter knyttet til nedskrivninger på utlån. Kontrollaktivitetene vi vurderte og testet var knyttet til identifikasjon av tapsutsatte lån og vurdering av kontantstrømmer for disse lånene. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden.</p> <p>For et utvalg tapsutsatte utlån testet vi om tapshendelsen var tidsriktig identifisert og vurderte de kontantstrømmene som banken hadde estimert.</p>

Nedskrivninger på utlån til bedriftsmarkedet, forts.

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
Forutsetningene og estimatene som benyttes i vurderingene er avgjørende for størrelsen på nedskrivningene og nedskrivninger på utlån i bedriftsmarkedssegmentet er derfor et sentralt forhold i vår revisjon.	Vi vurderte også om noteopplysningene om nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedssegmentet var tilfredsstillende.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsrapporten for 2017, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og på tilbørlig måte opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimater og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 6. februar 2018
Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

Hovedkontor:
Professor Kohts vei 9
Postboks 474, 1327 Lysaker
Telefon 915 08 880
storebrand.no

